

ÅRSREDOVISNING

2018

INNEHÅLL

3	ÅRET I KORTHET
4	KONCERNÖVERSIKT
6	CONSILIUMS VÄRDESKAPANDE
10	CONSILIUMS MARKNADSORGANISATION
12	VD-KOMMENTAR
15	AFFÄRSOMRÅDE MARINE & SAFETY
19	AFFÄRSOMRÅDE SAFETY ENGINEERING
22	AKTIEINFORMATION
24	FLERÅRSÖVERSIKT OCH ORDLISTA
25	NYCKELTAL OCH DEFINITIONER
26	ALTERNATIVA NYCKELTAL
28	FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE
32	FINANSIELLA RAPPORTER, KONCERNEN
36	FINANSIELLA RAPPORTER, MODERBOLAGET
40	REDOVISNINGSPRINCIPER
47	NOTER
64	REVISIONSBERÄTTELSE
67	BOLAGSSTYRNING
71	REVISORNS YTTRANDE
72	HÅLLBARHETSRAPPORT 2018
77	REVISORNS YTTRANDE
78	CONSILIUMS STYRELSE
79	CONSILIUMS LEDNING
80	ADRESSER
82	HISTORIK

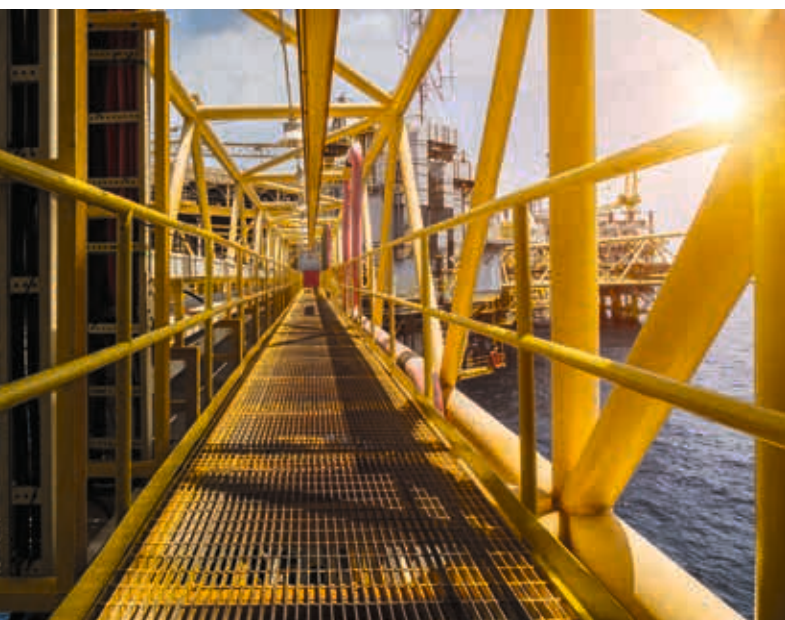
Consiliums årsredovisning produceras på svenska och engelska. Årsredovisningen finns att ladda ner på www.consilium.se. En tryckt version av årsredovisningen distribueras till de aktieägare och övriga intressenter som anmält sitt intresse till företaget. Årsredovisningen kan även beställas på info@consilium.se.

Consiliums delårsrapporter finns tillgängliga på www.consilium.se.

ÅRET I KORTHET

Consiliums kvarvarande verksamheter inom affärsområde Marine & Safety fokuserar på utveckling och marknadsföring av produkter och system för detektion av rök, värme, gas, flammor och oljedimma inom utvalda nischområden. Kvarvarande verksamheter inom affärsområde Safety Engineering fokuserar på utveckling och marknadsföring av produkter och system för släckning av bränder med vatten, skum och gas inom utvalda nischområden. Ekonomisk information på sidorna 3–27 avser kvarvarande verksamhet om ej annat anges.

Orderingången, för kvarvarande verksamheter, ökade med 2 procent till 1 436, 1 MSEK (1 401,1).

Nettoomsättningen, för kvarvarande verksamheter, ökade med 8 procent till 1 420,3 MSEK (1 313,3).

Rörelseresultatet (EBIT), för kvarvarande verksamheter, uppgick till 132,6 MSEK ¹⁾ (143,5).

Styrelsen föreslår att ingen utdelning lämnas (0,00).

¹⁾ Exklusive engångsnedskrivning av goodwill, 50,0 MSEK.

HÄNDELSER UNDER ÅRET

- Fokuseringen till säkerhetsprodukter och säkerhetssystem har fortsatt enligt plan.
- Ett strukturprogram som syftar till att minska årskostnaderna har avslutats.
- Verksamheter i Kanada och Danmark har etablerats.
- 50 procent av navigationsverksamheten har avyttrats.
- Ett bolag inom automationsverksamheten har avyttrats.
- Verksamheter som inte har strategiskt värde för säkerhetsområdet har avvecklats.
- Diskussioner avseende avyttring av delar av resterande automation-/engineering-verksamhet har inletts.
- I samband med Consiliums omstrukturering mot säkerhet har goodwillvärden skrivits ner med 50 MSEK.

KONCERNÖVERSIKT

CONSILIUM ÄR ETT GLOBALT SÄKERHETSFÖRETAG

Consilium utvecklar, tillverkar och marknadsför produkter och system med fokus på detektion inom brandsäkerhetsområdet. Verksamheten bedrivs inom affärsområdena Marine & Safety och Safety Engineering. Consilium har verksamhet i 27 länder världen över och närmare 85 procent av försäljningen sker utanför Sverige. Inom flera nischer har Consilium en världsledande ställning.

ERBJUDANDE

Consilium erbjuder produkter och system som används för att skydda liv, materiella värden och miljön. Genomgående för Consiliums erbjudande är att leverera produkter och system av hög kvalitet till kunder som har behov att skydda stora och komplexa miljöer med stora värden eller många människor. Med en global marknadsorganisation kan Consilium erbjuda lokal service och support till kunder över hela världen. Företagets vision är att kunderna ska välja Consilium "When Safety Matters".

MARINE & SAFETY

Affärsområde Marine & Safety erbjuder produkter och system för brand- och gasdetektion ombord på fartyg, offshore-anläggningar inom olje- och gasindustrin, tåg och tunnelbanor samt större fastigheter med höga skyddsvärden. Consiliums lösningar kan upptäcka och varna för bland annat värme, rök, gas, flamma och oljedimma, med målsättning att genom tidig detektion förebygga och begränsa bränder och på så sätt rädda liv och materiella värden.

SAFETY ENGINEERING

Affärsområde Safety Engineering erbjuder brandsäkerhetslösningar till tankanläggningar, raffinaderier, oljeborr- och produktionsplattformar, petrokemiska fabriker, kraftverk samt hangarer, terminaler och lagerbyggnader med höga skyddsvärden. Consiliums erbjudande fokuserar på släckning av bränder med hjälp av vatten, skum, gas samt speciella lösningar för särskilt komplexa miljöer. Med stöd av riskanalys och förebyggande system, inklusive detektion, är målsättningen att förebygga och begränsa effekten av bränder och därigenom rädda liv och stora materiella värden.

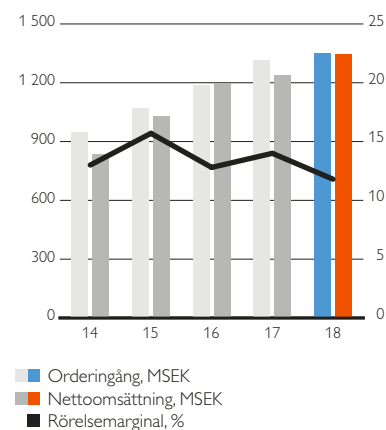
GLOBAL NÄRVARO

Consilium har 678 anställda på 55 kontor i 27 länder. Den globala marknadsorganisationen förser Consiliums kunder inom respektive affärsområde med produkter och system, reservdelar, service samt support. Utöver Consiliums egna organisation stöds verksamheten av 176 personer anställda i Consiliums olika intressebolag samt av externa försäljnings- och servicerepresentanter. Consilium stärker löpande sin globala närvaro genom nya marknadsetableringar som ett led i sin affärsutveckling.

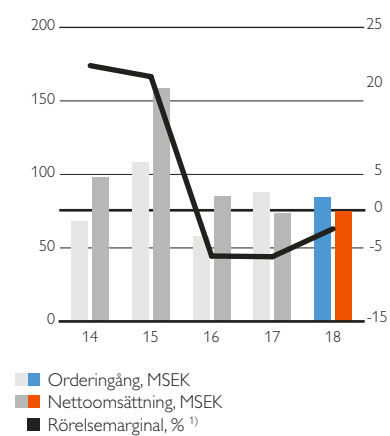
Consilium erbjuder produkter och system som används för att skydda liv, materiella värden och miljön.

MARINE & SAFETY

SAFETY ENGINEERING

1) Exklusive engångsnedskrivning av goodwill 2018

CONSILIUM-KONCERNEN

	2018	2017	2016
Ordergång, MSEK ¹⁾	1 436,1	1 401,1	1 246,6
Nettoomsättning, MSEK ¹⁾	1 420,3	1 313,3	1 282,9
EBITDA, MSEK ¹⁾	198,1	192,4	170,7
EBIT (Rörelseresultat), MSEK ^{1) 3)}	132,6	143,5	126,1
EBT, MSEK ¹⁾	32,0	90,0	86,5
Rörelsemarginal, % ¹⁾	9,3	10,9	9,8
Vinstmarginal, % ¹⁾	2,3	6,9	6,7
Avkastning på operativt kapital, % ³⁾	10,3	11,6	12,6
Avkastning på eget kapital, %	-50,6	3,6	17,4
Soliditet, %	21	31	23
Resultat per aktie, SEK ^{1) 2) 3)}	3,59	5,29	5,00
Totalt resultat per aktie, SEK ²⁾	-19,61	1,66	5,03
Investeringar, MSEK ¹⁾	52,0	70,9	74,6
Antal anställda ¹⁾	678	685	680
Antal anställda, intresseföretag ¹⁾	176	142	90

1) Avser kvarvarande verksamheter.

2) Exklusive innehav utan bestämmande inflytande.

3) Exklusive engångsnedskrivning av goodwill år 2018, 50,0 MSEK.

CONSILIUMS VÄRDESKAPANDE

Consilium erbjuder brandsäkerhetsprodukter och brandsäkerhetssystem, samt närliggande erbjudanden. Consilium har lång erfarenhet, stor kunskap och i många fall en ledande ställning inom valda nischer. Företagets strategier ligger till grund för utvecklingen av Consilium till ett globalt säkerhetsföretag.

MÅL

BAKGRUND

Under de första åren som börsnoterat företag, från 1994 och framåt, utvecklade Consilium ett stort antal olika verksamheter. Under perioden 2000–2008 genomförde företaget en koncentration av verksamheten

med fokus på tillväxt inom utvalda områden. Under 2007 delades ett affärsområde ut till aktieägarna. Från 2005 till 2008 växte Consilium med, i genomsnitt, mer än 20 procent per år.

Under åren 2009–2012 påverkades Consiliums marknader av en försvagad världskonjunktur vilket krävde effektivisering

och kostnadskontroll. Consilium investerade i ett antal affärsutvecklingsprojekt och i marknadsorganisationen.

Under perioden 2013–2015 växte Consilium återigen med mer än 20 procent i genomsnitt. Under 2016 kunde Consilium konstatera en svagare efterfrågan inom flera marknadsområden med en svagare

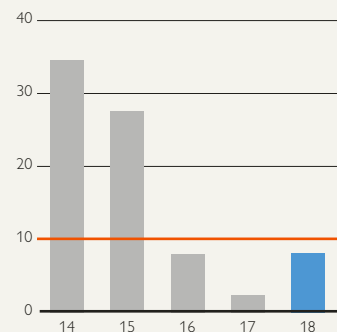
AFFÄRSIDÉ

Consiliums affärsidé är att utveckla och marknadsföra produkter, system och tjänster som används för att skydda liv, materiella värden och miljön. Affärsidén stöds av filosofin; global försäljning med lokal närvaro och att erbjuda kunderna marknadens bästa service och support.

VISION

"To be the customer's first choice
When Safety Matters".

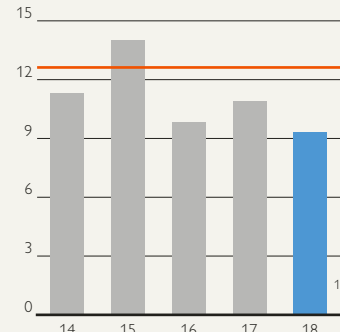

TILLVÄXT, %

■ Mål >10 %

Tillväxtnål

Consiliums målsättning är att öka nettoomsättningen med mer än 10 procent i genomsnitt per år under perioden 2018–2022, genom en kombination av organisk tillväxt, partnerskap och förvärv.

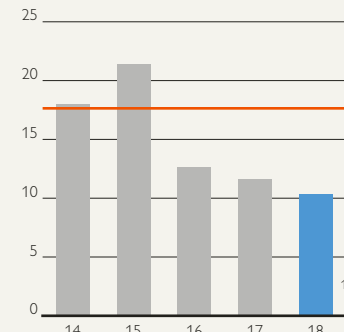
RÖRELSEMARGINAL, %

■ Mål ≥12,5 %

1) Exklusive engångsnedskrivning av goodwill år 2018, 50,0 MSEK.

Lönsamhetsmål

Consiliums målsättning är att uppnå en rörelsemarginal om minst 12,5 procent senast 2022.

AVKASTNING PÅ OPERATIVT KAPITAL, %

■ Mål ≥17,5 %

1) Exklusive engångsnedskrivning av goodwill år 2018, 50,0 MSEK.

Avkastningsmål

Consiliums målsättning är att, genom förbättrat rörelseresultat och minskad kapitalbindning, uppnå en avkastning på operativt kapital om i genomsnitt minst 17,5 procent per år under perioden 2018–2022.

Consilium fokuserar verksamheten till områden där företaget kan uppnå en världsledande ställning.

ökningstakt som följd. Consilium fortsatte dock sina investeringar för att skapa förutsättningar för en fortsatt uthållig lönsam tillväxt.

Under 2017 och 2018 kunde Consilium konstatera fortsatt kraftiga variationer i efterfrågan inom olika marknadsområden och valde att återigen genomföra ett antal kostnadsstrukturprogram för att effektivisera verksamheten och skapa långsiktig uthållig lönsamhet. Consilium beslutade även att fokusera verksamheten till säkerhetsprodukter och säkerhetssystem och att avyttra övriga självständiga rörelsegränar.

ÖVERGRIPANDE MÅL

Consiliums övergripande mål är att skapa värden för aktieägarna. Det ska ske genom att utnyttja koncernens kompetens, globala marknadsorganisation, långa erfarenhet och innovationsförmåga, samt genom att vara

en ledande aktör inom valda marknads- och produktområden.

KVALITATIVT MÅL

Consiliums kvalitativa mål är att erbjuda marknads bästa kundvärde. Det kvalitativa målet innebär att Consiliums erbjudande ska karaktäriseras av hög kvalitet, god funktionalitet, hög leveranssäkerhet samt global service och support.

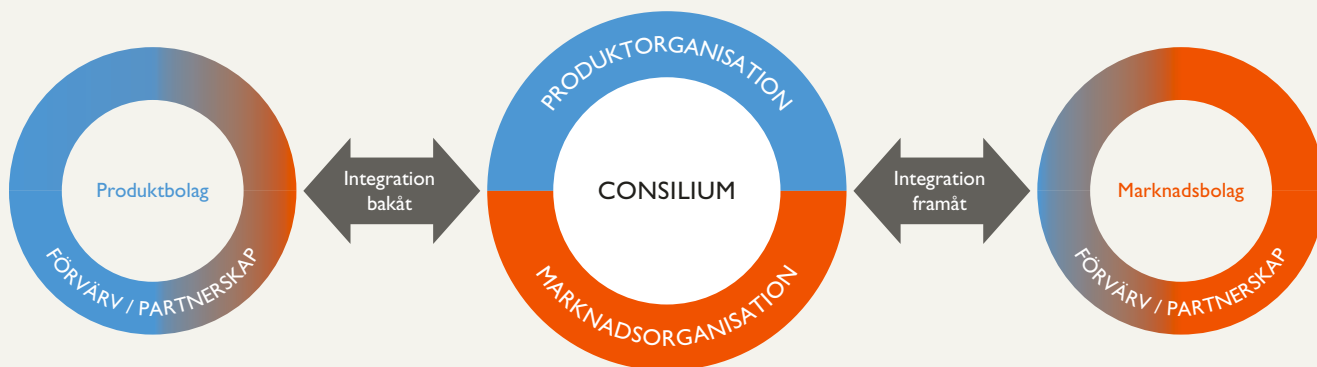
STRATEGIER

Consilium har en stark bas att växa från med ett marknadsledande erbjudande och en global marknadsorganisation. Lönsam tillväxt ska skapas såväl organiskt som genom förvärv, partnerskap och allianser. Tillväxtsatsningarna ska ske inom produkt- och marknadsområden där Consilium redan har eller kan uppnå en världsledande ställning.

Consiliums övergripande strategier omfattar att:

- stå för kvalitet och tillförlitlighet
- vara en innovativ leverantör och ligga i framkant av den tekniska utvecklingen
- ständigt sträva efter att förbättra företagets processer, produktivitet och effektivitet
- vidareutveckla samt expandera den globala närvaron
- vara en aktiv part i strukturförändringar på marknaden och utvärdera såväl förvärv som värdeskapande allianser och partnerskap, i syfte att integrera verksamheten både framåt och bakåt i värdekedjan
- vara en attraktiv arbetsgivare och kontinuerligt förbättra koncernens samlade kompetens.

FÖRVÄRV OCH PARTNERSKAP

Consiliums strategi för förvärv och partnerskap syftar till att integrera verksamheten både framåt och bakåt i värdekedjan.

Consiliums tillväxt ska till största delen vara organisk. Utöver organisk tillväxt kan Consilium även växa genom förvärv och partnerskap. Consilium söker framför allt efter förvärvskandidater, eller strategiska samarbeten, som uppfyller ett eller båda av nedanstående kriterier:

1. Marknad – företag som kan förstärka Consiliums globala närvaro.
2. Erbjudande – produkter, system eller unik kompetens som kompletterar Consiliums erbjudande inom befintliga nischområden.

Consilium eftersträvar i alla förvärv och partnerskap möjligheter att öka intäkterna och/eller genom synergier förbättra marginaler och lönsamhet. Vid förvärv söks i första hand företag som omsätter mellan 25 och 250 MSEK. Även mindre förvärv kan genomföras om de är strategiskt viktiga.

GENOMFÖRDA FÖRVÄRV 2018

I april 2018 förvärvade Consilium 70 procent av aktierna i det kanadensiska företaget Startech Marine Services Inc. Bolaget har sedan 2010 agerat som agent åt Consilium och förvärvet är i linje med Consiliums strategi att erbjuda global support till sina kunder. Bolaget har efter förvärvet namnändrats till

Consilium Marine & Safety Canada Inc.

I maj 2018 förvärvade Consilium 50 procent av aktierna i det danska företaget LAP Sikkerhed ApS. Bolaget har varit Consiliums representant och samarbetspartner för försäljning av brandlarm till fastigheter i Danmark under mer än 20 år, och förvärvet stärker Consiliums närvaro på den viktiga danska marknaden.

AFFÄRSUTVECKLING

Consilium arbetar aktivt med affärsutveckling och det är ett prioriterat område och en viktig faktor för företagets hållbara utveckling och tillväxt. Affärsutvecklingen organiseras centralt, men genomförs med nyttjande av koncernens samlade marknads- och teknikkompetens. Consilium genomför löpande satsningar, utifrån sin kunskap och erfarenhet, och investerar stora resurser inom valda fokusområden. Normalt arbetar Consilium med ett flertal affärsutvecklingsprojekt parallellt.

Tidigare projekt omfattar satsning på erbjudanden till den landbaserade olje- och gasindustrin som idag är ett eget affärsområde i Safety Engineering. Andra exempel är utvecklingen av en stark global marknadsorganisation, utvecklingen av brandlarm till tåg och andra spårburna fordon, utvecklingen av en gemensam teknisk plattform för Consiliums erbjudande, samt arbetet med att säkerställa kommande systems säkerhetsfunktioner enligt standarderna SIL2 för offshore-industrin samt RAMS för tågbranschen.

INTRESSEBOLAG

En del av Consiliums verksamhet bedrivs i samägda bolag. Flera av dessa är intressebolag. Samägandet är ett resultat av att tidigare ägare haft önskemål om att kvarstå som delägare eller att Consilium funnit det affärsmässigt riktigt att behålla den lokala entreprenören i bolaget vid ett förvärv. Modellen har hittills varit framgångsrik och är ett strategiskt alternativ vid alla potentiella förvärv.

Consiliums nuvarande intressebolag är antingen lokala marknadsbolag eller produkt-bolag. Samtliga samägda bolag ingår i Consilium-familjen och fungerar, och hanteras, på samma sätt som koncernens övriga bolag.

Consiliums intressebolag omsätter tillsammans mer än 200 MSEK och sysselsätter 176 anställda. Consiliums ägande i intressebolagen uppgår till mellan 24 och 50 procent. Inget av de enskilda bolagen har en väsentlig resultatpåverkan på Consilium. Consilium har dessutom entreprenörer som minoritetsdelägare i några av sina konsoliderade bolag.

HANTERING AV AFFÄRSMÄSSIGA RISKER

En väl fungerande riskhantering är en viktig parameter för Consiliums uthålliga tillväxt och lönsamhetsutveckling. Consilium utsätts, som andra företag, för en mängd olika riskscenarion och en samlad genomgång av hanteringen av koncernens risker finns beskriven i not 13.

Consiliums affärsmässiga risker omfattar bland annat risker med att vara alltför exponerad mot enskilda branscher, företag eller geografiska marknader. Riskhantering är en naturlig parameter i Consiliums affärsutveckling och företaget gör bedömningen att verksamheten inom affärsområde Marine & Safety har en balanserad riskspridning på länder, regioner, branscher, marknader och kunder.

Försäljningen till marinmarknaden har, exempelvis, en god riskspridning mellan

nybyggnation och eftermarknad, liksom mellan olika fartygstyper. Försäljningen till tåg och tunnelbanor är ett annat exempel där efterfrågan inte är lika konjunkturell som för marinmarknaden, utan istället har olika länders infrastrukturinvesteringar som främsta drivkraft. Detsamma gäller för försäljningen till landmarknaden.

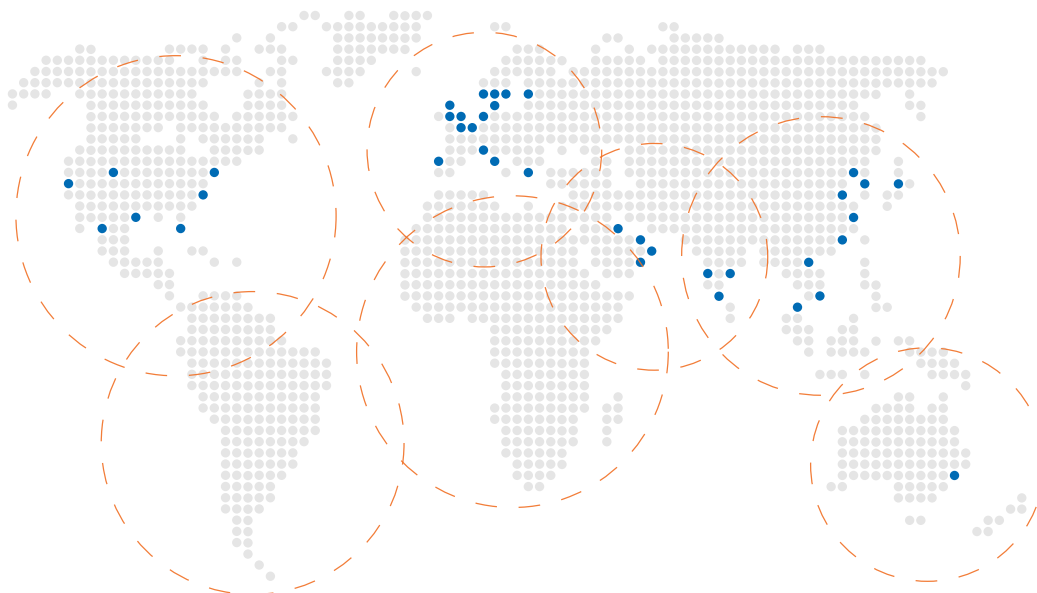
Inom affärsområde Safety Engineering påverkas investeringsviljan hos Consiliums kunder i förhållandevis stor utsträckning av prisutvecklingen på olja och gas. Försäljningen av säkerhetssystem till olje- och gasindustrin påverkas negativt av ett lågt oljepris. Kraftindustrin har andra drivkrafter och det stora behovet av elproduktion gör att efterfrågan ökar globalt.

Consilium investerar löpande i nya geografiska marknader och i nya erbjudanden för att minska sin relativa riskexponering inom affärsområdet och uppnå en balanserad riskspridning.

Consiliums tillväxt ska framför allt vara organisk. Den organiska tillväxten kompletteras med partnerskap och förvärv.

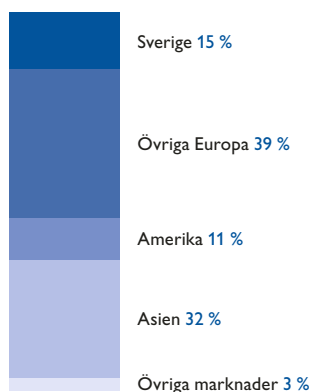

CONSILIUMS MARKNADSORGANISATION

Consiliums marknadsorganisation har till uppgift att stå för marknadsföring och kundbearbetning, samt försäljning av produkter och system, reservdelar, tjänster, projektering respektive lokal service och support. Med 85 procent av försäljningen till marknader utanför Sverige har de en central roll i koncernen, och arbetet med att bygga upp en global närvaro med egna kontor har under en längre tid varit en av Consiliums centrala strategier och en viktig del i koncernens affärsutveckling.

NETTOOMSÄTTNING 2018 FÖRDELAD PÅ GEOGRAFISKA MARKNADER

Idag omfattar marknadsorganisationen 55 kontor fördelade på 27 länder runt om i världen. Till sin hjälp har marknadskontoren de produktorganisationer som ryms inom respektive affärsområde, som bistår med utveckling, tillverkning, underhåll och inköp av produkter och system, samt Consiliums koncerngemensamma administrativa funktioner.

GLOBALT LOKAL

Consilium är en globalt ledande aktör i flera av sina nischområden och företagets erbjudande sträcker sig till kunder över hela världen. För att vara globalt framgångsrik krävs i många fall en egen representation på respektive lokal marknad då affärskultur, språk och traditioner samt marknadsstruktur kan se olika ut beroende på var i världen man befinner sig.

Med egna kontor kan Consilium erbjuda hög flexibilitet, korta beslutsvägar, snabba leveranser och ett kundfokus som är anpassat till de lokala förutsättningarna.

Att utöka sin globala räckvidd är en central komponent i Consiliums affärsutveckling och företaget strävar efter att öka sin närvaro både genom organisk tillväxt och genom förvärv. Idag har marknadsorganisationen en storlek som innebär att etablering av nya kontor kan ske med stöd av befintlig organisation. Förvärv kan ske när det är strategiskt riktigt och det finns en tydlig affärslogik, exempelvis inträde på ny geografisk marknad i de delar av världen där Consilium inte är etablerat med eget bolag.

Consilium bearbetar redan idag marknader där företaget ännu inte har egen, eller begränsad, närvaro genom försäljnings- och servicerepresentanter.

TVÅ PARALLELLA MARKNADSORGANISATIONER

Consilium har byggt upp sin globala närvaro under en längre tid. Initialt koncentrerades arbetet runt företagets erbjudande inom affärsområde Marine & Safety. När Consilium etablerade affärsområde Safety Engineering fungerade Marine & Safetys organisation som en bas för det nya affärsområdets geografiska expansion. Idag investerar Consilium i utvecklingen av två parallella marknadsorganisationer. Inom vissa områden finns synergier mellan organisationerna och även om vissa affärsrelationer kan delas har de ofta skilda slutkunder och marknadsföring, försäljning och leverans sker separat.

Verksamheterna inom Marine & Safety vänder sig huvudsakligen till fartygsnäringen, olje- och gasindustrin, transportsektorn

samt fastighetssektorn. Många kunder, exempelvis varv, föredrar ofta att arbeta med en lokal samarbetspartner och i vissa fall kan det vara ett krav. Detsamma gäller i hög utsträckning inom tågbranschen och vid skydd av fastigheter.

Rederierna har, å sin sida, fartyg som normalt är i ständig rörelse på världshaven och har därför ett intresse av en utbyggd global service och support.

Kunderna inom affärsområde Safety Engineering utgörs, framför allt, av ingenjör- och entreprenadföretag inom olje- och gasindustrin, ägare av tankterminaler, olje- och gasföretag samt kraftbolag.

Ingenjör- och entreprenadföretagen är internationella aktörer och Consiliums globala närvaro är därmed en styrka. De övriga kunderna är inte sällan statligt kontrollerade bolag där den lokala närvaron, och ett lokalt nätverk, är en förutsättning för att kunna få leverera säkerhetssystem och kompletterande tjänster och produkter. Inom den offshore-baserade olje- och gasindustrin kan kunderna även utgöras av större varv – i vissa fall kunder där Consilium redan har en upparbetad relation från sina marina verksamheter och där affärslogiken är liknande.

**Consiliums marknadsorganisation omfattar
55 kontor i 27 länder runt om i världen.**

VD-KOMMENTAR

CONSILIUM FOKUSERAR PÅ SÄKERHET

FOKUSERING PÅ SÄKERHETS- PRODUKTER OCH SÄKERHETS- SYSTEM

Consilium har under de senaste åren successivt fokuserat verksamheten till säkerhetsprodukter och säkerhetssystem för nischmarknader med höga skyddsvärden och höga säkerhetskrav.

Som ett led i strategin att fokusera på säkerhet har Consilium inom affärsområde Marine & Safety tidigare avyttrat sin radarverksamhet, och avvecklat vissa övriga navigationsprodukter; samt under 2018 avyttrat 50 procent av den kvarvarande navigationsverksamheten. Consilium har under 2018 avyttrat och avvecklat vissa mindre verksamheter inom affärsområde Safety Engineering. Engineering/Automation-verksamheten, som redovisats som

verksamheter under avveckling, har under 2018 genomgått en större omstrukturering, vilket medfört kostnader.

Kvarvarande verksamhet inom affärsområde Marine & Safety fokuserar på utveckling och marknadsföring av produkter och system för detektion av rök, värme, gas, flammor och oljedimma inom utvalda nischområden. Satsningen på utveckling av eftermarknaden, med global support till kunderna i form av service, reservdelar, uppgraderingar och tjänster fortsätter. Försäljningen till eftermarknaden utgör cirka 55 procent av den totala volymen.

Kvarvarande verksamhet inom affärsområde Safety Engineering fokuserar på utveckling och marknadsföring av produkter och system för släckning av bränder med vatten, skum och gas inom utvalda nischområden. Satsningen på utveckling av nya produkter

och uppbyggnad av en global distributionsorganisation fortsätter.

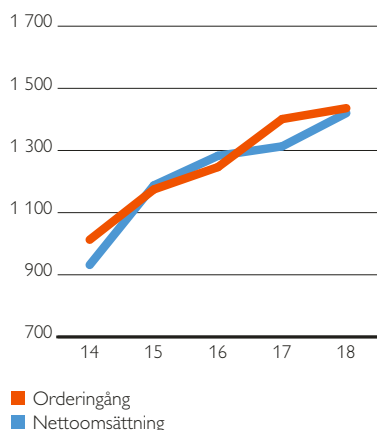
VERKSAMHETEN 2018

Consilium-koncernen har inom kvarvarande verksamheter en bra balans mellan olika nischmarknader, och god tillväxt inom eftermarknaden. Verksamheten har utvecklats stabilt under 2018 trots en svag marknad inom vissa områden. Mycket arbete och resurser har lagts på fokuseringen till säkerhetsprodukter. Ordergången för Consilium-koncernen för kvarvarande verksamhet ökade under 2018 med 2 procent jämfört med föregående år till 1 436,1 MSEK (1 401,1). Nettoomsättningen för kvarvarande verksamhet ökade med 8 procent till 1 420,3 MSEK (1 313,3). Orderstocken uppgick per 31 december 2018 till 585,9 MSEK (552,0). EBITDA för kvarvarande verksamhet ökade under 2018 till 198,1 MSEK (192,4), och EBITDA-marginalen uppgick till 13,9 procent (14,7).

Inom affärsområde Consilium Marine & Safety ligger huvudfokus på detektion och alarm inom högriskområden, baserat på detektion av värme, rök, gas, flammor, oljedimma, m.m., med särskilda system framtagna för utvalda nischmarknader, och med särskilda certifieringar och godkännanden för respektive nischmarknader. Målsättningen är att genom tidig detektion förebygga och begränsa bränder, och att därigenom rädda liv och materiella värden. Huvudmarknaderna utgörs av större fartyg, olje- och gasindustrin, tåg- och tunnelbanor, samt fastigheter med högt skyddsvärde. Consilium Marine & Safety har hög kompetens och stora marknadsandelar inom sina nischområden, och kan med en stark global marknadsorganisation, med 55 kontor i 27 länder, erbjuda en hög servicenivå för sina kunder. Vi har behållit eller ökat marknadsandelarna inom våra viktigaste marknadsområden, men den svaga nybyggnadsmarknaden för handelsfartyg,

ORDERINGÅNG I RELATION TILL NETTOOMSÄTTNING

och den likaså svaga olje- och gasmarknaden, har gett upphov till förskjutningar av order och leveranser och påverkat resultatet negativt. Satsningarna på produktutveckling fortsätter. Nya marknadsbolag har etablerats i Danmark och Kanada.

Inom affärsområde Consilium Safety Engineering ligger huvudfokus på släckning av bränder inom högriskområden, med hjälp av släcksystem baserade på vatten, skum och gas. Målsättningen är att begränsa effekten av bränder, och att därigenom rädda liv och materiella värden. Huvudmarknaderna utgörs av olje- och gasindustrin på land och offshore, samt kraftindustrin. Försäljningen av brandsäkerhetssystem riktas huvudsakligen till nybyggnation och retrofit av borrhäls- och produktionsplattformar, tankanläggningar, raffinaderier, petrokemiska fabriker, tankterminaler, kraftverk, hangarer och lagerbyggnader med höga skyddsvärden. Dessutom levereras system för skydd av helikopterplattformar, turbiner, transformatorstationer, m.m. Consiliums Safety Engineering har utvecklat, patenterat och erhållit särskilda internationella produktgodkännanden för ett antal nya egna produkter inom släckning. Särskilda produkter och system i högvärdiga material har utvecklats för offshore och andra krävande miljöer. Efter flera års satsningar på produktutveckling och särskilda godkännanden för ett Compressed Air Foam system har nu även framgångsrika fullskaliga brandsläckningstester genomförts tillsammans med större oljebolag i USA och Europa. Vidare har nya skumdoserings- och släckningssystem utvecklats.

Engineering/Automation-verksamheten, som redovisas som *Verksamheter under utveckling*, har påverkats kraftigt negativt

av de senaste årens svaga marknad inom olje- och gasindustrin. Omstrukturering och anpassning av verksamheterna till försäljning har dessutom medfört kostnader. Engineering/Automation-verksamheten redovisade under 2018 en nettoomsättning om 309,7 MSEK och har cirka 180 anställda. Consilium har vid årsredovisningens undertecknande ännu inte slutfört försäljningen, varför Consilium väljer att göra en koncernmässig nedskrivning med 225 MSEK på nettotillgångar som innehåller försäljning

FRAMTIDSUTSIKTER

Vi ser generellt en fortsatt tillväxtpotential för Consilium inom säkerhetsområdet under de närmaste åren. Säkerhetskraven ökar globalt inom alla våra områden.

Inom affärsområde Consilium Marine & Safety ger en stor eftermarknad, och försäljning till marknadssegment med helt olika konjunkturutveckling och investeringscykler, en relativt stabil utveckling över tid. Denna stabilitet möjliggör långsiktiga satsningar på nya produkter och nya marknader. De senaste fem åren visar på en stabil utveckling av volym och resultat, trots en svag marknad inom vissa områden. Ordergången under början av 2019 är stark och Consilium har en rekordstor orderstock, vilket gör att vi förväntar en fortsatt ökad nettoomsättning under 2019. Det finns flera nischområden med tillväxtpotential och möjligheter till strategiska förvärv. Efterfrågan på system till kryssningsfartyg bedöms vara fortsatt god under de närmaste åren. Ordergången på säkerhetssystem till militära fartyg är likaså fortsatt god. Beställningar till tåg och tunnelbanor är fortsatt god. Försäljningen till sjukhus och större industribyggnader på landmarknaden fortsätter att öka. Beställningar till varv av nya handelsfartyg förväntas öka något. Beställningarna till olje- och gastankfartyg förväntas öka. Olje- och gasmarknaden har varit svag under de senaste åren, och marknadsatsningen på detta marknadsområde har påverkat resultatet negativt under flera år. Vi ser dock en

ökad aktivitet hos kunderna, och förväntar en ökad efterfrågan under kommande år. Försäljningen till eftermarknaden, som utgör cirka 55 procent av total volym, är fortsatt stabil och ökande.

Efter en mycket hög lönsamhet fram till 2015 har verksamheten inom affärsområde Consilium Safety Engineering under flera år påverkats kraftigt negativt av nedgången inom olje- och gasindustrin. Världsekonomin fortsätter att växa och behovet av energiproduktion ökar för många icke OECD-länder. Vi ser en ökad aktivitet hos kunderna, och förväntar en ökad efterfrågan under kommande år.

STRATEGI OCH AFFÄRSMODELL

Consilium lägger huvudfokus på utveckling, tillverkning och marknadsföring av avancerade säkerhetsprodukter och säkerhetssystem till nischmarknader med höga skyddsvärden och höga säkerhetskrav. Vi eftersträvar global tillväxt med höga marknadsandelar inom våra nischmarknader.

Consilium utvecklar produkter och tekniska lösningar anpassade för våra nischmarknader. Detta omfattar bland annat produkter och system för detektion av rök, värme, gas och flammor, samt produkter och system för släckning av bränder med

Consilium har stor kunskap om brandsäkerhet och tekniska lösningar inom våra nischområden. Vi eftersträvar höga marknadsandelar och erbjuder en hög servicenivå med global service via en kvalificerad eftermarknadsorganisation.

vatten, skum och gas. Vi gör kompletterande förvärv för att stärka produktportföljen, och ingår samarbetsavtal med kompletterande produktbolag. Consilium erbjuder kvalificerad global service, samt konsulttjänster för säkerhet inom vissa områden.

Consilium integrerar successivt verksamheten både framåt och bakåt. Vi gör kompletterande förvärv av produktbolag, marknadsbolag och tillverkande enheter. Vi stärker kontinuerligt den globala marknadsorganisationen och förbättrar vår kundsupport. Vi arbetar löpande för att förbättra kvalitet och kostnadseffektivitet.

Consilium har stor kunskap om brandsäkerhet och tekniska lösningar inom våra nischområden. Vi har breddat vårt erbjudande till att omfatta allt från konsulttjänster till kompletta säkerhetssystem, med såväl brand- och gasdetektion och alarm, som aktivt brandskydd, och utvecklar speciella systemlösningar för våra kunder. Vi har lagt särskilt fokus på erbjudanden till eftermarknaden.

Consilium eftersträvar höga marknadsandelar inom globala nischmarknader, och erbjuder en hög servicenivå med global service via en kvalificerad egen marknadsorganisation. Consilium har byggt upp en global marknadsorganisation med mer än 55 kontor i 27 länder för försäljning, service och support av produkter och system. Vi etablerar oss löpande på nya geografiska marknader, och gör kompletterande förvärv

av lokala marknadsbolag.

Vår huvudmarknad är marinmarknaden med handelsfartyg, passagerar- och kryssningsfartyg, militära fartyg, samt support- och servicefartyg. Vi har anpassat våra produkter och system till olika fartygstyper, och erbjuder speciallösningar inom varje delmarknad. Samtidigt har vi har utnyttjat vår tekniska kompetens för utveckling av produkter och system för tillväxt inom nya marknadsområden. Consilium har etablerat en stark global position för försäljning av brandlarm till tåg och tunnelbanor, där vi ser höga säkerhetskrav inom en global nischmarknad med god tillväxtpotential. Consilium har ökat sin försäljning till sjukhus och större industribyggnader med höga säkerhetskrav i Skandinavien. Consilium har gjort stora investeringar för tillväxt inom olje- och gasmarknaden, med höga säkerhetskrav, och där ser vi en global tillväxtpotential.

Consiliums erbjudanden riktar sig till flera helt olika nischområden med olika investeringscykler, vilket ger en bra balans. Försäljningen till eftermarknaden utgör en stabil bas och är fortsatt ökande.

Consilium stärker kontinuerligt sin befintliga globala marknadsorganisation för försäljning och after sales support. Genom utbildning och rekrytering ökar vi kontinuerligt kompetensen inom marknadsorganisationen. Consilium etablerar nya marknadskontor och gör kompletterande förvärv inom sina nischområden.

Hög innovationsgrad är en viktig faktor för vår långsiktiga konkurrenskraft och fortsatta tillväxt, och Consilium gör fortlöpande stora investeringar i produktutveckling inom sina nischområden. Consilium har framgångsrikt lanserat flera nya produkter under de senaste åren, men det finns fortfarande flera nya produkter och system inom säkerhetsområdet som väntar på sitt kommersiella genombrott.

ORGANISATIONSUTVECKLING

Det finns idag mer än 800 medarbetare inom Consilium-koncernen, inklusive intressebolag. Consilium har över flera år ökat satsningarna på utbildning. Att öka kompetensen är viktigt, men att utveckla samarbetet mellan verksamheterna är lika viktigt. Med egen verksamhet i 27 länder, och försäljning till kunder i mer än 50 länder, med många olika kulturer och språk, är en gemensam syn på strategi, målsättningar och värderingar nödvändig. Vårt interna hållbarhetsarbete blir en viktig del för vår framtida utveckling.

Personalen är en viktig resurs och framgångsfaktor för ett tekniskt kunskapsföretag som Consilium. Ökade resurser satsas på kompetensutveckling inom den globala organisationen. Vi har lojala medarbetare och en låg personalomsättning. Styrkan i den globala marknadsorganisationen, med ett stort antal verksamheter i många olika länder, förutsätter nära daglig samverkan. Vi sammanfattar våra kärnvärderingar med: "We are one global team", "We take responsibility", och "We deliver".

KUNDVÄRDE OCH AKTIEÄGARVÄRDE

Vår övertygelse är att vår globala nischstrategi, med en kombination av innovativa och högkvalitativa produkter och system, utvecklade och anpassade för våra nischmarknader, tillsammans med den höga applikationskunskap vi byggt upp inom dessa områden, och vår starka globala marknadsorganisation med lokal service och support, skapar värde för kunderna. Vi är lika övertygade om att denna globala nischstrategi, och våra marknads- och teknikinvesteringar i linje med denna, även skapar värde för aktieägarna.

UTSIKTER FÖR 2019

Fokuseringen mot säkerhet och avyttring av övriga verksamheter ökar förutsättningarna för lönsam tillväxt. Vi ser goda förutsättningar för fortsatt tillväxt för Consilium under 2019.

Nacka i maj 2019
Ove Hansson, vd och koncernchef

AFFÄRSOMRÅDE

MARINE & SAFETY

Inom affärsområde Marine & Safety utvecklar, tillverkar och marknadsför Consilium produkter och system för detektion av brand och gas i högriskmiljöer. Verksamheten är koncentrerad till nischmarknader med höga säkerhetskrav och höga skyddsvärden som fartygsnäringen, olje- och gasindustrin, transportsektorn och fastighetssektorn. 86 procent av försäljningen går till marknader utanför Sverige.

ERBJUDANDE

Consilium är en världsledande leverantör av produkter och system för detektion av brand och gas i olika typer av högriskmiljöer. Erbjudandet omfattar en bred portfölj av produkter som kan upptäcka och varna för, bland annat, värme, rök, gas, flammor och oljedimma. Målsättningen är att genom en tidig detektion förebygga och begränsa bränder och på så sätt rädda liv och materiella värden samt förhindra och minimera bränders negativa inverkan på den omgivande miljön. Consiliums produkter är utvecklade för att klara komplicerade och påfrestande marina miljöer och företaget erbjuder

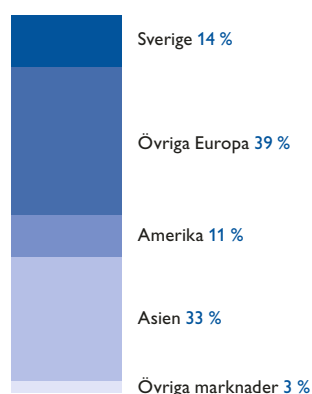
detektion av brand och gas ombord på alla typer av fartyg från mindre yrkesbåtar till stora kryssningsfartyg.

Consiliums produkter erbjuds även till andra applikationsområden där komplexiteten är liknande och företaget har utvecklat produkter anpassade för, bland annat, tåg och spårburna fordon, samt för fastigheter med höga skyddsvärden. Consilium erbjuder även brandlarm godkända för applikationer inom offshoreindustrin.

KUNDER

Consilium riktar sitt erbjudande till, i huvudsak, fyra nischmarknader:

fartygsnäringen, olje- och gasindustrin, transportsektorn och fastighetssektorn. Fartygsnäringen är det största marknadsområdet och Consilium marknadsför sina produkter både till nybyggnadsfasen och till eftermarknaden. Vid nybyggnation är det ofta varven som fattar investeringsbesluten och det är därför viktigt att vara upptagen på varvens lista över utvalda leverantörer, så kallade *Makers List*. Det är samtidigt viktigt att ha en god relation till rederierna även i nybyggnadsfasen, då de inte sällan har åsikter om utrustningen ombord. I stort sett alla betydande varv och rederier finns på Consiliums kundlista och företaget gör bedömningen att mer än vartannat

**NETTOOMSÄTTNING 2018
FÖRDELAD PÅ GEOGRAFISKA
MARKNADER**

större fartyg i världen har en produkt från Consilium ombord.

Eftermarknadsfasen omfattar ersättningsprodukter, reservdelar, service, support och övriga tjänster. I denna fas utgörs kunden av det rederi som äger fartygen, eller det managementbolag som ansvarar för fartygen. Ett kommersiellt fartyg har normalt en livslängd på cirka 25 år – för vissa typer är det betydligt längre. Ökade transportvolym, ett ökat antal fartyg på världshaven, teknikutveckling och lagkrav gör att efterfrågan ökar löpande och mer än hälften av affärsområdets nettoomsättning kommer från eftermarknaden.

Consiliums kunder inom tåg och spårburna fordon utgörs dels av tågtilverkare och dels av olika tågoperatörer. Erbjudandet marknadsförs framför allt mot nybyggnation, det vill säga tillverkningen av nya tåg, men Consilium har även ett komplett erbjudande för eftermarknaden.

Consiliums kunder inom skydd av större fastigheter utgörs av installationsföretag som tar stora entreprenaduppdrag, större säkerhetsföretag samt företag som levererar avancerade släcknings- och sprinklersystem. Typinstallationer omfattar skydd av större industrifastigheter, sjukhus, skolor och universitetsområden samt hotell.

MARKNAD

Behovet av effektiva sjötransporter ökar i takt med globaliseringen och ett ökat handelsutbyte mellan tillväxtländer och övriga delar av världen. Omkring 90 procent av all världshandel transporteras vid något tillfälle med fartyg, och utvecklingen av handelsflottan och världshandeln är nära sammankopplade.

Det finns cirka 100 000 kommersiella fartyg i världen. 50 000 av dessa ingår i den internationella handelsflottan, vilket är

MARINE & SAFETY

MSEK	2018	2017
Orderingång	1 351,2	1 313,4
Nettoomsättning	1 345,4	1 239,3
EBITDA	221,1	218,7
EBIT (Rörelseresultat)	159,4	173,2
Tillgångar	1 327,6	1 241,9
(varav anläggningstillgångar)	650,1	606,5
(varav omsättningstillgångar)	677,5	600,7
(varav tillgångar som innehas för försäljning)	–	34,7
Eget kapital och skulder	1 327,6	1 241,9
(varav eget kapital)	394,4	382,4
(varav skulder)	933,2	847,1
(varav skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning)	–	12,4
Operativt kapital	904,1	847,9

NYCKELTAL

	2018	2017
Andel av koncernens omsättning, %	94,7	94,4
Andel av koncernens rörelseresultat, %	120,2	120,7
Rörelsemarginal, %	12	14
Avkastning på operativt kapital, %	18	22
Antal anställda	635	630
Antal anställda, intresseföretag	176	142

Mer än vartannat större fartyg i världen har en produkt från Consilium ombord.

Consiliums marina huvudmarknad. Utöver dessa finns en mängd andra typer av fartyg som kryssnings- och passagerarfartyg, militära fartyg samt specialfartyg, exempelvis supply- och supportfartyg inom offshore.

Marknaden för nybyggnation av fartyg är i huvudsak förlagd till varv i Asien, där Kina, Sydkorea och Japan är de dominerande varvsländerna. Inom vissa specialnicher finns även varv i Europa och USA av betydelse. Eftermarknaden är i alla avseenden global då rederiernas fartygsflottor är i ständig rörelse på världshaven och fartygens behov av service och ersättningsprodukter måste tillfredsställas där fartyget för närvarande befinner sig. Consilium har genom sin globala marknadsorganisation närvaro med egen personal i samtliga viktiga varvs- och redarländer, samt i de länder som har störst hamnar och mest trafik. Övriga marknader bearbetas av Consiliums service- och försäljningsrepresentanter.

Marknaden för tåg och spårburna fordon är global och kunderna utgörs av internationella tågtillverkare och tågoperatörer i olika länder. Marknadens drivs framför allt av etablering av nya tågssystem, huvudsakligen i tillväxtmarknader, samt av att äldre tågssystem fasas ut och ersätts av nya.

Marknadsutvecklingen för säkerhetsprodukter till större fastigheter drivs både av behovet av nya fastigheter och moderniseringar av befintliga. Samtliga Consiliums marknader påverkas också, i olika utsträckning, av förändringar i och tillkomsten av olika regelverk och ny lagstiftning.

POSITION

Consilium är en världsledande leverantör i flera av sina valda nischområden. Med en lång historik, stabila produkter, kända varumärken och unika lösningar har Consilium lyckats skapa höga eller mycket

höga marknadsandelar. Med sin globala marknadsorganisation har Consilium dessutom byggt en unik ställning på marknaden som täcker marknadens alla faser, från nybyggnation till eftermarknadsförsäljning, service och support över stora delar av världen. För att behålla en uthållig konkurrenskraft fokuserar verksamheten på ett antal områden som syftar till att erbjuda marknadens bästa kundvärde. Övergripande är filosofin att hjälpa kunderna att lyckas med sin affär (*helping clients succeed*). De viktigaste komponenterna är:

1. Innovation – inom befintliga och nya erbjudanden.
2. Kvalitet – nollfels-vision genom kvalitets-säkrad utveckling och produktion.
3. Leveranssäkerhet – i termer av effektiv produktion och distribution.
4. Service och support – *first time fix* samt lokalt stöd på global basis.

CONSILIUM KONCENTRERAR SITT ERBJUDANDE TILL FYRA NISCHMARKNADER

Fartygsnäringen

- Tankfartyg
- Kryssningsfartyg
- Lastfartyg
- Militära fartyg

Olje- och gasindustrin

- Supply- och supportfartyg
- Flytande oljeriggar
- Produktions- och bostadsplattformar
- Förlägningsfartyg

Transportsektorn

- Tåg
- Tunnelbanor
- Bussar
- Lastbilar

Fastighetssektorn

- Sjukhus och offentliga miljöer
- Skolor och hotell
- Större industrifastigheter
- Vindkraftverk

CASE

AIDANOVA

I slutet av december 2018 tog det spektakulära kryssningsfartyget AIDAnova emot sina första gäster. Med vikt på 184 000 bruttoton är AIDAnova ett av världens största kryssningsfartyg, och kan ta ombord drygt 5 200 passagerare. Trots sitt karaktäristiska utseende, storlek och stora utbud ombord är kanske ändå det mest uppseendeväckande med AIDAnova att det som första kryssningsfartyg i världen helt kan drivas med flytande naturgas (LNG) – ett bränsle som radikalt förbättrar fartygets miljöprestanda. Många människor ombord, en komplex miljö och LNG-drift skapar samtidigt stora krav på säkerheten ombord.

AIDAnova är det största kryssningsfartyg som någonsin byggts i Tyskland och det första i en serie av tre kryssningsfartyg i en ny Helios-klass som byggs för AIDA Cruises vid det tyska varvet Meyer Werft. 337 meter lång, 42 meter bred och med en vikt på 184 000 bruttoton är AIDAnova också ett av de största kryssningsfartygen i världen.

AIDAnova kan ta emot drygt 5 200 passagerare fördelat på mer än 2 600 hytter i 21 olika hyttkategorier, allt från stora lyxsviter med robotar som sköter städning och service till familjerum och något för kryssningsfartyg så ovanligt som singelhytter. Flera av fartygets 40 restauranger och barer har öppet 24/7 och nöjesutbudet omfattar bland annat ett casino och en teater med plats för 1 500 åskådare samt en vattenpark och ett spa som spänner över två våningar. För att sköta AIDAnova finns även en besättning ombord på totalt 2 600 personer. Många människor ombord och mängder av komplexa miljöer skapar stora utmaningar på säkerheten ombord. LNG-drift ökar komplexiteten.

DRIVS AV FLYTANDE NATURGAS

Naturgas består till största delen av metan. När naturgas kyls ner till -162 grader Celcius övergår den till flytande form, och som vätska minskar gasens volym med förhållande 1/600, eller 600 gånger. Det ger stora fördelar för lagring och transport av gasen. LNG i flytande form kan varken brinna eller explodera, utan den måste återgå till gasform för att kunna antändas. LNG är det idag renaste fossila bränslet. Vid en övergång från traditionellt bränsle till LNG minskas koldioxidutsläppen från ett fartyg med 25 procent, men de stora vinsterna består i att kväveoxidutsläppen minskar med 85 procent, att svavelutsläppen i princip upphör och att utsläppen av skadliga partiklar minskar med 95-100 procent.

AIDAnova är det första kryssningsfartyget i världen som uteslutande kan drivas med flytande naturgas (LNG) såväl i hamn som till sjöss, och en viktig del i Carnival Corporations långsiktiga strategi att minska sin miljöbelastning med sitt koncept *Green Cruising*.

CONSILIUMS LÖSNING

När AIDAnova skulle utrustas med en säkerhetslösning för brand- och gasdetektion föll valet på Consiliums högteknologiska system baserat på företagets ledande tekniska plattform CCP. Brandlarmet ombord på AIDAnova är ett 5:e generationens analogt fullt adresserbart system uppbyggt av 13 500 rök- värme och flamdetektorer samt 1 300 enheter för att kontrollera branddörrar. Vidare övervakas alla balkonger av 1 800 flamdetektorer. Consilium har dessutom levererat 120 detektorer som tidigt kan larma för eventuella gasläckor i anslutning till fartygets maskinrum och tillhörande utrymmen. Consiliums lösning uppfyller alla internationella regelkrav, är driftsäkert, intuitivt och användarvänligt och ger såväl passagerare som personalen ombord möjlighet att fullt ut koncentrera sig på att njuta av sin resa.

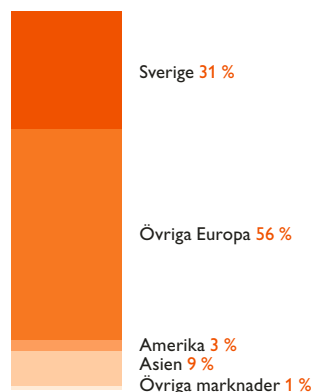
Tyska Meyer Werft, grundat 1795, är ett av världens ledande varv för nybyggnation av kryssningsfartyg och dess relation till Consiliums går långt tillbaka i tiden. Vid en prisceremoni i juni 2018 belönade varvsgruppen Meyers tre varv sina bästa leverantörer. En leverantör per varv, bland gruppens 8 000 leverantörer, erhöll utmärkelsen Partner of the year. Meyer Werfts pris gick till Consilium med motiveringen: "outstanding performance, competence and commitment".

AFFÄRSOMRÅDE

SAFETY ENGINEERING

Inom affärsområde Safety Engineering utvecklar, tillverkar och marknadsför Consilium säkerhetssystem för aktiv brandbekämpning i högriskmiljöer. Verksamheten är koncentrerad till nischmarknader med stora säkerhetskrav och stora skyddsvärden inom olje- och gasindustrin, kraftindustrin och offshore-industrin. 69 procent av försäljningen sker till länder utanför Sverige.

**NETTOOMSÄTTNING 2018
FÖRDELAD PÅ GEOGRAFISKA
MARKNADER**

ERBJUDANDE

Consilium erbjuder olika typer av säkerhetssystem för aktiv brandbekämpning. Erbjudandet omfattar allt från förebyggande lösningar till detektion, alarm, brandbekämpning och supportsystem. Utöver brandsäkerhetssystem erbjuds konsulttjänster som tekniska beräkningar, design, riskanalys och utbildning samt service och support.

KUNDER

Consilium koncentrerar sin verksamhet till olje- och gasindustrin, kraftindustrin samt offshoreindustrin. Inom respektive industrigren finns en mängd olika nischmarknader och applikationsområden. Consilium erbjuder sina system och tjänster i samband med nybyggnation, utbyggnation

eller ombyggnation av olika typer av större anläggningar.

Vid nybyggnation består Consiliums kunder ofta av internationella entreprenadföretag med övergripande projektansvar. Flera av de stora entreprenadföretagen är globala aktörer som företräds av lokala bolag. Vid ut- eller ombyggnation samt övriga tjänster utgörs kunderna normalt av oljebolag, gasbolag eller kraft- och energibolag. Majoriteten av dessa är statligt ägda.

MARKNAD

Den globala efterfrågan på energi och elektricitet driver investeringar i infrastruktur. De största energikällorna är olja, gas och kol – och runt om i världen planeras och projekteras för en stor mängd anläggningar. Investeringsviljan hos olje- och gasindustrins aktörer minskar vid sjunkande oljepris och

SAFETY ENGINEERING

MSEK	2018	2017
Orderingång	84,9	87,7
Nettoomsättning	74,9	74,0
EBITDA ¹⁾	2,0	-1,2
EBIT (Rörelseresultat) ¹⁾	-1,8	-4,6
Tillgångar	491,1	614,6
(varav anläggningstillgångar)	97,7	227,8
(varav omsättningstillgångar)	55,9	237,6
(varav tillgångar som innehas för försäljning)	337,5	149,2
Eget kapital och skulder	491,1	614,6
(varav eget kapital)	-12,2	189,5
(varav skulder)	282,3	319,1
(varav skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning)	221,0	106,0
Operativt kapital	316,8	456,9

NYCKELTAL

	2018	2017
Andel av koncernens omsättning, %	5,3	5,6
Andel av koncernens rörelseresultat, % ¹⁾	-1,4	-3,2
Rörelsemarginal, % ¹⁾	-2	-6
Avkastning på operativt kapital, % ¹⁾	0	-1
Antal anställda	43	55
Antal anställda, intresseföretag	–	–

1) Exklusive engångsnedskrivning av goodwill år 2018, 50,0 MSEK.

Consilium erbjuder säkerhetssystem för aktiv brandbekämpning i högriskmiljöer.

leder till längre beslutsprocesser och senareläggning av investeringsbeslut. Det motsatta gäller normalt vid ökande oljepris, och offshoremarknaden följer samma mönster. Samtidigt ökar efterfrågan, generellt sett, på alternativa energikällor och nya projekt planeras i ett flertal länder. För att möta den globala efterfrågan av elektricitet planeras dessutom, i många delar av världen, stora investeringar i kraftverk för att öka elproduktionen.

Efterfrågan på brandsäkerhetssystem till olika typer av anläggningar är fortsatt stor, dels gå grund av stora ekonomiska värden men även tack vare ökade krav och tillkommande regelverk. Consilium koncentrerar sin verksamhet i länder och regioner som har en utbyggd industri runt olja, gas och andra energikällor, eller länder som utvecklar sin industri.

POSITION

Consilium har stärkt sin ställning på marknaden i takt med att verksamheten utvecklats. Consiliums system och kompetens har ett högt anseende på marknaden, men företaget är alltjämt en liten aktör på en stor marknad. En ökad marknadsnärvaro genom etableringen av allt fler egna kontor genererar successivt ökade affärsmöjligheter. Affärsområde Safety Engineering baserar och vidareutvecklar sin uthålliga konkurrenskraft på ett antal områden med syfte att erbjuda marknadens bästa kundvärde:

1. Kvalitet – system med premium-produkter.
2. Tillförlitlighet – med kvalificerad personal som förstår och kan lösa kundens utmaningar.
3. Tillgänglighet – lokal närvaro i kombination med global räckvidd.
4. Kostnadseffektivitet – genom optimerad systemintegration levererad av en effektiv organisation.
5. Brett erbjudande – med ett komplett program av säkerhetssystem och tjänster.

CONSILIUM KONCENTRERAR SITT ERBJUDANDE TILL TRE NISCHMARKNADER

Landbaserade olje- och gasindustrin

- Raffinaderier, petrokemianläggningar och kemiska fabriker
- Tankterminaler och oljekajer
- Petrokemiska lagrings- och förvaringsanläggningar

Kraftindustrin

- Gas- och oljekraftverk
- Kolkraftverk
- Kärnkraftverk
- Sol-, vatten- och vindkraftverk
- Transformatorstationer och ställverk

Offshoreindustrin

- Produktions- och prospekteringsplattformar
- Bostadsplattformar
- Flytande supportanläggningar, FPSO/FLNG
- Helikopterplattformar

AKTIEINFORMATION

CONSILIUM-AKTIE

Consiliums B-aktie introducerades i maj 1994 på Stockholmsbörsens O-lista. Under 1995 registrerades aktien på Stockholmsbörsens A-lista. Under våren 2003 återgick aktien till notering på O-listan. Efter Stockholmsbörsens förändring handlas Consiliums aktie på Nasdaq Stockholm, Small Cap-listan.

Aktiekapitalet i Consilium uppgick per den 31 december 2018 till 58 511 015 kronor fördelat på 11 702 203 aktier, var och en med ett kvotvärde av 5 kronor. Aktier av serie A (907 490 st) berättigar till 10 röster och aktier av serie B (10 794 713 st) till 1 röst. Alla aktier medför samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinster.

LIKVIDITETSGARANT

Consilium hade vid årets ingång ett avtal med Remium Nordic AB i syfte att förbättra likviditeten i Consiliums aktie. Under maj månad 2018 utsåg Consilium Erik Penser Bank till ny likviditetsgarant. Likviditetsgarantens uppgift är att säkerställa en specifik spread, det vill säga skillnaden mellan köp- och säljkurs i bolagets aktie, samtidigt som likviditet tillförs i orderboken genom att en volym aktier garanteras på köp- och säljsidan. Syftet med garantin är att minska kraftiga kursrörelser orsakade av enstaka affärer och samtidigt stimulera handeln i aktien. För aktieägarna innebär det

i förlängningen bättre kursinformation och en mer rättvisande marknadsvärdering av Consiliums aktier.

En likviditetsgarant måste enligt minimikraven, i Nasdaqs regelverk, ställa kurser på både köp- och säljsidan, så att skillnaden mellan kurserna inte är större än 4 procent. Kurserna måste ställas under minst 85 procent av löpande handelstid. I och med att företaget har en likviditetsgarant markeras Consilium med (LP) i aktielistorna. Under 2018 uppgick den genomsnittliga stängnings-spreaden till 1,15 procent.

KURSUTVECKLING

Under året har aktiens värde minskat med 15 procent, från 58,40 kronor till 49,90, baserat på slutkurs första handelsdagen respektive sista handelsdagen för perioden. Under samma tid har index där Consilium ingår utvecklats enligt följande: OMX Stockholm (PI) har gått ner med 8 procent, OMX Stockholm Small Cap (PI) med 1 procent och OMX Stockholm Industrial Goods & Services (PI) har gått ner med 16 procent. Consilium har under året som högst betalats med 71,40 kronor och som lägst med 45,90 kronor. Vid utgången av 2018 uppgick Consiliums börsvärde till 539 MSEK (626).

OMSÄTTNING

Under året gjordes 4 506 avslut i Consilium

B. 997 439 aktier omsattes till ett värde av 57 881 576 SEK. Omsättningshastigheten uppgick till 9 procent.

AKTIEÄGARE

Antalet aktieägare uppgick per den 31 december 2018 till 1 950 stycken (2 137).

UTDELNINGSPOLITIK

Consiliums styrelse har fastslagit att en försiktig utdelningspolitik ska tillämpas under en förväntad tillväxtfas. Utdelningen ska, över tiden, motsvara en fjärdedel av resultatet efter finansiellt netto och skatt.

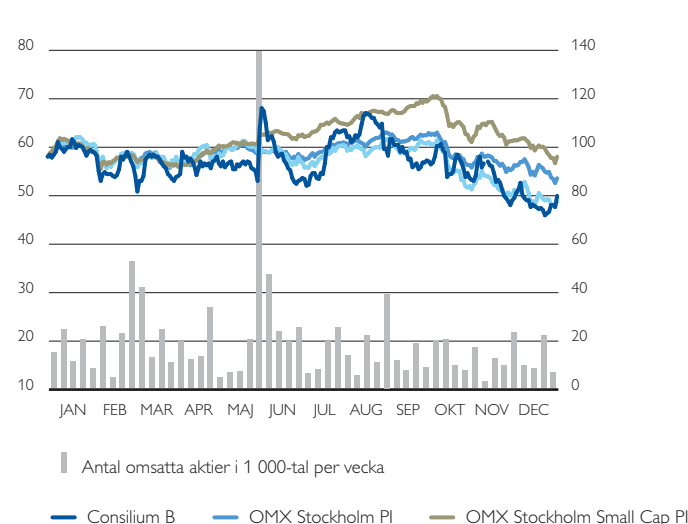
FÖRESLAGEN UTDELNING

Villkoren för företagsobligationslånet som förfaller 2020 innehåller en begränsning för vinstutdelning, återköp av aktier samt för betalning av ränta på underordnat lån (hybridobligationen), som innebär att det finns ett årligt utbetalningstak som är maximerad till 50 procent av koncernens nettovinst enligt föregående räkenskapsår. Styrelsen föreslår årsstämman att ingen utdelning lämnas (0,00).

DIREKTAVKASTNING

Styrelsens förslag att ingen utdelning lämnas innebär ingen direktavkastning för räkenskapsåret 2018 (0,00).

KURSUTVECKLING 2018

KURSUTVECKLING 2014-2018

DATA PER AKTIE

	2018	2017	2016	2015	2014
Börskurs	49,90	58,00	95,25	89,75	63,50
Resultat, kvarvarande verksamheter	3,59	5,29	5,00	5,73	4,51
Totalt resultat	-19,61	1,66	5,03	5,62	4,25
P/E-tal	-3	35	19	16	15
Eget kapital, SEK	34,0	54,3	38,2	32,2	28,0
Börskurs/eget kapital	1,47	1,07	2,49	2,79	2,27
Utdelning, SEK	–	–	2,00	2,00	1,25
Direktavkastning, %	–	–	2,1	2,2	2,0
P/S-tal	0,4	0,5	0,9	0,9	0,8
Antal aktier, noterade	10 794 713	10 794 713	10 794 713	10 794 713	70 794 713
Antal aktier, totalt	11 702 203	11 702 203	11 702 203	11 702 203	11 702 203

DE STÖRSTA AKTIEÄGARNÄ

	A-aktier	B-aktier	Innehav (%)	Röster (%)
Platanen Holding AB	907 490	5 264 340	52,74	72,17
MCT Brattberg Aktiebolag		2 205 000	18,84	11,10
Magnus Vahlquist		530 000	4,53	2,67
Taalieri Nordic Value Equity Fund		156 593	1,34	0,79
Försäkringsaktiebolaget, Avanza Pension		128 596	1,10	0,65
Pareto Securities AS		126 286	1,08	0,64
Ove Hansson		100 086	0,86	0,50
Lott och Nils Rosenblads stiftelse		96 399	0,82	0,49
Nordnet Pensionsförsäkring AB		84 889	0,73	0,43
Jonas Johansson		80 000	0,68	0,40
Summa	907 490	8 772 189	82,72	89,84

Aktieinformation Consilium B

Aktienotering, Nasdaq Stockholm, Small Cap
Kortnamn, CONS B
ISIN-kod, SE0000236382
ICB-kod, 2700
Sektor, Industrivaror & tjänster

Totalt antal noterade aktier, 10 794 713 st
Högsta betalkurs 2018, 71,40 SEK
Lägsta betalkurs 2018, 45,90 SEK
Slutkurs 2018-12-31, 49,90 SEK
Börsvärde 2018-12-31, 539 MSEK

IR-kontakt

Ove Hansson, vd och koncernchef
Tel: 08-563 053 02
E-post: ove.hansson@consilium.se

Lars Håkansson, CFO
Tel: 08-563 053 12
E-post: lars.hakansson@consilium.se

Ekonomisk information 2019

Helårsrapport 2018, 2019-02-28
Delårsrapport jan-mars, 2019-05-29
Delårsrapport jan-juni, 2019-08-28
Delårsrapport jan-september, 2019-11-21

Därutöver publicerar Consilium varje månad information om koncernens orderingång och nettoomsättning.

FLERÅRSÖVERSIKT

KONCERNRESULTATRÄKNING

Belopp i MSEK ¹⁾	2018	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	1 420,3	1 313,3	1 282,9	1 187,6	931,7
Rörelsens kostnader och övriga rörelseintäkter	²⁾ -1 337,7	-1 169,8	-1 156,8	-1 021,5	-826,2
Rörelseresultat	82,6	143,5	126,1	166,1	105,5
Finansiella poster	-50,6	-53,5	-39,6	³⁾ -52,9	-19,1
Resultat efter finansiella poster	32,0	90,0	86,5	113,2	86,4

1) Avser kvarvarande verksamheter.

2) Inklusive engångsnedskrivning av goodwill år 2018, 50,0 MSEK

3) Inklusive engångskostnader för förtidslösen av företagsobligation år 2015, -17,5 MSEK.

KONCERNBALANSRÄKNING

Belopp i MSEK	2018	2017	2016	2015	2014
<i>Tillgångar</i>					
Materiella anläggningstillgångar	49,5	53,3	55,1	44,5	38,3
Immateriella anläggningstillgångar	603,6	677,0	674,1	359,6	281,9
Finansiella anläggningstillgångar	130,9	175,1	171,7	140,8	142,8
Varulager m.m.	254,0	302,1	320,4	227,3	197,2
Fordringar	392,1	435,4	493,9	505,3	401,5
Kortfristiga placeringar	13,1	28,9	79,9	134,2	12,9
Likvida medel	92,3	208,6	165,1	69,3	105,4
Tillgångar som innehas för försäljning	337,5	184,4	—	—	—
Summa tillgångar	1 873,0	2 064,8	1 960,2	1 481,0	1 180,0
 Eget kapital	 398,3	 636,0	 447,2	 376,3	 327,9
<i>Skulder</i>					
Icke räntebärande långfristiga avsättningar	65,7	109,1	192,5	71,4	63,1
Räntebärande långfristiga skulder	800,2	819,8	865,5	620,2	445,6
Icke räntebärande kortfristiga skulder	337,4	280,0	342,2	305,4	270,7
Räntebärande kortfristiga skulder	50,4	101,3	112,8	107,7	72,7
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	221,0	118,6	—	—	—
Summa skulder	1 474,7	1 428,8	1 513,0	1 104,7	852,1
Summa eget kapital och skulder	1 873,0	2 064,8	1 960,2	1 481,0	1 180,0

ORDLISTA

Affärsmodell

En teoretisk beskrivning av hur ett företag eller verksamhet är tänkt att fungera.

Affärsområde

Rörelsesegment som följs upp internt av högste verkställande beslutsfattaren.

Konsoliderade bolag

Dotterbolag där Consilium ägande överstiger 50 procent, eller har ett bestämmande inflytande, och som ingår i koncernens redovisning.

LNG

Flytande naturgas (Liquefied natural gas).

LP (Liquidity Provider)

Likviditetsgarant. För förklaring se sid 22.

Makers list

Ett fartygsvarvs lista över prioriterade leverantörer.

Project engineering

Teknisk projektledning.

RAMS

Reliability, Availability, Maintainability and Safety (Funktionssäkerhet, Tillgänglighet, Underhållsmässighet och Säkerhet). En europeisk säkerhetsstandard (EN 50126) för järnvägsindustrin.

Retrofit

Eftermarknadsförsäljning av ersättningsprodukter.

SIL

Safety Integrity Level (Säkerhetsintegritetsnivå). En internationell funktionssäkerhetsstandard (IEC 61508) rörande utveckling av säkerhetssystem för maskiner.

NYCKELTAL

	2018	2017	2016	2015	2014
EBITDA, MSEK ¹⁾	198,1	192,4	170,7	192,7	132,4
EBIT (Rörelseresultat), MSEK ^{1) 3)}	132,6	143,5	126,1	166,1	105,5
EBT, MSEK ^{1) 4)}	32,0	90,0	86,5	113,2	86,4
Rörelsemarginal, % ¹⁾	9,3	10,9	9,8	14,0	11,3
Vinstmarginal, % ^{1) 4)}	2,3	6,9	6,7	9,5	9,3
Avkastning på operativt kapital, % ³⁾	10,3	11,6	12,6	21,4	18,0
Avkastning på eget kapital, % ⁵⁾	-50,6	3,6	17,4	23,5	20,9
Direktavkastning, %	–	–	2,1	2,2	2,0
P/E-tal ²⁾	-3	35	19	16	15
Soliditet, %	21	31	23	25	28
Nettoskulsättningsgrad, %	187	107	164	139	122
Kassalikviditet, %	128	176	162	172	151
Resultat per aktie, SEK ^{1) 2) 3) 6)}	3,59	5,29	5,00	5,73	4,51
Totalt resultat per aktie, SEK ^{2) 6)}	-19,61	1,66	5,03	5,62	4,25
Eget kapital per aktie, SEK	34,0	54,3	38,2	32,2	28,0
Investeringar, MSEK ¹⁾	51,9	70,9	74,6	75,5	60,0
Utdelning per aktie, SEK	–	–	2,00	2,00	1,25
Antal anställda ¹⁾	678	685	680	564	490
Antal anställda, intresseföretag ¹⁾	176	142	90	106	104

1) Avser kvarvarande verksamheter.

2) Exklusive innehav utan bestämmande inflytande.

3) Exklusive engångsnedskrivning av goodwill år 2018, 50,0 MSEK.

4) Inklusive engångskostnader för förtidslösen av företagsobligation år 2015, 17,5 MSEK.

5) Påverkas negativt av engångskostnader för förtidslösen av företagsobligation med 3,4 procentenheter år 2015.

6) Påverkas negativt av engångskostnader för förtidslösen av företagsobligation med 1,17 SEK per aktie år 2015.

DEFINITIONER

Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansiella poster med avdrag för aktuell skatt i förhållande till genomsnittligt eget kapital.

Avkastning på operativt kapital

Rörelseresultat i förhållande till genomsnittligt operativt kapital.

Bruttovinst

Försäljningsintäkter med avdrag för sålda varors kostnad.

Direktavkastning

Av årsstämman beslutad, eller av styrelsen föreslagen, utdelning för verksamhetsåret i förhållande till börskurs.

EBITDA

Resultat före räntor, skatt, nedskrivning och avskrivning.

EBIT

Resultat före räntor och skatt.

EBT

Resultat före skatt.

Eget kapital per aktie

Eget kapital dividerat med antal aktier på balansdagen.

Kassalikviditet

Omsättningstillgångar exklusive varulager dividerat med kortfristiga skulder.

Nettoskulsättningsgrad

Räntebärande skulder och räntebärande avsättningar, minus kortfristiga placeringar och likvida medel, i förhållande till eget kapital.

Operativt kapital

Balansomslutningen minskad med likvida medel i form av kassa, bank och övriga finansiella tillgångar samt icke räntebärande skulder beräknat som årsgenomsnitt.

P/E-tal

Aktiekurs i förhållande till vinst per aktie.

P/S-tal

Aktiepris i förhållande till omsättning per aktie.

Resultat per aktie

Resultat efter skatt, avseende kvarvarande verksamheter, hänförligt till moderbolagets aktieägare dividerat med vägt antal aktier.

Rörelseresultat

Resultat före räntor och skatt, motsvarande EBIT.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i förhållande till nettoomsättningen.

Soliditet

Eget kapital, inklusive minoritetsintresse, i förhållande till balansomslutningen.

Totalt resultat per aktie

Totalt resultat efter skatt, hänförligt till moderbolagets aktieägare dividerat med vägt antal aktier.

Vinstmarginal

Resultat efter finansiella poster i förhållande till nettoomsättningen.

CONSILIUMS ANVÄNDNING AV ALTERNATIVA NYCKELTAL

Consilium-koncernen lämnar ett antal alternativa nyckeltal i årsredovisningen. De alternativa nyckeltalen har inte fått en mer framträdande placering än de mått som är hänförliga till de finansiella rapporterna. Även om de alternativa nyckeltalen ligger utanför IFRS definitioner ger de värdefull kompletterande information till investerare och bolagets ledning, för utvärdering av bolagets resultat och finansiella ställning på ett konsekvent sätt. Vidare anses de nödvändiga för att kunna följa utvecklingen av koncernens övergripande finansiella mål.

Belopp i MSEK (om inte annat anges)	2018	2017	2016	2015	2014
EBITDA, kvarvarande verksamheter					
Rörelseresultat (EBIT)	82,6	143,5	126,1	166,1	105,5
Avskrivningar och nedskrivningar	115,5	48,9	44,6	26,6	26,9
EBITDA	198,1	192,4	170,7	192,7	132,4
EBT, kvarvarande verksamheter					
Rörelseresultat (EBIT), kvarvarande verksamheter	82,6	143,5	126,1	166,1	105,5
Engångsnedskrivning av goodwill	50,0	–	–	–	–
EBIT exklusive engångsnedskrivning av goodwill	132,6	143,5	126,1	166,1	105,5
EBT, kvarvarande verksamheter					
Rörelseresultat (EBIT), kvarvarande verksamheter	82,6	143,5	126,1	166,1	105,5
Finansiella intäkter och finansiella kostnader	-50,6	-53,5	-39,6	-52,9	-19,1
EBT	32,0	90,0	86,5	113,2	86,4
Avkastning på operativt kapital					
Rörelseresultat (EBIT), kvarvarande verksamheter	82,6	143,5	126,1	166,1	105,5
Engångsnedskrivning av goodwill	50,0	–	–	–	–
Balansomslutning	1 873,0	2 064,8	1 960,2	1 481,0	1 180,0
Tillgångar som innehas för försäljning	-337,5	-184,4	–	–	–
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	221,0	118,6	–	–	–
Likvida medel	-92,3	-208,6	-165,1	-69,3	-105,4
Kortfristiga placeringar	-13,1	-28,9	-79,9	-134,2	-12,9
Spärrade likvida medel i kortfristiga fordringar	0,0	-1,8	-2,8	-3,2	-3,2
Spärrade likvida medel i finansiella anläggningstillgångar	-5,6	-33,0	-38,2	-36,3	-31,8
Icke räntebärande långfristiga avsättningar	-65,7	-109,1	-192,5	-71,4	-63,1
Icke räntebärande kortfristiga skulder	-337,4	-280,0	-342,2	-305,4	-270,7
Summa operativt kapital	1 242,4	1 337,6	1 139,5	861,2	692,9
Operativt kapital vid årets början	1 337,6	1 139,5	861,2	692,9	479,8
Genomsnittligt operativt kapital	1 290,0	1 238,6	1 000,4	777,1	586,4
Avkastning på operativt kapital (%)	10,3	11,6	12,6	21,4	18,0
Avkastning på eget kapital					
Årets resultat, total verksamheter	-261,5	19,5	71,7	82,9	62,0
Summa eget kapital	398,3	636,0	447,2	376,3	327,9
Summa eget kapital vid årets början	636,0	447,2	376,3	327,9	265,9
Genomsnittligt eget kapital	517,2	541,6	411,8	352,1	296,9
Avkastning på eget kapital (%)	-50,6	3,6	17,4	23,5	20,9
Direktavkastning					
Utdelning per aktie för verksamhetsåret, SEK	–	–	2,00	2,00	1,25
Börskurs vid årets slut, SEK	49,90	58,00	95,25	89,75	63,50
Direktavkastning (%)	–	–	2,1	2,2	2,0

Belopp i MSEK (om inte annat anges)	2018	2017	2016	2015	2014
P/E-tal					
Börskurs vid årets slut	49,90	58,00	95,25	89,75	63,50
Resultat per aktie	-19,61	1,66	5,03	5,62	4,25
P/E-tal	-3	35	19	16	15
Soliditet					
Summa eget kapital	398,3	636,0	447,2	376,3	327,9
Balansomslutning	1 873,0	2 064,8	1 960,2	1 481,0	1 180,0
Soliditet (%)	21	31	23	25	28
Nettoskultsättningsgrad					
Räntebärande långfristiga skulder	800,2	819,8	865,5	620,2	445,6
Räntebärande kortfristiga skulder	50,4	101,3	112,8	107,7	72,7
Kortfristiga placeringar och likvida medel	-105,4	-237,5	-245,0	-203,5	-118,3
Nettoskuld	745,2	683,6	733,3	524,4	400,0
Summa eget kapital	398,3	636,0	447,2	376,3	327,9
Nettoskultsättningsgrad (%)	187	107	164	139	122
Kassalikviditet					
Omsättningstillgångar exklusive varulager	497,5	672,9	738,9	708,8	519,8
Kortfristiga skulder	387,8	381,3	455,0	413,1	343,4
Kassalikviditet (%)	128	176	162	172	151
Resultat per aktie, kvarvarande verksamheter, exklusive engångsnedskrivning goodwill					
Resultat efter skatt hänförligt till moderbolagets aktieägare, kvarvarande verksamheter	4,2	63,9	58,5	67,0	52,8
Engångsnedskrivning av goodwill	50,0	–	–	–	–
Upplupna räntekostnader på hybridobligationen	-12,2	-2,0	–	–	–
Genomsnittligt antal aktier (i tusental)	11 702,2	11 702,2	11 702,2	11 702,2	11 702,2
Resultat per aktie (SEK)	3,59	5,29	5,00	5,73	4,51
Totalt resultat per aktie					
Resultat efter skatt hänförligt till moderbolagets aktieägare, total verksamhet	-217,3	21,4	58,9	65,8	49,7
Upplupna räntekostnader på hybridobligationen	-12,2	-2,0	–	–	–
Genomsnittligt antal aktier (i tusental)	11 702,2	11 702,2	11 702,2	11 702,2	11 702,2
Totalt resultat per aktie (SEK)	-19,61	1,66	5,03	5,62	4,25
Eget kapital per aktie					
Summa eget kapital	398,3	636,0	447,2	376,3	327,9
Genomsnittligt antal aktier (i tusental)	11 702,2	11 702,2	11 702,2	11 702,2	11 702,2
Eget kapital per aktie (SEK)	34,0	54,3	38,2	32,2	28,0

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Consilium AB (publ) org nr 556480-3327 med säte i Nacka, Stockholm län, får härmed avge koncernredovisning och årsredovisning för verksamhetsåret 2018.

Consiliums huvudfokus är att utveckla och marknadsföra produkter och system som bidrar till att skydda liv, miljön och materiella värden. Med en stabil bas av egenutvecklade produkter, kompletterat av externa varumärken av hög kvalitet, och en global marknadsorganisation, är Consilium en av de ledande leverantörerna i världen till den internationella sjöfarten samt olje-, gas- och kraftindustrin. Consilium marknadsför även sitt erbjudande till övrig industri där applikationen passar väl för Consiliums produkter och system samt Consiliums applikationskompetens. Därutöver erbjuds även kompletterande produkter och system, såväl egna som externa, samt service och support. Consiliums vision lyder: "To be the customer's first choice When Safety Matters".

FOKUS PÅ SÄKERHET

Consilium har beslutat att fokusera verksamheten till säkerhetsprodukter och säkerhetssystem och att avyttra/avveckla övriga rörelsegrenar. Detta innebär att Consilium framöver kommer att fokusera verksamheten till produkter och system för detektion av rök, värme, gas och flammor, samt produkter och system för släckning av bränder med vatten, skum och gas, med tillhörande service och konsulttjänster. Produktbolagens verksamhet har därför koncentrerats till utveckling, tillverkning och global marknadsföring av säkerhetsprodukter och säkerhetssystem. Koncernens lokala marknadsbolag kommer dock även fortsättningsvis att sälja och erbjuda service för vissa kompletterande produkter.

Satsningarna på nya säkerhetsprodukter fortsätter och investeringarna ligger kvar på en hög nivå, men minskar något efter flera år av stora nysatsningar. Investeringarna koncentreras till strategiska säkerhetsprodukter och säkerhetssystem. Consilium har framgångsrikt lanserat flera nya produkter under de senaste åren, och det finns fortfarande flera nya produkter och system inom säkerhetsområdet som väntar på sitt kommersiella genombrott. Dessa nya produkter och system belastade resultatet med mer än 10 MSEK under 2018, men Consilium förväntar sig successivt ökade intäkter.

STRUKTURÅTGÄRDER

Som ett led i strategin att fokusera på säkerhet har Consilium inom affärsområde Marine & Safety redan tidigare avyttrat sin radarverksamhet och avvecklat vissa övriga navigationsprodukter. Under 2018 har även 50 procent av den kvarvarande navigationsverksamheten avyttrats. Consilium har under 2018 även avvecklat och avyttrat vissa delar inom affärsområde Safety Engineering som inte har strategiskt värde för säkerhetsområdet. Diskussioner pågår avseende avyttring av automation/engineering-verksamheten. Omstrukturering och anpassning av verksamheter för avyttring har medfört kostnader.

Consilium har vid årsredovisningens undertecknande ännu inte

slutfört försäljningen, varför Consilium väljer att göra en koncernmässig nedskrivning med 225 MSEK till bedömt verkligt värde på nettotillgångar som innehas till försäljning.

KOMMENTARER RÖRANDE UTVECKLINGEN 2018

Orderingången, för kvarvarande verksamheter, ökade under 2018 med 2 procent till 1 436,1 MSEK (1 401,1). Nettoomsättningen under 2018 ökade med 8 procent till 1 420,3 MSEK (1 313,3). Orderstocken uppgick per den 31 december 2018 till 585,9 MSEK (552,0).

Consilium-koncernens EBITDA för kvarvarande verksamheter under 2018 uppgick till 198,1 MSEK (192,4), och EBITDA-marginalen uppgick till 13,9 procent (14,7). Vinsten per aktie för kvarvarande verksamheter uppgick under 2018 till 3,59 SEK (5,29). Likvida medel, kortfristiga placeringar och pantsatta likvida medel uppgår per den 31 december 2018 till 111,0 MSEK. Fokuseringen till säkerhet med avyttring av övriga verksamheter tillför ytterligare likvida medel när den är fullt genomförd. Consiliums fokus på utveckling, tillverkning och marknadsföring av avancerade säkerhetsprodukter och säkerhetssystem till nischmarknader med höga skyddsvärden och höga säkerhetskrav kommer även att öka den interna effektiviteten inom organisationen.

En positiv omvärderingseffekt av skulder om netto 13,3 MSEK, relaterade till minskad optionsskuld och säljarfinansiering, har redovisats under 2018, varav 10,4 MSEK som övriga rörelseintäkter. En engångsnedskrivning av goodwill om 50,0 MSEK har redovisats i det tredje kvartalet 2018.

MARKNAD OCH POSITION

Consilium eftersträvar höga marknadsandelar inom globala nischmarknader, och erbjuder en hög servicenivå med global service via en kvalificerad egen marknadsorganisation. Consilium har byggt upp en global marknadsorganisation med 55 kontor i 27 länder för försäljning, service och support av produkter och system. Därutöver bearbetas ett antal marknader genom försäljnings- och service-representanter.

Consiliums huvudmarknad är fortfarande marinmarknaden med handelsfartyg, passagerar- och kryssningsfartyg, militära fartyg, samt support- och servicefartyg med anpassade produkter och system till olika fartygstyper, och speciallösningar inom varje delmarknad. Samtidigt har Consilium utnyttjat sin tekniska kompetens för utveckling av kompletterande produkter och system för tillväxt inom nya marknader.

Consilium har, exempelvis, etablerat en stark global position för försäljning av brandlarm till tåg och tunnelbanor, en global nischmarknad med höga säkerhetskrav och god tillväxtpotential. Consilium har också en stark och ökande försäljning till fastigheter, som sjukhus och större industribyggnader med höga säkerhetskrav i Skandinavien, vilket idag utgör en inte obetydlig del av verksamheten.

Consilium har dessutom gjort stora investeringar för tillväxt inom olje- och gasmarknaden samt marknaden för energiproduktion, där höga säkerhetskrav ger en betydande global tillväxtpotential.

FRAMTIDA UTVECKLING

Consiliums erbjudanden riktar sig till flera helt olika nischområden med olika investeringscykler, vilket ger en bra balans. Säkerhetskraven ökar globalt och Consilium behåller eller ökar sina marknadsandelar inom sina viktigaste marknadsområden. Det finns en god tillväxtpotential för Consilium under 2019. Världsekonomin har god tillväxt vid ingången av 2019 och aktiviteten inom flera av Consiliums valda nischer fortsätter att öka. Försäljningen till eftermarknaden finns i olika utsträckning inom alla nischmarknader och utgör en stabil bas som är fortsatt ökande. Fokuseringen på säkerhet har medfört betydande kostnader på kort sikt, men stärker, tillsammans med effekter av tidigare genomförda strukturprogram, lönsamheten långsiktigt.

AFFÄRSOMRÅDE MARINE & SAFETY

Huvudmarknaderna för affärsområde Marine & Safety utgörs av större fartyg, olje- och gasindustrin, tåg- och tunnelbanor, samt fastigheter med högt skyddsvärde. Huvudfokus ligger på detektion och alarm inom högriskområden, baserat på detektion av värme,

rök, gas, flammor, oljedimma, m.m., med särskilda system framtagna för utvalda nischmarknader, och med särskilda certifieringar och godkännanden för respektive nischmarknader. Målsättningen är att genom tidig detektion förebygga och begränsa bränder, och att därigenom rädda liv och materiella värden.

Orderingången för kvarvarande verksamheter inom affärsområde Marine & Safety ökade under 2018 med 3 procent till 1 351,2 MSEK (1 313,4). Nettoomsättningen ökade med 9 procent till 1 345,4 MSEK (1 239,3). EBITDA-marginalen uppgick till 16,4 procent (17,6).

Beställningarna till nybyggnation av kryssningsfartyg har ökat. Orderingången på säkerhetssystem till militära fartyg är fortsatt god. Beställningarna av brandlarm till tåg och tunnelbanor fortsätter att utvecklas positivt. Försäljningen till sjukhus och större industribyggnader på landmarknaden fortsätter att öka. Beställningar till varv av nya handelsfartyg har ökat, men ligger fortfarande på en låg nivå. Olje- och gasmarknaden har varit svag under de senaste åren, och marknadssatsningen på detta område har påverkat resultatet negativt. Försäljningen till eftermarknaden, som utgör cirka 55 procent av total volym, är fortsatt stabil och ökande. Orderstocken är god, men förskjutningar av leveranser har påverkat nettoomsättningen negativt. Consilium förväntar sig en ökad nettoomsättning för affärsområdet under 2019.

AFFÄRSOMRÅDE SAFETY ENGINEERING

Huvudmarknaderna för affärsområde Safety Engineering utgörs av olje- och gasindustrin på land och offshore, samt kraftindustrin. Huvudfokus ligger på släckning av bränder inom högriskområden, med hjälp av släcksystem baserade på vatten, skum och gas, samt på speciella system för brandskydd i särskilda miljöer, och med särskilda certifieringar och godkännanden för respektive nischområde. Målsättningen är att genom riskanalyser, förebyggande system och tidig detektion förebygga och begränsa bränder, samt genom effektiva brandsläckningssystem begränsa effekten av bränder, och att därigenom rädda liv och materiella värden.

Orderingången för kvarvarande verksamheter inom affärsområde Safety Engineering minskade under året 2018 med 3 procent till 84,9 MSEK (87,7). Nettoomsättningen ökade med 1 procent till 74,9 MSEK (74,0). EBITDA-marginalen uppgick till 2,7 procent (neg).

Osäkerheten kring oljepriset har minskat investeringarna och försenat beslutsprocessen för många projekt. Efter en mycket hög lönsamhet fram till 2015 har verksamheten påverkats kraftigt negativt av nedgången inom olje- och gasindustrin. Consilium ser dock en ökad aktivitet på marknaden och förväntar sig en ökad orderingång från nya egna produkter under 2019.

CONSILIUM-KONCERNEN 2018

Nettoomsättningen, för kvarvarande verksamheter, ökade med 8 procent till 1 420,3 MSEK (1 313,3). EBITDA (resultat före avskrivningar, för kvarvarande verksamheter, inklusive strukturstyrkostnader, uppgick till 198,1 MSEK (192,4). EBIT (rörelseresultat), för kvarvarande verksamheter, uppgick till 82,6 MSEK (143,5). Rörelsemarginalen uppgick till 9,3 procent (10,9). Rörelseresultatet för 2018 har påverkats negativt av en engångsnedskrivning av goodwill med 50 MSEK. EBT (resultat före skatt), för kvarvarande verksamheter, uppgick till 32,0 MSEK (90,0). Vinstmarginalen, för kvarvarande verksamheter, uppgick till 2,3 procent (6,9). Orderingången, för kvarvarande verksamheter, ökade med 2 procent till 1 436,1 MSEK (1 401,1). Avkastningen på operativt kapital, för kvarvarande verksamheter, exklusive engångsnedskrivning av goodwill uppgick till 10,3 procent (11,6). Avkastningen på eget kapital, för kvarvarande verksamheter, uppgick till -5,8 procent (3,6).

PERSONAL OCH UTBILDNING

Antalet anställda, i kvarvarande verksamheter, uppgick per 2018-12-31 till 678 (685). Dessutom finns 176 (142) anställda inom intressebolag. Av not 2 framgår antal anställda i olika länder samt löner och ersättningar. Consilium investerar löpande i utbildning av personalen. Utbildningsinsatser sker inom respektive affärsområde.

ERSÄTTNING TILL STYRELSE OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Vid årsstämman 2018 fastställdes att arvode om 800 000 kronor ska utgå till styrelsen att fördelas inom styrelsen med 175 000 kronor till styrelsens ordförande och 125 000 kronor vardera till externa styrelseledamöter. Årsstämman beslutade vidare om principer för ersättning till ledande befattningshavare som i huvudsak innebär att för ledande befattningshavare ska marknadsmässiga löner och övriga anställningsvillkor tillämpas. Ersättning till ledande befattningshavare utgörs av grundlön inklusive bilförmån och eventuellt förekommande bonus. Pension utgår enligt gällande ITP-plan. Bonus är baserad på finansiella mål och utgår med maximalt tre månadslöner.

FINANSIELL STÄLLNING OCH KASSAFLÖDE

Soliditeten uppgick till 21 procent (31). Likvida medel uppgick per 2018-12-31 till 92,3 MSEK (208,6). Räntebärande skulder uppgick till 850,6 MSEK (921,1). Kassaflödet uppgick till -119,0 MSEK.

INVESTERINGAR

Nettoinvesteringar i anläggningstillgångar har under året uppgått till

51,9 MSEK (67,9). Investeringar har huvudsakligen skett avseende produktutveckling inom Marine & Safety.

UTVECKLING

Consilium är ett tekniskt kunskapsföretag med målsättning att ligga i framkant av teknikutvecklingen inom valda nischer. Utveckling av produkter, system och produktionsteknik är därför ett prioriterat område. Bolaget balanserar utvecklingskostnader med en avskrivningsperiod om 3–8 år.

KVALITET

Samtliga produktbolag är idag certifierade enligt ISO 9000-standard, och vissa enligt ISO 14001.

HÅLLBARHET

Consilium ser hållbarhetsfrågor inte bara som viktiga i allmänhet utan också som centrala för koncernens långsiktiga utveckling och konkurrenskraft. I enlighet med årsredovisningslagen 6 kap, 11§ har Consilium valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten skild från förvaltningsberättelsen. För mer information se sidorna 72–77.

FINANSIELL RISKHANTERING

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägligheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss riskexponering. Riskhanteringen sköts av respektive produktägande dotterföretag enligt policy som fastställts av styrelsen. Styrelsen upprättar skriftliga policyer såväl för den övergripande riskhanteringen som för specifika områden såsom valutarisk, ränterisk, kreditrisk, användning av derivata och icke-derivata finansiella instrument samt placering av överlikviditet.

RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Koncernens väsentliga risk- och osäkerhetsfaktorer består av bland annat affärsmässiga risker och finansiella risker. Affärsmässiga risker kan avse större kundexponeringar mot enskilda branscher eller företag. Finansiella risker avser främst valutarisker som uppstår genom att cirka 85 procent av försäljningen sker utanför Sverige medan stor del av produktionen sker i Sverige. Hanteringen av de finansiella riskerna finns beskriven i not 13. Koncernen har en relativt god riskspridning på kunder och marknader, men globala finansiella kriser och minskad ekonomisk tillväxt utgör en risk- och osäkerhetsfaktor. Det rådande konjunkturläget inom vissa marknadsområden innebär generellt att koncernens risker för kundförluster har ökat, vilket också har ökat risken för nedskrivning av goodwill.

Likviditets- och finansieringsrisker avser risken att refinansieringsmöjligheterna kan begränsas när lån måste refinansieras och att betalningsförpliktelser inte kan fullföljas till följd av otillräcklig likviditet och att koncernen inte kommer att kunna erhålla nödvändig finansiering eller att finansiering inte kan erhållas på villkor som är godtagbara för koncernen.

Utöver detta är bedömningen att det inte har tillkommit några väsentliga risker under året.

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

Consilium har med stöd av årsredovisningslagen 6 kap 8 § upprättat en bolagsstyrningsrapport som en från årsredovisningen skild handling. Bolagsstyrningsrapporten finns i detta dokument på sidorna 67–71.

UTSIKTER FÖR 2019

Säkerhetskraven ökar globalt inom samtliga verksamhetsområden och Consilium ser en god tillväxtpotential för verksamheten under de närmaste åren.

HÄNDELSE EFTER PERIODENS UTGÅNG

Huvudägaren Platanen Holding AB har valt att för Consilium AB:s räkning betala den ränta om 3 067 KSEK som belöpte på hybridobligationen och som förföll till betalning den 1 februari 2019, avseende perioden 2018-11-02–2019-02-01, samt den ränta om 3 000 KSEK som förföll den 2 maj 2019, avseende perioden 2019-02-02–2019-05-02, och att betrakta detta som ett villkorat aktieägartillskott till Consilium AB (publ). Tillskotten är villkorat innebärande att återbetalning ska kunna göras ur disponibla vinstmedel inom ramen för reglerna i 17 och 18 kapitlet i Aktiebolagslagen och inte strider mot utbetalningsvillkoren enligt företagsobligationsavtal 2015/2020.

Consilium har vid denna årsredovisnings undertecknande ännu inte slutfört de förhandlingar som pågår avseende försäljning av Engineering/Automationsverksamheten, varför redovisning av avvecklad verksamhet även redovisas per 2018-12-31, trots att mer än 12 månader har gått sedan styrelsen beslutade om försäljning. Eftersom försäljningen inte är avslutad väljer Consilium att göra en koncernmässig nedskrivning med 225 MSEK till bedömt verkligt värde på nettotillgångar som innehas till försäljning.

Styrelsen för Consilium har tidigare beslutat att undersöka förutsättningarna för en uppdelning av Consilium i två fristående bolag, ett för kvarvarande verksamhet inom affärsområdet Marine & Safety, och ett för kvarvarande verksamhet inom affärsområdet Safety Engineering. Styrelsen har senare också informerat om att denna utredning kan ge upphov till utdelningar, fusioner och försäljningar.

Inga andra väsentliga händelser har inträffat efter balansdagen.

MODERBOLAGET

Consilium AB, org.nr: 556480-3327, är moderbolag för verksamheten inom Consilium med koncern-gemensamma funktioner. Moderbolagets nettoomsättning uppgick till 14,4 MSEK (6,9) och avser tjänster för dotterbolag. Rörelsens kostnader uppgick till -26,6 MSEK (-26,9). Rörelseresultatet uppgick till -12,2 MSEK (-20,0). Resultat efter finansiella poster uppgick till 117,4 MSEK (-58,0). Resultat efter skatt uppgick till 109,5 MSEK (-45,2). Fritt eget kapital i moderbolaget uppgår per 2018-12-31 till 281,9 MSEK.

CONSILIUM-AKTIE

Aktiekapitalet i Consilium uppgick per den 31 december 2018 till 58,5 MSEK (58,5), fördelat på 11 702 203 aktier. A-aktien motsvarar 10 röster och B-aktien motsvarar 1 röst. Alla aktier har lika rätt till bolagets tillgångar och resultat. Det finns inga begränsningar avseende överlåtelse av aktier, rösträtter eller rätten att delta i årsstämman. Vid ökning av aktiekapitalet genom kontantemission eller kvittningsemission ska dock innehavare av A-aktier samt B-aktier äga företrädesrätt att teckna nya aktier av samma aktieslag i förhållande till det antal aktier innehavaren förut äger (primär företrädesrätt). Aktier som inte tecknats med primär företrädesrätt ska erbjudas samtliga aktieägare till teckning (subsidiär företrädesrätt). Om inte sålunda erbjudna aktier räcker för den teckning som sker med subsidiär företrädesrätt, ska aktierna fördelas mellan tecknarna i förhållande till det totala antal aktier de förut äger och i den mån detta inte kan ske, genom lottning.

Vid ökning av aktiekapitalet genom kontantemission eller kvittningsemission där endast aktier av serie A eller serie B ges ut, ska samtliga aktieägare, oavsett om deras aktier är av serie A eller serie B, äga företrädesrätt att teckna nya aktier i förhållande till det antal aktier de förut äger.

Beslutar bolaget att genom kontantemission eller kvittningsemission ge ut teckningsoptioner eller konvertibler har aktieägarna företrädesrätt att teckna teckningsoptioner som om emissionen gällde de aktier som kan komma att nytecknas på grund av optionsrätten respektive företrädesrätt att teckna konvertibler som om emissionen gällde de aktier som konvertiblerna kan komma att bytas ut mot. Vad ovan sagts ska inte innebära någon inskränkning i

möjligheten att fatta beslut om kontantemission med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt.

Vid ökning av aktiekapitalet genom fondemission ska nya aktier emitteras av varje aktieslag i förhållande till det antal aktier av samma slag som finns sedan tidigare. Därvid ska gamla aktier av visst aktieslag medföra rätt till nya aktier av samma aktieslag. Vad som nu sagts ska inte innebära någon inskränkning i möjligheten att genom fondemission, efter erforderlig ändring av bolagsordningen, ge ut aktier av nytt slag.

Bolaget har inte heller ingått några väsentliga avtal som kan påverkas, förändras eller upphöra om kontrollen över bolaget skulle förändras till följd av ett offentligt bud om att förvärva aktier i bolaget. Bolaget har inte kännedom om några avtal mellan aktieägare som skulle kunna begränsa rätten att överlåta aktier. Det finns inte heller några bestämmelser i bolagsordningen avseende utnämning eller entledigande av styrelseledamöter eller avtal mellan bolaget och styrelseledamöter eller anställda angående utbetalning av ersättningar om sådana personer lämnar sina poster, eller om anställningen avslutas till följd av ett offentligt bud att förvärva bolaget.

Consilium har 1 950 aktieägare (2 137). De tre största aktieägarna per den 31 december 2018 var Platanen Holding AB med 72,2 procent, MCT Brattberg AB med 11,1 procent och Magnus Vahlquist med 2,7 procent. För information om de större aktieägarna, se sid 23.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar likvida medel, kundfordringar, lång- och kortfristiga fordringar, leverantörsskulder, låneskulder samt övriga skulder.

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Fritt eget kapital i moderbolaget uppgår per 2018-12-31 till 281 953 KSEK. Enligt villkoren för företagsobligationslånet som förfaller 2020 finns en begränsning för vinstutdelning, som innebär att det finns ett årligt utbetalningstak som är maximerad till 50 procent av koncernens nettovinst enligt föregående räkenskapsår. Eftersom koncernens nettovinst för räkenskapsåret 2018 blev negativ, så innebär det att utbetalningsbegränsningen inte möjliggör någon utdelning till aktieägarna. Styrelsen föreslår därför att ingen utdelning lämnas och att fritt eget kapital om 281 953 KSEK i moderbolaget överförs i ny räkning.

KONCERNENS RESULTATRÄKNINGAR OCH ÖVRIGT TOTALRESULTAT

MSEK	Not	2018	2017
Försäljningsintäkter	1	1 420,3	1 313,3
Kostnader för sålda varor	20	-859,0	-774,7
Bruttovinst		561,3	538,6
Försäljnings- och marknadsföringskostnader	2, 9, 20	-274,7	-246,5
Administrationskostnader	2, 3, 4, 9, 20	-126,4	-127,8
Utvecklingskostnader	9, 10, 20	-62,0	-53,1
Resultat från andelar i intresseföretag	12	8,4	4,8
Nedskrivning av goodwill	10, 20	-50,0	–
Övriga rörelseintäkter/-kostnader		26,0	27,5
Rörelseresultat		82,6	143,5
Finansiella intäkter samt finansiella kursvinster	5	12,5	14,8
Finansiella kostnader samt finansiella kursförluster	6	-63,1	-68,3
Resultat efter finansiella poster		32,0	90,0
Inkomstskatter	7	-13,6	-14,1
Årets resultat för kvarvarande verksamheter		18,4	75,9
Årets resultat för verksamheter under avveckling	3, 34	-279,9	-56,4
Årets resultat		-261,5	19,5
Övrigt totalresultat:			
Poster som senare kan omklassificeras till resultaträkningen			
Kassaflödessäkringar	32	-8,9	11,8
Uppskjuten skatt på kassaflödessäkringar	32	1,9	-2,6
Valutakursdifferenser		49,4	-52,1
Summa övrigt totalresultat för året, netto efter skatt		42,4	-42,9
Summa totalresultat		5,9	-23,4
Årets resultat från kvarvarande verksamheter hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		4,2	63,9
Innehav utan bestämmande inflytande		14,2	12,0
Summa årets resultat		18,4	75,9
Resultat per aktie för kvarvarande verksamheter, exkl. innehav utan bestämmande inflytande, SEK			
		¹⁾ -0,68	¹⁾ 5,29
Årets resultat hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare	31	-217,3	21,4
Innehav utan bestämmande inflytande		-44,2	-1,9
Summa årets resultat		-261,5	19,5
Resultat per aktie, moderbolagets aktieägare, SEK			
Resultat per aktie före och efter utspädning, kvarvarande verksamheter	31	-0,68	5,29
Resultat per aktie före och efter utspädning, verksamhet under avveckling	31	-18,93	-3,63
Summa resultat per aktie		-19,61	1,66
Summa totalresultat hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare, kvarvarande verksamheter		43,5	24,3
Moderbolagets aktieägare, verksamhet under avveckling		-221,5	-42,5
		-178,0	-18,2
Innehav utan bestämmande inflytande		-41,1	-5,2
Summa totalresultat		-219,1	-23,4
Föreslagen utdelning per aktie, SEK		–	–

1) Inklusive räntekostnader på hybridobligationen.

KONCERNENS BALANSRÄKNINGAR

Tillgångar, skulder och eget kapital per 31 december, MSEK	Not	2018	2017
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader, mark och markanläggningar	9	25,2	25,1
Maskiner och andra tekniska anläggningar	9	1,5	1,9
Inventarier, verktyg och installationer	9	22,8	26,3
Summa materiella anläggningstillgångar		49,5	53,3
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	10	190,5	190,6
Kundrelationer	10	10,0	10,3
Patent, licenser och liknande rättigheter	10	6,1	6,0
Goodwill	10	397,0	470,1
Summa immateriella anläggningstillgångar		603,6	677,0
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Innehav redovisade med kapitalandelsmetoden	12	51,8	40,6
Långfristiga fordringar		12,9	75,8
Uppskjutna skattefordringar	8	66,2	58,7
Summa finansiella anläggningstillgångar		130,9	175,1
(Varav spärrade likvida medel i långfristiga fordringar)	24	(5,6)	(33,0)
Summa anläggningstillgångar		784,0	905,4
Omsättningstillgångar			
Varulager	14	254,0	302,1
<i>Fordringar m.m.</i>			
Kundfordringar	15	308,3	327,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	48,1	46,4
Övriga fordringar		35,7	61,9
Kortfristiga placeringar		13,1	28,9
Likvida medel		92,3	208,6
Summa omsättningstillgångar		751,5	975,0
(Varav spärrade likvida medel i övriga fordringar)	24	(0,0)	(1,8)
Tillgångar som innehas för försäljning	34	337,5	184,4
Summa tillgångar		1 873,0	2 064,8
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Aktiekapital	18	58,5	58,5
Övrigt tillskjutet kapital		206,2	206,2
Övriga reserver		56,9	14,7
Balanserat resultat, inkl. årets resultat		-151,1	94,9
Hybridobligation	31	200,0	193,7
Kapital och reserver som kan hänföras till moderbolagets aktieägare		370,5	568,0
Innehav utan bestämmande inflytande		27,8	68,0
Summa eget kapital		398,3	636,0
Skulder			
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut	21	50,2	69,8
Obligationslån	21	750,0	750,0
Långfristiga skulder	22	36,5	81,4
Pensionsförpliktelser	19	6,7	5,5
Övriga avsättningar	19	22,5	22,2
Summa långfristiga skulder		865,9	928,9
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		133,5	139,1
Aktuella skatteskulder		10,0	14,8
Skulder till kreditinstitut	21	50,4	101,3
Övriga skulder		104,4	44,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	89,5	81,7
Summa kortfristiga skulder		387,8	381,3
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	34	221,0	118,6
Summa eget kapital och skulder		1 873,0	2 064,8

FÖRÄNDRINGAR I KONCERNENS EGET KAPITAL

	Not	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Övriga reserver	Balanserat resultat inkl. årets resultat	Hybrid- obligation	Summa	Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2017		58,5	206,2	9,1	106,2	–	380,0	67,2	447,2
Periodens resultat		–	–	–	21,4	–	21,4	-1,9	19,5
Övrigt totalresultat		–	–	-39,6	–	–	-39,6	-3,3	-42,9
Periodens totalresultat		0,0	0,0	-39,6	21,4	0,0	-18,2	-5,2	-23,4
<i>Transaktioner med aktieägare i deras egenskap av ägare</i>									
Utgivande av hybridobligation	31	–	–	–	–	200,0	200,0	–	200,0
Transaktions- och räntekostnader avseende hybridobligation	31	–	–	–	–	-6,3	-6,3	–	-6,3
Utdelning		–	–	–	-32,7	–	-32,7	-18,8	-51,5
Förvärv/avyttringar		–	–	–	–	–	0,0	12,9	12,9
Innehav utan bestämmande inflytande, andel av eget kapital		–	–	–	–	–	0,0	11,9	11,9
Värdeförändring, option		–	–	45,2	–	–	45,2	–	45,2
Utgående balans per 31 december 2017		58,5	206,2	14,7	94,9	193,7	568,0	68,0	636,0
Ingående balans per 1 januari 2018		58,5	206,2	14,7	94,9	193,7	568,0	68,0	636,0
Periodens resultat		–	–	–	-217,3	–	-217,3	-44,2	-261,5
Övrigt totalresultat		–	–	39,3	–	–	39,3	3,1	42,4
Periodens totalresultat		0,0	0,0	39,3	-217,3	0,0	-178,0	-41,1	-219,1
<i>Transaktioner med aktieägare i deras egenskap av ägare</i>									
Utgivande av hybridobligation		–	–	–	–	–	0,0	–	0,0
Transaktions- och räntekostnader avseende hybridobligation	31	–	–	–	-18,5	6,3	-12,2	–	-12,2
Utdelning		–	–	–	–	–	0,0	-11,6	-11,6
Förvärv/avyttringar	33	–	–	–	–	–	0,0	2,3	2,3
Innehav utan bestämmande inflytande, andel av eget kapital		–	–	–	-10,2	–	-10,2	10,2	0,0
Värdeförändring, option		–	–	2,9	–	–	2,9	–	2,9
Utgående balans per 31 december 2018		58,5	206,2	56,9	-151,1	200,0	370,5	27,8	398,3

KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYSER

	Not	2018	2017
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		82,6	143,5
Avskrivningar	9, 10	115,5	48,9
Övriga ej likviditetspåverkande poster	29	-53,5	-71,1
		144,6	121,3
Erhållen ränta	5	1,6	4,4
Övriga finansiella poster		0,0	-5,9
Erlagd ränta	6	-61,4	-53,4
Betald inkomstskatt		-21,5	-13,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		63,3	52,5
Ökning/minskning varulager	14	-39,6	-25,1
Ökning/minskning kundfordringar	15	-27,6	-14,1
Ökning/minskning övriga kortfristiga fordringar		-36,4	8,0
Ökning/minskning leverantörsskulder		47,2	-18,3
Ökning/minskning övriga kortfristiga rörelseskulder		49,5	33,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten för kvarvarande verksamheter		56,4	36,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten för verksamheter under avveckling		-93,1	-98,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-36,7	-62,3
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	9	-9,2	-11,1
Investering i immateriella anläggningstillgångar	10	-42,7	-56,8
Ökning/minskning övriga kortfristiga placeringar		13,1	55,5
Investeringar och andelar i intresseföretag		2,1	-1,2
Förvärv av dotterbolag och andra affärsenheter, efter avdrag för förvärvade likvida medel	33	-0,8	-0,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten för kvarvarande verksamheter		-37,5	-13,9
Kassaflöde från investeringsverksamheten för verksamheter under avveckling		-20,3	-10,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-57,8	-23,9
Finansieringsverksamheten			
Ökning av långfristiga lån	13	5,7	7,7
Amortering av långfristiga lån	13	-21,4	-49,6
Utgivande av hybridobligation	31	–	200,0
Transaktionskostnader avseende hybridobligation	31	–	-4,3
Transaktioner med minoritetsintressen		-9,3	-4,4
Betald utdelning till aktieägarna		–	-23,4
Kassaflöde från finansieringsverksamheten för kvarvarande verksamheter		-25,0	126,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten för verksamheter under avveckling		0,5	14,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-24,5	140,3
Årets kassaflöde		-119,0	54,1
Likvida medel vid årets början		208,6	165,1
Valutakurseffekt i likvida medel		4,0	-1,6
Likvida medel relaterade till tillgångar som innehas för försäljning		-1,3	-9,0
Likvida medel vid årets slut		92,3	208,6

MODERBOLAGETS RESULTATRÄKNINGAR

MSEK	Not	2018	2017
Övriga rörelseintäkter		14,4	6,9
Bruttovinst		14,4	6,9
Administrationskostnader	2, 3, 4	-26,6	-26,9
Rörelseresultat		-12,2	-20,0
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	5	29,4	16,5
Resultat från andelar i koncernföretag		151,5	13,9
Räntekostnader och liknande resultatposter	6	-51,3	-68,4
Resultat efter finansiella poster		117,4	-58,0
Skatt på årets resultat	7, 8	-7,9	12,8
Årets resultat och totalresultat		109,5	-45,2

MODERBOLAGETS BALANSRÄKNINGAR

Tillgångar, skulder och eget kapital per 31 december, MSEK	Not	2018	2017
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	9	0,1	0,1
Summa materiella anläggningstillgångar		0,1	0,1
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	11	96,0	174,1
Fordringar hos koncernföretag	30	173,7	172,1
Uppskjutna skattefordringar	8	16,3	24,2
Summa finansiella anläggningstillgångar		286,0	370,4
Summa anläggningstillgångar		286,1	370,5
Omsättningstillgångar			
<i>Fordringar m.m.</i>			
Fordringar hos koncernföretag		902,7	631,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	1,4	2,6
Kortfristiga placeringar		13,1	28,9
Övriga kortfristiga fordringar		2,8	1,8
Likvida medel		2,7	101,9
Summa omsättningstillgångar		922,7	767,1
Summa tillgångar		1 208,8	1 137,6
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital	18	58,5	58,5
Reservfond		31,7	31,7
Summa		90,2	90,2
<i>Fritt eget kapital</i>			
Överkursfond		130,4	130,4
Balanserat resultat		-157,9	-94,2
Hybridobligation	31	200,0	193,7
Årets resultat		109,5	-45,2
Summa		282,0	184,7
Summa eget kapital		372,2	274,9
Skulder			
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut	21	42,8	64,2
Skulder till koncernföretag		–	17,3
Företagsobligationslån	21	750,0	750,0
Summa långfristiga skulder		792,8	831,5
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		5,0	3,5
Skulder till kreditinstitut	21	21,4	21,4
Skulder till koncernföretag		9,7	–
Övriga skulder		2,3	0,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	5,4	5,5
Summa kortfristiga skulder		43,8	31,2
Summa eget kapital och skulder		1 208,8	1 137,6

FÖRÄNDRINGAR I MODERBOLAGETS EGET KAPITAL

	Not	Aktiekapital	Reservfond	Överkursfond	Balanserat resultat inkl. årets resultat	Hybrid- obligation	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2017		58,5	31,7	130,4	-70,8	–	149,8
Utgivande av hybridobligation		–	–	–	–	200,0	200,0
Transaktions- och räntekostnader avseende hybridobligation		–	–	–	–	-6,3	-6,3
Betald utdelning		–	–	–	-23,4	–	-23,4
Årets resultat		–	–	–	-45,2	–	-45,2
Utgående balans per 31 december 2017		58,5	31,7	130,4	-139,4	193,7	274,9
Ingående balans per 1 januari 2018		58,5	31,7	130,4	-139,4	193,7	274,9
Transaktions- och räntekostnader avseende hybridobligation	31	–	–	–	-18,5	6,3	-12,2
Betald utdelning		–	–	–	–	–	–
Årets resultat		–	–	–	109,5	–	109,5
Utgående balans per 31 december 2018		58,5	31,7	130,4	-48,4	200,0	372,2

MODERBOLAGETS KASSAFLÖDESANALYSER

	Not	2018	2017
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat före finansiella poster		-12,2	-20,0
Ej likviditetspåverkande poster	29	0,0	8,7
		-12,2	-11,3
Erhållen ränta	5	6,4	16,5
Erlagd ränta	6	-61,9	-68,4
Betald inkomstskatt		-0,7	–
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-68,4	-63,2
Ökning/minskning övriga kortfristiga fordringar		-41,2	-110,6
Ökning/minskning leverantörsskulder		1,5	2,1
Ökning/minskning övriga kortfristiga rörelseskulder		2,0	3,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-106,1	-168,7
Investeringsverksamheten			
Ökning/minskning övriga kortfristiga placeringar		17,1	51,0
Minskning finansiella anläggningstillgångar	30	2,7	8,7
Kassaflöde från investeringsverksamheten		19,8	59,7
Finansieringsverksamheten			
Ökning av långfristiga lån		8,5	–
Amortering av långfristiga lån		-21,4	-21,4
Utgivande av hybridobligation	31	–	200,0
Transaktionskostnader avseende hybridobligation	31	–	-4,3
Utbetald utdelning		–	-23,4
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-12,9	150,9
Årets kassaflöde		-99,2	41,9
Likvida medel vid årets början		101,9	60,0
Likvida medel vid årets slut		2,7	101,9

REDOVISNINGSPRINCIPER

Samtliga belopp i MSEK där inget annat anges.

Sammanfattning av viktiga redovisningsprinciper

De viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpats när denna koncernredovisning upprättats anges nedan, i den mån de inte har angetts tidigare. Dessa principer har tillämpats konsekvent för alla presenterade år, om inte annat anges. Koncernredovisningen omfattar Consilium AB och dess dotterföretag.

Grund för rapporternas upprättande

Koncernredovisningen för Consilium-koncernen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen (ÅRL), RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner samt International Financial Reporting Standards (IFRS) och tolkningar från IFRS Interpretations Committee, sådana de antagits av EU.

Nya och ändrade standarder som tillämpats av koncernen

Följande standarder tillämpas av koncernen för första gången för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2018:

- IFRS 9 Finansiella instrument
- IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder
- Den årliga förbättringscykeln 2014–2016 för IFRS-standarder
- Interpretation 22 Foreign Currency Transactions and Advance Consideration

Consilium har ändrat sina redovisningsprinciper avseende tillämpning av IFRS 9 och IFRS 15. Merparten av de övriga förändringarna har inte haft någon inverkan på några redovisade belopp föregående räkenskapsår. De har inte haft någon inverkan på innevarande räkenskapsår. De kommer inte heller ha någon inverkan på kommande räkenskapsår.

IFRS 9, Finansiella instrument

Koncernen har granskat sina finansiella tillgångar och skulder och bedömt effekten på koncernredovisningen vid tillämpningen av IFRS 9. Baserat på dessa bedömningar anser Consilium att aktuella säkringsförhållanden uppfyller villkoren för säkringsredovisning vid tillämpning av IFRS 9. Detta kommer inte att ha någon inverkan på bolagets balans- eller resultaträkning. Inte heller på andra områden kommer IFRS 9 att ha någon väsentlig inverkan på Consiliums koncernredovisning. Koncernen tillämpar de nya reglerna retroaktivt från och med 1 januari 2018. Koncernens skuldinstrument som för närvarande klassificeras som Finansiella tillgångar som kan säljas, bedöms fortsatt kunna möta de nya kraven på klassificering där förändringar i verkliga värdet redovisas i övrigt totalresultat. Sålunda kommer det inte bli någon förändring i redovisningen av dessa tillgångar. Samtliga investeringar i eget kapitalinstrument som omfattas av IFRS 9 värderas till verkligt värde i rapporten över finansiell ställning och värdeförändringar redovisas direkt i resultatet. För koncernens finansiella skulder har ingen påverkan identifierats vid övergången till den nya standarden. Den nya nedskrivningsmodellen innebär att redovisning kommer ske utifrån förväntade kreditförluster istället för inträffade förluster. Ingen effekt i öppningsbalansen har framkommit. Koncernen kommer inte omräkna tidigare perioder.

Från och med 1 januari 2018 klassificerar koncernen sina finansiella tillgångar i följande kategorier;

- verkligt värde via resultaträkningen,
- verkligt värde via övrigt totalresultat eller
- upplupet anskaffningsvärde.

Tillgångar som innehas med syftet att inkassera avtalsenliga kassaflöden och där dessa kassaflöden endast utgör kapitalbelopp och ränta, och inte identifierat tillgången som värderad till verkligt värde, värderas till upplupet anskaffningsvärde. Det bokförda värdet av dessa tillgångar justeras med eventuella förväntade kreditförluster som redovisats. Ränteutgifter från dessa finansiella tillgångar redovisas med effektivräntemetoden och ingår i finansiella intäkter. Finansiella tillgångar som innehas i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden och för försäljning av tillgångarna, där tillgångarnas kassaflöden endast utgör kapitalbelopp och ränta, och inte identifierat tillgången som värderad till verkligt värde, värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat. Tillgångar som inte uppfyller kraven för upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Övergången till IFRS 9 från IAS 39 har inte inneburit någon effekt för Consilium avseende säkringsredovisning. IFRS 9 har tre krav på säkringseffektivitet vid tillämpning av säkringsredovisning. Det första är att det ska finnas ett tydligt ekonomiskt samband mellan säkrat föremål och säkringsinstrument. Det andra är att kreditrisken inte dominerar värdeförändringen och det tredje är att vald säkringskvot är i enlighet med bolagets säkringsstrategi (tillämpad säkringskvot ska vara den som bolaget i praktiken tillämpar i sin säkringsstrategi). Consilium bedömer att samtliga ovanstående krav är uppfyllda.

IFRS 15, Intäkter från avtal med kunder

IFRS 15 fastställer ett omfattande ramverk för att avgöra om, till vilket belopp och vid vilken tidpunkt en intäkt ska redovisas. Standarden ersätter IAS 18 avseende kontrakt för varor och tjänster, IAS 11 som omfattar byggtreprenader och IFRIC

13 som rör kundlojalitetsprogram. Den nya standarden är baserad på principen att intäkter ska redovisas i samband med att kontrollen över en vara eller tjänst överförs till en kund. Consilium har inte funnit några fall där standarden innebär en förändring av koncernens redovisning av intäkterna jämfört med 2017. Införandet har därför inte inneburit någon förändring i rapporteringen. De redovisningsprinciper som har använts från och med antagandet av IFRS 15 den 1 januari 2018 framgår nedan under rubriken Intäktsredovisning.

Nya standarder och tolkningar som ännu inte har tillämpats av koncernen

Ett antal nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtditillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. Dessa nya standarder och tolkningar väntas påverka koncernens finansiella rapporter på följande sätt:

IFRS 16, Leasing

Koncernen kommer att tillämpa standarden från 1 januari 2019. Koncernen avser att tillämpa den förenklade övergångsmetoden och kommer inte att räkna om jämförelsetalen. Samtliga nyttjanderätter värderas till ett belopp som motsvarar leasingkulden (justerade för förutbetalda och upplupna leasingavgifter).

Koncernen leasar byggnader (kontor och produktionsanläggningar), transporter (bilar) och annan utrustning (t.ex. IT och annan kontorsutrustning). Leasingavtalen skrivs normalt för fasta perioder, men möjligheter till förlängning kan finnas. Villkoren förhandlas separat för varje avtal och innehåller ett stort antal olika avtalsvillkor. Leasingavtalen innehåller inga särskilda villkor eller restriktioner som skulle innebära att avtalen skulle sägas upp om villkoren inte uppfylldes, men de leasade tillgångarna får inte användas som säkerhet för lån. Leasingavtalen redovisas som nyttjanderätter och en motsvarande skuld, den dagen som den leasade tillgången finns tillgänglig för användning av koncernen. Varje leasingbetalning fördelas mellan amortering av skulden och finansiell kostnad. Den finansiella kostnaden ska fördelas över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Nyttjanderätten skrivs av linjärt över det kortare av tillgångens nyttjandeperiod och leasingavtalets längd. Tillgångar och skulder som uppkommer från leasingavtal redovisas initialt till nuvärde. Leasingkuldena inkluderar nuvärdet av följande leasingbetalningar:

- fasta avgifter (inklusive avgifter som till sin substans är fasta), minskat med incitementsfordringar
- variabla leasingavgifter som beror på ett index eller ett pris
- garanterat restvärde som leasetagaren förväntar sig behöva betala till leasegivaren
- lösenpriset för en köpoption, om det är rimligt säkert att leasetagaren kommer att nyttja optionen.

Leasingbetalningarna diskonteras med den implicita räntan om den räntan kan fastställas, annars den marginella låneräntan.

Tillgångarna med nyttjanderätt värderas till anskaffningsvärde och inkluderar följande:

- det belopp leasingkulden ursprungligen värderats till
- leasingavgifter som betalats vid eller före inledningsdatumet, efter avdrag för eventuella förmåner som mottagits i samband med teckningen av leasingavtalet
- initiala direkta utgifter
- utgifter för att återställa tillgången till det skick som föreskrivs i leasingavtalets villkor.

Betalningar för korta kontrakt och leasingavtal av mindre värde kostnadsförs linjärt i resultaträkningen. Korta kontrakt är avtal med en leasingtid på 12 månader eller mindre. Avtal av mindre värde inkluderar IT-utrustning och mindre kontorsmöbler.

Optioner att förlänga och säga upp avtal finns inkluderade i ett antal av koncernens leasingavtal gällande byggnader. Villkoren används för att maximera flexibiliteten i hanteringen av avtalen. Den övervägande delen av optionerna som ger möjlighet att förlänga och säga upp avtal kan endast utnyttjas av koncernen och inte av leasegivarna. När leasingavtalets längd fastställs, beaktar ledningen all tillgänglig information som ger ett ekonomiskt incitament att utnyttja en förlängningsoption, eller att inte utnyttja en option för att säga upp ett avtal. Möjligheter att förlänga ett avtal inkluderas endast i leasingavtalets längd om det är rimligt att anta att avtalet förlängs (eller inte avslutas). Bedömningen omprövas om det uppstår någon väsentlig händelse eller förändring i omständigheter som påverkar denna bedömning och förändringen är inom leasetagarens kontroll. Gällande hyra av maskiner garanterar koncernen ibland restvärden.

De operativa leasingavtal som kommer att redovisas i Consiliums balansräkning som ett resultat av IFRS 16 kommer att avse byggnader (kontor och produktionsanläggningar), transporter (bilar) och annan utrustning (t.ex. IT och annan kontorsutrustning).

Vid balansdagen uppgår koncernens icke uppsägningsbara operationella leasingkostnader till cirka 32 MSEK. Av dessa kostnader hänförs en mindre del till korttidsleasingavtal och leasingavtal för vilka den underliggande tillgången har ett mindre värde. Dessa kommer att redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

För de återstående leasingåtagandena förväntar sig koncernen att redovisa nyttjanderätter som uppgår till cirka 120 MSEK per 1 januari 2019 och leaseingskulder på 120 MSEK (efter justeringar för förutbetalda och upplupna leasingavgifter som redovisats per 31 december 2018). Rörelsekapitalet minskar med cirka 28 MSEK då en del av skulden redovisas som kortfristig. Koncernen förväntar sig att vinsten efter skatt kommer att minska med cirka 3 MSEK för 2019 med anledning av tillämpningen av de nya reglerna. Justerat EBITDA som används för att mäta segmentens resultat förväntas att öka med cirka 2 MSEK. Förändringen beror på att kostnaderna för de operationella leasingavtalen tidigare ingick i EBITDA men avskrivningen på nyttjanderätten och räntan på leaseingskulden inte ingår i detta resultatmått. Kassaflödet från den löpande verksamheten kommer att öka och kassaflödet från finansieringsverksamheten kommer att minska med cirka 28 MSEK då amorteringen av leaseingskulden klassificeras som kassaflöden från finansieringsverksamheten.

Inga andra av de IFRS- eller IFRIC-tolkningar som ännu inte har trätt i kraft, väntas ha någon väsentlig inverkan på koncernen.

Kassaflöde

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Likvida medel omfattar kassa och banktillgodohavanden.

Koncernredovisning

I koncernredovisningen ingår dotterföretag där moderbolaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 procent av rösterna, samt bolag över vilka moderbolaget på annat sätt har bestämmande inflytande, dvs har rätten att utforma bolagets finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar.

Koncernens bokslut är upprättat enligt förvärvsmetoden. Anskaffningsvärdet för ett förvärv utgörs av verkligt värde för tillgångar som lämnats som ersättning, emitterade eget kapitalinstrument och uppkomna eller övertagna skulder per överlåtelse dagen. Dotterbolagens förvärvade egna kapital bestäms till skillnaden mellan identifierbara tillgångar och övertagna skulder och eventalförpliktelser verkliga värden utifrån en marknadsvärdering gjord vid förvärvstidpunkten. De förvärvade dotterbolagens egna kapital elimineras i sin helhet vilket innebär att i koncernens egna kapital ingår endast den del av dotterbolagets egna kapital som tillkommit efter förvärvet. Om det koncernmässiga anskaffningsvärdet för aktierna överstiger det i förvärvsanalysen upptagna värdet av bolagets identifierade nettotillgångar, redovisas skillnaden som koncernmässig goodwill. Under året förvärvade bolag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag koncernen har kontroll genom ett bestämmande inflytande över bolaget och med belopp avseende tiden efter förvärvet. Avyttrade dotterbolag exkluderas ur koncernens redovisning från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör. Dotterbolag som har delats ut till aktieägarna har exkluderas ur koncernens redovisning från och med den dag då utdelningen verkställdes. Koncerninterna transaktioner och balansposter samt internvinster elimineras i sin helhet. Dotterföretag är alla företag (inklusive strukturerade företag) över vilka koncernen har bestämmande inflytande. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Intressebolag

Som intressebolag beaktas de företag som inte är dotterbolag men där moderbolaget har betydande men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller aktieinnehav som omfattar 20–50 procent. Andelar i intressebolag redovisas i koncernens bokslut enligt kapitalandelsmetoden och värderas inledningsvis till anskaffningsvärde. Koncernens andel av resultat som uppkommit i intressebolaget efter förvärvet redovisas i resultaträkningen. Koncernens andel av poster som redovisas i övrigt totalresultat, redovisas i övrigt totalresultat. Ackumulerade förändringar efter förvärvet redovisas som ändring av innehavets redovisade värde. När koncernens andel i ett intressebolags förluster uppgår till, eller överstiger, dess innehav redovisar koncernen inte ytterligare förluster. Eventuellt realiserade internvinster elimineras med den på koncernen belöpande andelen av vinsten. Även realiserade förluster elimineras. Resultatandelar i intresseföretag redovisas på separata rader i koncernresultaträkningen och i koncernbalansräkningen. Andel i intressebolags resultat redovisas efter skatt.

Omräkning av utländsk valuta

Posterna som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljö där respektive företag huvudsakligen är verksam (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor, som är moderbolagets funktionella valuta och rapportvaluta. Balans- och resultaträkningar för dotterbolagen i koncernen omräknas till balansdagens kurs respektive snittkurs för året. Kursdifferenser förs direkt till koncernens egna kapital. Kursdifferenser hänförliga till omräkning av utländska dotterbolag redovisas i övrigt totalresultat.

Väsentliga valutakurser	Bokslutskurs 31 december	
	2018	2017
USD	8,97	8,19
EUR	10,28	9,82
GBP	11,35	11,07
AED	2,51	2,23

Väsentliga valutakurser	Snittkurs	
	2018	2017
USD	8,70	8,53
EUR	10,26	9,64
GBP	11,57	11,03
AED	2,38	2,32

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta redovisas i resultaträkningen under nettoomsättning eller kostnad såld vara. Valutasäkringstransaktioner i form av valutaterminskontrakt avseende framtida flöden i utländsk valuta påverkar resultatet i takt med att de löper ut.

Goodwill och justeringar av verkligt värde som uppkommer vid förvärv av en utlandsverksamhet behandlas som tillgångar och skulder hos denna verksamhet och omräknas till balansdagens kurs.

Koncernmellanhavanden i utländsk valuta som avser långfristig finansiering till dotterbolag av eget kapitalkaraktär ("Extended equity") räknas inte om till balansdagens kurs utan är värderade till den kurs som var aktuell då mellanhavandet uppstod.

Affärsområden

Consilium har två affärsområden, Marine & Safety och Safety Engineering. Dessa affärsområden, tillika segment, är de som följs upp internt av högste verkställande beslutsfattaren. Den högste verkställande beslutsfattaren är vd och tillika koncernchef. Enheter inom respektive affärsområde uppvisar en liknande riskbild och utveckling. Koncernen klassificerar därför affärsområdena som kassaflödesgenererande enheter vid nedskrivningsprövning av goodwill.

Intäktsredovisning

Intäkterna innefattar det verkliga värdet av sålda varor och tjänster exklusive mervärdesskatt och rabatter samt efter eliminering av koncernintern försäljning. Intäkter redovisas enligt följande.

Nettoomsättning:

Försäljning av varor

Koncernens nettoomsättning utgörs av det verkliga värdet av försäljning av varor. Intäkter från försäljning av utbytesprodukter, reservdelar, service och tjänster redovisas i årets resultat när köparen erhåller kontroll över en tillgång (vara eller tjänst). Kontroll erhålls när köparen kan styra användningen av tillgången och erhåller all framtida nytta av den. Tidpunkten för överföring av kontroll över varor och tjänster till köparen för denna verksamhet sker huvudsakligen vid en viss tidpunkt. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter, returer, kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta och efter det att koncernintern försäljning har eliminerats.

Intäkter från avtal med kunder

Intäkter från nybyggnadsprojekt avseende försäljning av produkter, system och tjänster till varv, tågtillverkare o.d. inom affärsområde Marine & Safety, respektive intäkter från entreprenadavtal omfattande projekt avseende produkter, system och tjänster till EPC Contractors eller direkt till slutkunder inom affärsområde Safety Engineering, redovisas baserat på att ingående delar inte är särskiljbara. De utgör en komplett lösning och därmed ett prestationsåtagande i avtalen. I projekten ingår aktiviteter som tekniska tjänster, inköp av material, leveranser av produkter och system, installationstjänster, test, commissioning-tjänster och överlämnande. Intäkter från denna verksamhet redovisas i årets resultat huvudsakligen över tid, då kunden erhåller och förbrukar fördelarna som tillhandahålls samtidigt. Intäkter redovisas till transaktionspris, vilket utgörs av den ersättning koncernen förväntar sig ha rätt att erhålla i utbyte mot att överföra av varor och tjänster sker. Transaktionspriset justeras inte för kundens kreditrisk utan en eventuell nedskrivning av en ersättning görs enligt IFRS 9 och kreditförlusten redovisas som nedskrivning i resultaträkningen.

Uppskattningar gällande intäkter, kostnader eller färdigställandegraden av projekt revideras om omständigheterna förändras. Ökningar eller minskningar i bedömda intäkter eller kostnader som är beroende på en ändrad uppskattning redovisas i resultaträkningen i den period som omständigheterna som gav anledning till revisionen blev kända för ledningen. I fastprisavtal betalar kunden det överenskomna priset vid överenskomna betalningstidpunkter. Om tjänsterna som

levererats överstiger betalningen, redovisas en avtallstillgång. Om betalningarna överstiger de levererade tjänsterna, redovisas en avtallsskuld. Om avtalet är på löpande räkning baserat på pris per timme, redovisas intäkten i den utsträckning Consilium har rätt att fakturera kunden. Kunder faktureras månadsvis och ersättningen ska betalas vid fakturering.

Övriga intäkter

Som övriga intäkter redovisas intäkter utanför företagets huvudsakliga verksamhet, som t.ex. försäkringsersättningar och realisationsvinster på materiella anläggningstillgångar.

Ränteutgifter

Ränteutgifter intäktsredovisas fördelat över löptiden med tillämpning av effektivräntemetoden.

Utdelningsintäkter

Utdelningsintäkter redovisas när de blivit beslutade och rätten till betalning bedöms som säker.

Statliga stöd

Redovisas till verkligt värde när det finns rimlig säkerhet att stödet kommer erhållas och att koncernen kommer att uppfylla alla därmed sammanhängande villkor. Statliga stöd som hänförs till kostnader skjuts upp och intäktsförs i den period då de kostnader uppkommer som det statliga stödet är avsett att kompensera.

Skatter

Periodens skattekostnad omfattar aktuell skatt beräknad på periodens skattemässiga resultat enligt gällande skattesatser. Den aktuella skattekostnaden justeras med förändringar i uppskjutna skattefordringar och -skulder som hänförs till temporära skillnader och outnyttjade underskott. Den aktuella skattekostnaden beräknas på basis av de skatteregler som på balansdagen är beslutade eller i praktiken beslutade i de länder där moderföretaget och dess dotterföretag är verksamma och genererar skattepliktiga intäkter. Uppskjuten skatt redovisas på alla temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och dessas redovisade värden i koncernredovisningen. Uppskjuten skatteskuld redovisas emellertid inte om den uppstår till följd av första redovisningen av goodwill. Uppskjuten skatt redovisas heller inte om den uppstår till följd av en transaktion som utgör den första redovisningen av en tillgång eller skuld som inte är ett rörelseförvärv och som, vid tidpunkten för transaktionen, varken påverkar redovisat eller skattemässigt resultat. Uppskjuten inkomstskatt beräknas med tillämpning av skattesatser och -lagar som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda uppskjutna skattefordran realiseras eller den uppskjutna skatteskulden regleras.

Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattning det är sannolikt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka de temporära skillnaderna kan utnyttjas. Uppskjutna skatter som hänförs till temporära skillnader avseende innehav i dotterföretag och intresseföretag, redovisas inte då moderföretaget i samtliga fall kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det inte bedöms sannolikt att en sådan återföring sker inom en överskådlig framtid. Uppskjutna skattefordringar och -skulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder och när de uppskjutna skattefordringarna och skatteskulderna hänförs till skatter debiterade av en och samma skattemyndighet och avser antingen samma skattesubjekt eller olika skattesubjekt, där det finns en avsikt att reglera saldona genom nettobetalningar.

Aktuell och uppskjuten skatt redovisas i resultaträkningen, utom när skatten avser poster som redovisas i övrigt totalresultat eller direkt i eget kapital. I sådana fall redovisas även skatten i övrigt totalresultat respektive eget kapital.

Immateriella tillgångar

Koncernens immateriella tillgångar består av balanserade utvecklingskostnader, goodwill samt patent, licenser och liknande rättigheter.

Goodwill

Goodwill utgörs av det belopp som det koncernmässiga anskaffningsvärdet för aktier i förvärvade dotterföretag överstiger det verkliga värdet på det i förvärvsanalysen upptagna värdet av bolagets nettotillgångar vid förvärvstidpunkten. Goodwill på förvärv av intressebolag ingår i värdet på innehav i intressebolag och prövas med avseende på eventuellt nedskrivningsbehov som en del av värdet på det totala innehavet. Goodwill som redovisas separat testas årligen för att identifiera eventuellt nedskrivningsbehov. Nedskrivning av goodwill återförs inte. Vinst eller förlust vid avyttring av en enhet inkluderar kvarvarande redovisat värde på den goodwill som avser den avyttrade enheten. Goodwill fördelas vid förvärvstidpunkten på de kassaflödesgenererade enheter som förväntas bli gynnade av det rörelseförvärv som gett upphov till goodwillposten.

För beskrivning av metoder och antaganden vid prövning av eventuellt nedskrivningsbehov, se not 10.

Produktutveckling

Utgifter avseende utvecklingsprojekt hänförliga till konstruktion och test av nya eller förbättrade produkter balanseras som immateriella tillgångar i den omfattning som dessa utgifter förväntas generera framtida ekonomiska fördelar. Övriga utvecklingsutgifter kostnadsförs i takt med att de uppkommer.

Utvecklingskostnader som tidigare kostnadsförts balanseras inte som tillgång i senare perioder. Utvecklingskostnader som balanserats skrivs av linjärt under 3–8 år över den period som de förväntade fördelarna beräknas komma företaget tillgodo och från den tidpunkt då kommersiell produktion påbörjas.

Avskrivningarna ingår i resultaträkningens post *Utvecklingskostnader*. Utgifter kostnadsförs omedelbart. Någon forskning i egentlig mening eller större omfattning bedrivs inte inom koncernen, utan produktutveckling bedrivs kontinuerligt som en integrerad del i det dagliga arbetet. Dessa utgifter kan svårigen avgränsas och uppgår dessutom inte till väsentliga belopp.

Patent, varumärken och licenser

Patent, varumärken och licenser redovisas till anskaffningsvärde. Patent, varumärken och licenser har en begränsad nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar. Avskrivningar görs linjärt för att fördela kostnaden för patent, varumärken och licenser över deras bedömda nyttjandeperiod (5–10 år).

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar, inklusive industribyggnader samt mark, redovisas till anskaffningskostnad efter avdrag för ackumulerade avskrivningar. Anskaffningskostnaden inkluderar kostnader direkt relaterade till förvärvet av tillgången. Utgifter för förbättringar av tillgångarnas prestanda, utöver ursprunglig nivå, ökar tillgångens redovisade värde. Utgifter för reparation och underhåll redovisas som kostnader. I resultaträkningen belastas rörelseresultatet med avskrivningar som sker linjärt och baseras på skillnaden mellan tillgångarnas anskaffningsvärde och deras eventuella restvärde över deras beräknade nyttjandeperiod. Consilium tillämpar följande nyttjandeperioder:

Industribyggnader som används i rörelsen 25 år.
Maskiner och andra tekniska anläggningar 5–7 år.
Inventarier, verktyg och installationer 5 år.

Tillgångarnas restvärde och nyttjandeperiod bedöms årligen och justeras vid behov. I de fall en tillgångs redovisade värde överstiger dess beräknade återvinningsvärde skrivs tillgången ned till sitt återvinningsvärde.

Ingen avskrivning sker på mark. Realisationsvinster och -förluster bestäms genom en jämförelse mellan försäljningspriset och det bokförda värdet. Realisationsvinster och -förluster redovisas via resultaträkningen.

Leasing

Leasingkontrakt avseende anläggningstillgångar där koncernen i allt väsentligt bär samma risker och åtnjuter samma förmåner som vid direkt ägande klassificeras som finansiell leasing. Finansiell leasing redovisas vid leasingperiodens början till det lägre av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileaseavgifterna. Finansiella leasingavtal redovisas i balansräkningen som anläggningstillgång respektive finansiell skuld. Framtida leasingbetalningar fördelas mellan amortering av skulden och finansiella kostnader så att varje redovisningsperiod belastas med ett räntebelopp som motsvarar en fast räntesats på den under respektive period redovisade skulden. Leasingtillgångar skrivs av enligt samma principer som gäller övriga tillgångar av samma slag. I resultaträkningen fördelas kostnader för leasingkontraktet mellan avskrivning och ränta. För 2018 och 2017 innehar inte koncernen några leasingavtal som ska redovisas som finansiell leasing. Leasing av tillgångar där uthyraren i allt väsentligt kvarstår som ägare till tillgången klassificeras som operationell leasing. Leasingavgiften kostnadsförs linjärt över leasingperioden. Operationella leasingavtal redovisas i resultaträkningen som rörelsekostnad. Leasing av bilar, persondatorer och lokalyra definieras normalt som operationell leasing.

Koncernen kommer att tillämpa den nya standarden IFRS 16 från 1 januari 2019. Koncernen avser att tillämpa den förenklade övergångsmetoden och kommer inte att räkna om jämförelsetalen. Samtliga nyttjanderätter kommer att värderas till ett belopp som motsvarar leasingkulden (justerade för förutbetalda och upplupna leasingavgifter).

Rörelseförvärv

Förvärvsmetoden används för redovisning av koncernens rörelseförvärv, oavsett om förvärvet består av egetkapitalandelar eller andra tillgångar. Köpeskillingen för förvärvet av ett dotterföretag utgörs av de verkliga värdena av

- överlåtna tillgångar
- skulder som koncernen ådrar sig till tidigare ägare
- aktier som emitterats av koncernen
- tillgångar eller skulder som är en följd av ett avtal om villkorad köpeskillning
- tidigare egetkapitalandel i det förvärvade företaget.

Identifierbara förvärvade tillgångar, övertagna skulder och övertagna eventualförpliktelser i ett rörelseförvärv värderas, med ett fåtal undantag, inledningsvis till verkliga värden på förvärvsdagen. För varje förvärv, dvs. förvärv för förvärv, avgör koncernen om innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget redovisas till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel i det redovisade värdet av det förvärvade företaget identifierbara nettotillgångar. Förvärvsrelaterade kostnader kostnadsförs när de uppstår.

Goodwill avser det belopp varmed

- överförd ersättning,
- eventuellt innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade företaget, och

- verkliga värdet på förvärvstidpunkten på tidigare egetkapitalandel i det förvärvade företaget, (om rörelseförvärvet genomförts i steg) överstiger verkligt värde på identifierbara förvärvade nettotillgångar.

Om beloppet understiger verkligt värde för de förvärvade nettotillgångarna, i händelse av ett förvärv till lågt pris, redovisas mellanskillnaden direkt i resultaträkningen. I de fall då hela eller delar av en köpskilling skjuts upp, ska de framtida betalningarna diskonteras till nuvärdet vid förvärvstidpunkten. Diskonteringsräntan är företagets marginella låneränta, vilken är den räntesats företaget skulle ha betalat för en finansiering genom lån under motsvarande period och liknande villkor. Villkorad köpskilling klassificeras antingen som eget kapital eller som finansiell skuld. Belopp klassificerade som finansiella skulder omvärderas varje period till verkligt värde. Eventuella omvärderingsvinster och -förluster redovisas i resultatet.

Om rörelseförvärvet genomförs i flera steg omvärderas de tidigare egetkapitalandelarna i det förvärvade företaget till dess verkliga värde vid förvärvstidpunkten. Eventuell uppkommen vinst eller förlust till följd av omvärderingen redovisas i resultatet.

Nedskrivningar

Tillgångar som har en obestämbar nyttjandeperiod, exempelvis goodwill, skrivs inte av utan prövas årligen med avseende på nedskrivningsbehov. På tillgångar som skrivs av görs en bedömning av tillgångens redovisade värde när helst det finns en indikation på att det redovisade värdet överstiger dess återvinningsvärde. En nedskrivning görs med det belopp varmed tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde.

Återvinningsvärdet är det högre av tillgångens verkliga värde, minskat med försäljningskostnader, och dess nyttjandevärde. Nedskrivningar görs per kassaflödesgenererande enhet. För tillgångar, andra än finansiella tillgångar och goodwill, som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Likvida medel

I likvida medel i rapporten över kassaflöden ingår kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar. Övriga kortfristiga placeringar klassificeras som likvida medel när de har förfallodag inom tre månader från anskaffningstidpunkten, lätt kan omvandlas till kassamedel till ett känt belopp och är utsatta för en obetydlig risk för värdefluktuationer. Checkräkningskredit redovisas i balansräkningen som låneskulder i kortfristiga skulder.

Kundfordringar

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med reservering för värdeminskning. Kundfordringar är belopp hänförliga till kunder avseende sålda varor eller tjänster som utförs i den löpande verksamheten. Kundfordringar förfaller generellt till betalning inom 30 dagar och samtliga kundfordringar har därför klassificeras som omsättningstillgångar. Kundfordringar redovisas initialt till transaktionspriset.

Koncernen bedömer de framtida förväntade kreditförluster som är kopplade till tillgångar redovisade till upplupet anskaffningsvärde. Koncernen redovisar en kreditreserv för sådana förväntade kreditförluster vid varje rapporteringsdatum. För kundfordringar tillämpar koncernen den förenklade ansatsen för kreditreservering, d.v.s. reserven kommer att motsvara den förväntade förlusten över hela kundfordrans livslängd. För att mäta de förväntade kreditförlusterna har kundfordringar grupperats baserat på fördelade kreditriskegenskaper och förfallna dagar. Koncernen använder sig utav framåtblickande variabler för förväntade kreditförluster. Per varje balansdag ska företaget bedöma om kreditrisken för ett finansiellt instrument har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället. Vid denna bedömning ska företaget använda förändringen i risken för ett fallissemang under det finansiella instrumentets förväntade löptid istället för förändring i förväntad kreditförlust.

Det verkliga värdet på kortfristiga fordringar motsvarar dess redovisade värde, eftersom diskonteringseffekten inte anses vara väsentlig.

Varulager

Varulagret består av hel- och halvfabrikat samt råvaror. Hel- och halvfabrikat värderas till tillverkningskostnader innefattande råvaror, direkt arbete, övriga direkta omkostnader och produktionsrelaterade omkostnader baserade på normal produktion. Varulagret värderas, med tillämpning av först-in först-ut principen, till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet (nettoförsäljningsvärde) på balansdagen. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, med avdrag för tillämpliga rörliga försäljningskostnader. För homogena varugrupper tillämpas kollektiv värdering. Räntekostnader ingår inte i lagervärderingen. Avdrag sker för internvinster som uppkommer vid leverans mellan i koncernen ingående bolag. Erforderlig inkuransavsättning har gjorts.

Avvecklade verksamheter

En avvecklad verksamhet är en del av ett företag som antingen har avyttrats eller är klassificerad som att den innehas för försäljning och som utgör en självständig väsentlig rörelsegren eller en verksamhet som bedrivs inom ett geografiskt område, ingår i en enda samordnad plan för att avyttra en självständig väsentlig rörelsegren eller en verksamhet som bedrivs inom ett geografiskt område eller är ett dotterföretag som förvärvats uteslutande i syfte att vidareförsäljas. Resultatet från avvecklade verksamheter redovisas separat i resultaträkningen.

Verksamheter för avyttring

Consilium har fattat ett strategiskt beslut om att fokusera verksamheten till säkerhetsprodukter och säkerhetssystem och att avyttra övriga självständiga rörelsegrenar. Detta innebär att Consilium fokuserar verksamheten till produkter och system för detektion av rök, värme, gas och flammor, samt produkter och system för släckning av bränder med vatten, skum och gas, med tillhörande service och konsulttjänster. Produktbolagens verksamhet koncentreras därför till utveckling, tillverkning och global marknadsföring av säkerhetsprodukter och säkerhetssystem, medan våra lokala marknadsbolag även fortsättningsvis kommer att sälja och erbjuda service till våra kunder för vissa kompletterande produkter.

I samband med årsrapporten 2017 meddelade Consilium sin avsikt att fokusera verksamheten på säkerhetsprodukter och säkerhetssystem och inledde en aktiv plan för att hitta en köpare till övriga självständiga rörelsegrenar, vilket avsåg produktbolagens navigationsverksamhet samt automationsverksamheten med instrumentering och tillhörande delsystem. Rörelsegrenarna Navigation och Automations tillgångar och skulder redovisades därför som innehav för försäljning i årsredovisningen för 2017 samt i kvartalsrapporterna 1 och 2 under 2018. Under kvartal 3 2018 har även rörelsegrenen Engineering lagts till som verksamhet för avyttring. Detta innebär att resultaträkningen och kassaflödesanalysen för 2017 har räknats om.

I juni 2018 såldes 50 procent av rörelsegrenen Navigation till företagsledningen inom rörelsegrenen Navigation genom en så kallad management-buy-out och i september 2018 sålde Consilium sin 70-procentiga andel i Tritek Power & Automation (FZC), båda transaktionerna med en mindre vinst.

Nettotillgångar inom avyttringsgrupp som innehas till försäljning redovisas i balansräkningen till det lägsta av det redovisade värdet och det bedömda verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader.

Consilium har vid denna årsredovisnings undertecknande ännu inte slutfört de förhandlingar som pågår avseende försäljning av Engineering/Automations-verksamheten, varför redovisning av avvecklad verksamhet även redovisas per 2018-12-31, trots att mer än 12 månader har gått sedan styrelsen beslutade om försäljning. Eftersom försäljningen inte är avslutad väljer Consilium att göra en koncernmässig nedskrivning med 225 MSEK till bedömt verkligt värde på nettotillgångar som innehas till försäljning.

Investeringar och andra finansiella tillgångar

Från 1 januari 2018, klassificerar Consilium sina finansiella tillgångar i följande kategorier:

- finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde antingen via övrigt totalresultat eller via resultaträkningen, och
- finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde.

Klassificeringen av investeringar i skuldinstrument beror på Consiliums affärsmodell för hantering av finansiella tillgångar och de avtalsenliga villkoren för tillgångarnas kassaflöden. För investeringar i egetkapitalinstrument som inte innehas för handel, beror redovisningen på om koncernen, vid instrumentets anskaffningstidpunkt, har gjort ett oåterkalleligt val att redovisa egetkapitalinstrumentet till verkligt värde via övrigt totalresultat. Consilium omklassificerar skuldinstrument endast i de fall då koncernens affärsmodell för instrumenten ändras.

Redovisning och borttagande från balansräkningen

Köp och försäljningar av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller har överförts och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Värdering

Finansiella tillgångar värderas initialt till verkligt värde plus, i de fall tillgången inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, transaktionskostnader direkt hänförliga till köpet. Transaktionskostnader hänförliga till finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen kostnadsförs direkt i resultaträkningen. Finansiella tillgångar med inbäddade derivat ses som en enhet när bedömning ska göras om kassaflöden från tillgången enbart består av kapitalbelopp och ränta.

Då övriga kortfristiga fordringar är av kortfristig natur, anses det redovisade beloppet överensstämma med det verkliga värdet. Det verkliga värdet för de övriga fordringarna som är anläggningstillgångar avviker inte heller väsentligt från dess redovisade värden.

Investeringar i skuldinstrument

Efterföljande värdering av investeringar i skuldinstrument beror på Consiliums affärsmodell för hantering av tillgången och vilket slag av kassaflöden tillgången ger upphov till. Consilium klassificerar sina investeringar i skuldinstrument i tre värderingskategorier:

- Upplupet anskaffningsvärde: Tillgångar som innehas med syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden och där dessa kassaflöden enbart består av kapitalbelopp och ränta, redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Ränteutgifter från sådana finansiella tillgångar redovisas som finansiella intäkter genom tillämpning av effektivräntemetoden. Vinst och förlust som uppstår vid bortbokning från balansräkningen redovisas direkt i resultatet inom övriga vinster och förluster tillsammans med valutakursresultatet. Nedskrivningsförluster redovisas på en separat rad i resultaträkningen.

- Verkligt värde via övrigt totalresultat: Tillgångar som innehas med syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden och för försäljning, där tillgångarnas kassaflöden enbart består av kapitalbelopp och ränta, värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat. Förändringar i redovisat värde redovisas via övrigt totalresultat, med undantag för redovisning av, räntetäckter, valutakursdifferenser och nedskrivningar vilka redovisas i resultaträkningen. När den finansiella tillgången tas bort från balansräkningen, omförs den ackumulerade vinsten eller förlusten, som tidigare redovisats i övrigt totalresultat, från eget kapital till resultaträkningen. Räntetäckter från dessa finansiella tillgångar redovisas som finansiella intäkter genom tillämpning av effektivräntemetoden. Valutakursvinster och –förluster ingår i övriga vinster och förluster. Kostnader för nedskrivningar redovisas på en separat rad i resultaträkningen.
- Verkligt värde via resultaträkningen: Tillgångar som inte uppfyller kraven för att redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat värderas till verkligt värde via resultaträkningen. En vinst eller förlust för ett skuldinstrument som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen och som inte ingår i ett säkringsförhållande redovisas netto i resultaträkningen i den period vinsten eller förlusten uppkommer.

Investeringar i egetkapitalinstrument

Consilium värderar alla egetkapitalinstrument till verkligt värde. I de fall koncernledningen har valt att redovisa verkligt värdeförändringar på egetkapitalinstrument via övrigt totalresultat, sker ingen efterföljande omklassificering av verkligt värdeförändringar till resultaträkningen när instrumentet tas bort från balansräkningen. Utdelningar från sådana investeringar redovisas i resultaträkningen som övriga intäkter när koncernens rätt att erhålla betalning har fastställts. Förändringar i det verkliga värdet av finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen redovisas som övriga vinster/förluster i resultaträkningen. Nedskrivningar (och återföring av nedskrivningar) av egetkapitalinstrument redovisade till verkligt värde via övrigt totalresultat särredovisas inte från övriga förändringar i verkligt värde.

Nedskrivningar

Koncernen värderar från och med 1 januari 2018 de framtida förväntade kreditförlusterna relaterade till investeringar i skuldinstrument redovisade till upplupet anskaffningsvärde resp. verkligt värde med förändringar via övrigt totalresultat baserat på framåtriktad information. Consilium väljer reserveringsmetod baserat på om det skett en väsentlig ökning i kreditrisk eller inte. Consilium tillämpar i enlighet med reglerna i IFRS 9 en förenklad metod för nedskrivningsprövning av kundfordringar. Förenklingen innebär att reserven för förväntade kreditförluster beräknas baserat på förlustrisken för hela fordrans löptid och redovisas när fordran redovisas första gången.

Redovisningsprinciper tillämpade till och med 31 december 2017

Consilium har tillämpat IFRS 9 med retroaktiv verkan, men har valt att inte räkna om jämförelsetalen. Detta innebär att de lämnade jämförelsetalen har redovisats i enlighet med de tidigare redovisningsprinciperna.

Klassificering

Till och med 31 december 2017 har Consilium klassificerat sina finansiella tillgångar i följande kategorier:

- finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen,
- lånefordringar och kundfordringar,
- investeringar som hålls till förfall, och
- finansiella tillgångar som kan säljas

Klassificeringen berodde på syftet med förvärvet av den finansiella tillgången. Ledningen fastställde klassificeringen av investeringar vid det första redovisningstillfället och, i de fall en investering klassificerades som en investering som hålls till förfall, utvärderades klassificeringen vid varje rapportperiods slut.

Omklassificering

Consilium kunde välja att omklassificera en icke-derivat finansiell tillgång som innehas för handel från kategorin tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen om den finansiella tillgången inte längre innehades i syfte att säljas på kort sikt. Finansiella tillgångar, exklusive lånefordringar och kundfordringar, fick endast omklassificeras från kategorin tillgångar som innehas för handel under exceptionella omständigheter som var ovanliga och som högst osannolikt skulle uppkomma igen under överskådlig tid. Dessutom kunde koncernen välja att omklassificera finansiella tillgångar som uppfyllde definitionen på lånefordringar och kundfordringar från kategorierna tillgångar som innehas för handel och från kategorin tillgångar som kan säljas, om koncernen vid omklassificeringstidpunkten hade för avsikt och hade förmåga att behålla den finansiella tillgången under förutsebar framtid eller till förfall. Omklassificering gjordes till verkligt värde på dagen för omklassificeringen. Verkligt värde blev nytt anskaffningsvärde respektive upplupet anskaffningsvärde, beroende på vad som var tillämpligt, och inga verkliga värdevinster eller -förluster som redovisats i resultatet före omklassificeringen återfördes därefter. Effektivräntesatser för finansiella tillgångar som omklassificerats till kategorierna lånefordringar och kundfordringar och investeringar som hålls till förfall fastställdes på dagen för omklassificeringen. Andra öknings i beräknade kassaflöden justerade räntesatserna framåtriktat.

Värdering

Principerna för värdering vid första redovisningstillfället förändrades inte vid övergången till IFRS 9, se beskrivning ovan. Låne- och kundfordringar samt investeringar som hålls till förfall redovisades efter anskaffningstidpunkten till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella tillgångar som kan säljas och finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisades efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Vinster och förluster till följd av förändringar i verkligt värde redovisades enligt följande:

- finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen – i resultaträkningen som övriga intäkter och kostnader
- monetära värdepapper noterade i en utländsk valuta som var finansiella tillgångar som kan säljas – omräkningsdifferenser hänförliga till förändringar av instrumentets upplupna anskaffningsvärde redovisades i resultaträkningen och andra förändringar i redovisat värde redovisades i övrigt totalresultat
- andra monetära och icke monetära värdepapper som klassificerades som finansiella tillgångar som kan säljas – i övrigt totalresultat.

Då övriga kortfristiga fordringar och placeringar är av kortfristig natur, anses det redovisade beloppet överensstämma med det verkliga värdet. Det verkliga värdet för övriga fordringar som är anläggningstillgångar avviker inte heller väsentligt från dess redovisade värden.

Nedskrivning

Consilium bedömde vid varje rapportperiods slut om det fanns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov förelåg för en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar. En finansiell tillgång eller grupp av finansiella tillgångar hade ett nedskrivningsbehov och skrevs ned endast om det fanns objektiva bevis för ett nedskrivningsbehov till följd av att en eller flera händelser inträffat efter det att tillgången redovisats första gången (en "förlusthändelse") och att denna händelse (eller händelser) hade en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena för den finansiella tillgången eller grupp av finansiella tillgångar som kunde uppskattas på ett tillförlitligt sätt. För egetkapitalinstrument klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas betraktades en betydande eller utdragen nedgång i verkligt värde, till en nivå som låg under dess anskaffningsvärde, som en indikation på att ett nedskrivningsbehov förelåg.

Tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde

För lånefordringar och kundfordringar beräknade nedskrivningen som skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av uppskattade framtida kassaflöden (exklusive framtida kreditförluster som inte har inträffat), diskonterade till den finansiella tillgångens ursprungliga effektiva ränta. Tillgångens redovisade värde skrevs ned och nedskrivningsbeloppet redovisades i resultaträkningen. Om ett lån eller en investering som hålls till förfall hade rörlig ränta, användes den aktuella effektiva ränta som fastställdes enligt avtalet som diskonteringsränta när nedskrivningsbehov fastställdes. Som en praktisk utväg kunde koncernen fastställa nedskrivningsbehovet på basis av instrumentets verkliga värde med hjälp av ett observerbart marknadspris.

Om nedskrivningsbehovet minskade i en efterföljande period och minskningen objektivt kunde hänföras till en händelse som inträffade efter att nedskrivningen redovisades (som exempelvis en förbättring av gäldenärens kreditvärdighet), redovisades återföringen av den tidigare redovisade nedskrivningen i resultaträkningen.

Tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas

Om det fanns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov förelåg för en finansiell tillgång som kan säljas togs den ackumulerade förlusten – beräknad som skillnaden mellan anskaffningsvärdet och aktuellt verkligt värde, med avdrag för eventuella tidigare nedskrivningar som redovisats i resultaträkningen – bort från eget kapital och redovisades i resultaträkningen. Nedskrivningar av egetkapitalinstrument, vilka tidigare redovisats i resultaträkningen, återfördes inte över resultaträkningen i en efterföljande period. Om det verkliga värdet för en obligation som kan säljas ökade i en efterföljande period och denna ökning objektivt kunde hänföras till en händelse efter det att nedskrivningen skedde, återfördes nedskrivningen via resultaträkningen.

Derivat och säkringsåtgärder

Derivat redovisas i balansräkningen på affärsdagen och värderas till verkligt värde, både initialt och vid efterföljande omvärderingar i slutet av varje rapportperiod. Metoden för att redovisa den vinst eller förlust som uppkommer vid omvärdering beror på om derivatet identifierats som ett säkringsinstrument, och, om så är fallet, karaktären hos den post som säkrats.

Consilium identifierar derivat som:

- Säkring av verkligt värde på en redovisad tillgång, skuld eller bindande åtagande (verkligt värdesäkring)
- Säkring av viss risk hänförlig till kassaflödet från en redovisad tillgång, skuld eller mycket sannolik prognostiserad transaktion (kassaflödessäkring), eller
- Säkring av nettoinvesteringen i en utländsk verksamhet (nettoinvesteringssäkring).

Då transaktionen ingås, dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten, liksom även koncernens mål för riskhanteringen och riskhanteringsstrategin avseende säkringen. Consilium dokumenterar också sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande, av huruvida de

derivatinstrument som används i säkringstransaktioner har varit och kommer att fortsätta vara effektiva när det gäller att motverka förändringar i verkligt värde eller kassaflöden som är hänförliga till de säkrade posterna. Uppllysning om verkligt värde för derivatinstrument som används för säkringssyften återfinns i not 13. Förändringar i säkringsreserven i eget kapital framgår av not 13. Hela det verkliga värdet på ett derivat som utgör säkringsinstrument klassificeras som anläggnings-tillgång eller långfristig skuld när den säkrade postens återstående löptid är längre än 12 månader, och som omsättningstillgång eller kortfristig skuld när den säkrade postens återstående löptid understiger 12 månader. Derivatinstrument som innehas för handel klassificeras alltid som omsättningstillgångar eller kortfristiga skulder.

Kassaflödessäkring

Consilium nyttjar derivatinstrument för att täcka risker avseende valutakursförändringar. Inom Consilium vidtas valutasäkringsåtgärder för kommersiell exponering i form av mycket sannolika prognostiserade transaktioner (kassaflödesexponering) inom ramen för den av styrelsen fastställda finanspolicyn. Consilium tillämpar säkringsredovisning på de kontrakt som uppfyller kriterierna enligt IFRS 9. Koncernen dokumenterar sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande, huruvida de säkringsinstrument som används är effektiva. Säkringsredovisningen innebär att de orealiserade vinster och förluster som uppstår vid marknadsvärdering av säkringsinstrumenten och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i totalresultatet, se även not 13. Hela det verkliga värdet på ett derivat som utgör säkringsinstrument klassificeras som anläggningstillgång eller långfristig skuld när den säkrade postens återstående löptid är längre än 12 månader, och som omsättningstillgång eller kortfristig skuld när den säkrade postens återstående löptid understiger 12 månader. Den effektiva delen av förändringar i verkligt värde på ett derivatinstrument som identifieras som kassaflödessäkring och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, redovisas i övrigt totalresultat. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas omedelbart i resultaträkningen som en finansiell intäkt eller kostnad. Ackumulerade belopp i eget kapital återförs till resultaträkningen i de perioder då den säkrade posten påverkar resultatet (t ex när den prognostiserade försäljningen som är säkrad äger rum). När ett säkringsinstrument förfaller eller säljs eller när säkringen inte längre uppfyller kriterierna för säkringsredovisning och ackumulerade vinster eller förluster avseende säkringen finns i eget kapital, kvarstår dessa vinster/förluster i eget kapital och resultatförs samtidigt som den prognostiserade transaktionen slutligen redovisas i resultaträkningen. När en prognostiserad transaktion inte längre förväntas ske, överförs den ackumulerade vinst eller förlust som redovisats i eget kapital omedelbart till resultaträkningen som en finansiell intäkt eller kostnad.

Derivat som inte uppfyller kraven för säkringsredovisning

Alla förändringar i verkligt värde av derivatinstrument som inte uppfyller kraven för säkringsredovisning redovisas direkt i resultaträkningen på raden övriga intäkter eller övriga kostnader.

Leverantörsskulder och övriga skulder

Leverantörsskulder är förpliktelser att betala för varor eller tjänster som har förvärvats i den löpande verksamheten från leverantörer. Beloppen är osäkrade och betalas oftast inom 30 dagar. Leverantörsskulder och övriga skulder klassificeras som kortfristiga skulder om de förfaller inom ett år eller tidigare (eller under normal verksamhetscykel om denna är längre). Om inte, tas de upp som långfristiga skulder. Skulderna redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Upplåning

Upplåning redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden. Avgifter som betalas för lånefaciliteter redovisas som transaktionskostnader för upplåningen i den utsträckning det är sannolikt att delar av eller hela kreditutrymmet kommer att utnyttjas. I sådana fall redovisas avgiften när kreditutrymmet utnyttjas. När det inte föreligger några bevis för att det är sannolikt att delar av eller hela kreditutrymmet kommer att utnyttjas, redovisas avgiften som en förskotts betalning för finansiella tjänster och fördelas över det aktuella lånelöftets löptid.

Upplåning tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats, annullerats eller på annat sätt upphört. Skillnaden mellan det redovisade värdet för en finansiell skuld (eller del av en finansiell skuld) som utsläcks eller överförs till en annan part och den ersättning som erlagts, inklusive överförda tillgångar som inte är kontanter eller påtagna skulder, redovisas i resultatet. Då villkoren för en finansiell skuld omförhandlas och företaget utfärdar egetkapitalinstrument till en långivare för att utsläcka hela eller en del av en skuld ("debt for equity swap") redovisas skillnaden mellan den finansiella skuldens redovisade värde och egetkapitalinstrumentets verkliga värde i resultaträkningen.

Upplåning klassificeras som kortfristiga skulder om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalning av skulden i åtminstone 12 månader efter rapportperiodens slut.

Låneutgifter

Låneutgifter belastar resultatet i den period till vilken de hänför sig. Consilium har inga lån som är direkt hänförliga till utgifter för bolagets utvecklingskostnader.

Hybridobligation

Bolaget har 1 november 2017 emitterat en icke-säkerställd hybridobligation om totalt 200 000 000 kr med möjlighet att emittera ytterligare 200 000 000 kr. Hybridobligationen redovisas inledningsvis till verkligt värde. Hybridobligationen redovisas i eget kapital i enlighet med Bolagets bedömning av god redovisningssed. Enligt villkoren har obligationen inte någon bestämd förfallodag och det finns ingen formell skyldighet att betala ränta. För att undvika att ränta uppräknas så har Bolaget dock betalt ränta under 2018. Utbetalning av räntan kräver inte något beslut från bolagsstämma. Räntekostnader belöpande på hybridobligationen minskar balanserade vinstmedel. Vid beräkning av vinst per aktie ingår räntekostnader för hybridobligationen i räkenskapsårets resultat. Förutsatt en kvartalsvis räntedebitering löper hybridobligationen med 3 månaders STIBOR plus 6 procent under de 4 första åren. Effektiv ränta 2018 var 6 procent (6). Hybridobligationen är efterställd alla andra skulder. Bolaget har rätt att lösa in obligationen efter fyra år och sedan vid varje efterföljande räntedebiteringsdatum. Villkoren för företagsobligationslånet som förfaller 2020 innehåller en begränsning för vinstutdelning, återköp av aktier samt för betalning av ränta på underordnat lån (hybridobligationen), som innebär att det finns ett årligt utbetalningstak som är maximerad till 50 procent av koncernens nettovinst enligt föregående räkenskapsår.

Avsättningar

Avsättning redovisas i balansräkningen bland kort- och långfristiga skulder när koncernen har en legal eller informell förpliktelse som är följad av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar för omstrukturering görs när en detaljerad formell plan för åtgärden finns och en välgrundad förväntan har skapats hos dem som berörs. Avsättningar för framtida garantikrav avser de närmaste två åren och baseras på historisk information om garantikrav samt aktuella trender som kan tyda på att framtida krav kan komma att avvika från de historiska. Inga avsättningar görs för framtida rörelseförluster.

Ersättningar till anställda

Ersättning till anställda redovisas i enlighet med IAS 19, Ersättningar till anställda. Koncernföretagen har olika pensionsplaner. Pensionsplanerna finansieras vanligen genom betalningar till försäkringsbolag. Koncernen har både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner. En förmånsbestämd pensionsplan är en pensionsplan som anger ett belopp för den pensionsförmån en anställd erhåller efter pensionering, vanligt baserat på en eller flera faktorer såsom ålder, tjänstgöringstid eller lön. En avgiftsbestämd pensionsplan är en pensionsplan enligt vilken koncernen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. Pensionsplanerna finansieras genom inbetalningar från respektive koncernbolag och de anställda. De förmånsbestämda pensionsplanerna i Sverige avser ITP-planerna, som är försäkrade i Alecta. Dessa redovisas som avgiftsbestämda planer då Alecta inte kan tillhandahålla nödvändig information, se även not 19. Koncernens utbetalningar avseende pensionsplaner redovisas som kostnad under den period de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Den skuld som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner är nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen på balansdagen minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna. Den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen beräknas årligen av en oberoende aktuarie med tillämpning av den s k projected unit credit method. Nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen fastställs genom diskonteringar av uppskattade framtida kassaflöden, med användning av räntesatsen för förstklassiga företagsobligationer som är utfärdad i samma valuta som ersättningarna kommer att utbetalas med löptider jämförbara med den aktuella pensionsskuldens. Oredovisade aktuariella vinster och förluster överstigande det högsta av 10 procent av antingen nuvärdet av åtagandet eller det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar, fördelas över förväntad genomsnittlig tjänstgöringstid. För avgiftsbestämda pensionsplaner betalar koncernen avgifter till offentlig eller privat administrerade pensionsförsäkringsplaner på obligatorisk, avtalsenlig eller frivillig basis. Koncernen har inga ytterligare betalningsförpliktelser när avgifterna väl är betalda. Avgifterna redovisas som personalkostnad när de förfaller till betalning.

Aktiekapital

Stamaktier klassificeras som eget kapital. Transaktionskostnader som direkt kan hänföras till emission av nya aktier eller optioner redovisas, netto efter skatt, i eget kapital som ett avdrag från emissionslikviden.

Återköp av egna aktier

Vid återköp av egna aktier reduceras den betalda köpeskillingen, inklusive eventuella direkt hänförliga transaktionskostnader (netto efter skatt), den balanserade vinsten, tills dess aktierna annulleras eller avyttras. Om dessa aktier senare avyttras, redovisas erhållna belopp (netto efter eventuella direkt hänförliga transaktionskostnader och skatteeffekter) i balanserad vinst.

Villkoren för företagsobligationslånet som förfaller 2020 innehåller begränsning för återköp av aktier, som innebär att det finns ett årligt utbetalningstak som är maximerad till 50 procent av koncernens nettovinst enligt föregående räkenskapsår.

Utdelningar

Utdelning till moderföretagets aktieägare redovisas som skuld i koncernens finansiella rapporter i den period då utdelningen godkänns av moderföretagets aktieägare.

Villkoren för obligationslånet som förfaller 2020 innehåller begränsning för vinstutdelning, som innebär att det finns ett årligt utbetalningstak som är maximerad till 50 procent av koncernens nettovinst enligt föregående räkenskapsår.

Resultat per aktie

Resultat per aktie före och efter utspädning

Resultat per aktie före utspädning beräknas genom att dividera:

- resultat hänförligt till moderföretagets aktieägare, inklusive räntekostnader på hybridobligation
- med ett vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier under perioden och exklusive återköpta aktier som innehas som egna aktier av moderbolaget.

Avrundning

Samtliga redovisade belopp i de finansiella rapporterna presenteras i MSEK om inte annat anges.

Uppskattningar och bedömningar

Viktiga uppskattningar och antaganden för redovisningsändamål

Att upprätta redovisningen i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse är främst följande:

Antaganden för prövning av nedskrivningsbehov för goodwill

Koncernen prövar årligen om nedskrivningsbehov föreligger för goodwill enligt de redovisningsprinciper som beskrivs under immateriella tillgångar. De antaganden och bedömningar som görs gällande förväntade kassaflöden och diskonteringsränta i form av en vägd genomsnittlig kapitalkostnad finns beskrivna i not 10. Prognoser för framtida kassaflöden baseras på bästa möjliga bedömningar av framtida intäkter och rörelsekostnader.

Det har i prövningarna konstaterats att utrymmet för affärsområde Safety Engineering är begränsat och att små negativa förändringar i enskilda variabler kan innebära att nyttjandevärdet kan komma att understiga bokfört värde. Per den sista december 2018 har en förnyad prövning genomförts, prövningen visade inte på något ytterligare nedskrivningsbehov.

Det har i prövningarna konstaterats att utrymmet för affärsområde Marine & Safety är betryggande och det är ledningens bedömning att det även med en viss variation i de viktigaste variablerna ej kommer att föreligga något nedskrivningsbehov.

Baserat på ineliggande orderstock, förväntad orderingång och marknadsförutsättningar, bedömer företagsledningen att prognosticerade kassaflöden och beräknat nyttjandevärde är rimliga, för såväl affärsområde Marine & Safety som för affärsområde Safety Engineering, efter gjord nedskrivning av goodwill i Safety & Engineering med 50 MSEK. Nyttjandevärdet överstiger bokfört värde och inget ytterligare nedskrivningsbehov bedöms föreligga.

Antaganden för prövning av nedskrivningsbehov för balanserade utvecklingskostnader

Koncernen prövar årligen om nedskrivningsbehov föreligger för balanserade utvecklingskostnader enligt de redovisningsprinciper som beskrivs under immateriella tillgångar. Prognoser för framtida kassaflöden baseras på bästa möjliga bedömningar av framtida intäkter och rörelsekostnader. De nedskrivningsprövningar som har genomförts och som inte visat på nedskrivningsbehov av balanserade utvecklingskostnader har gjorts med en sådan marginal att företagsledningen bedömer att rimligt möjliga förändringar i enskilda variabler inte kommer att göra att nyttjandevärdet understiger bokfört värde. Det är ledningens bedömning att det även med en viss variation i de viktigaste variablerna ej kommer att föreligga nedskrivningsbehov.

Antaganden för prövning av nedskrivningsbehov för uppskjutna skattefordringar

Uppskjutna skattefordringar avseende underskottsavdrag redovisas i balansräkningen i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott. Framtida överskott har baserats utifrån koncernens prognoser. Det redovisade värdet på uppskjutna skattefordringar prövas vid varje bokslutstillfälle och reduceras till den del det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas tillgängliga för att kunna utnyttjas. Osäkerhet i framtidsutsikter för ekonomin och konjunkturer eller andra svårigheter i bedömningen av framtida vinster kan resultera i lägre skattemässiga överskott i framtiden i de dotterbolag som har skattemässiga underskottsavdrag. Sannolikheten för att koncernen ska kunna nyttja de skattemässiga underskottsavdragen baseras bland annat utifrån de senaste årens utfall och utifrån uppskattade prognoser.

Avvecklad verksamhet/Nettotillgångar som innehas till försäljning

Nettotillgångar inom avyttringsgrupp som innehas till försäljning redovisas i balansräkningen till det lägsta av det redovisade värdet och det bedömda verkliga värdet efter avdrag för försäljningskostnader. Eftersom försäljningen inte är avslutad väljer Consilium att göra en koncernmässig nedskrivning med 225 MSEK till bedömt verkligt värde på nettotillgångar som innehas till försäljning.

Put/call option och säljarfinansiering Micropack

En put/call option tecknades i samband med förvärvet av Micropack under 2016. Det uppskattade värdet av optionen bokfördes ursprungligen som en långfristig skuld. Vid varje rapporteringstillfälle sker en omprövning av optionens värde, och förändringen av skuldens värde bokförs mot eget kapital. Det uppskattade värdet av säljarfinansieringen bokfördes ursprungligen som en långfristig skuld. Vid varje rapporteringstillfälle sker en omprövning av säljarfinansieringens värde, och

förändringen av skuldens värde bokförs över resultaträkningen. Omprövningarna görs utifrån uppnådda respektive prognostiserade resultat, för de tidsperioder som optionens respektive skuldens värde baseras på.

Twister

Consilium är inblandat i twister i den normala affärsverksamheten. Twister kan röra bland annat produktansvar, påstådda fel i leveranser av varor och andra frågor i anslutning till Consiliums verksamhet. Twister kan visa sig kostsamma och tidskrävande och kan störa den normala affärsverksamheten. För närvarande bedöms inga twister vara av väsentlig betydelse.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen (ÅRL) och Rådet för Finansiell Rapportering rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen tillämpar samtliga av EU antagna IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för ÅRL. Rekommendationen anger vilka undantag och tillägg som ska göras från IFRS. Årsredovisningen har upprättats enligt anskaffningsmetoden.

Att upprätta rapporter i överensstämmelse med RFR 2 kräver användning av en del viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av moderbolagets redovisningsprinciper. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för årsredovisningen anges i koncernens sammanfattning av viktiga redovisningsprinciper. Skillnaden mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan:

Uppställningsform

Resultat- och balansräkning följer årsredovisningslagen uppställningsform. Vidare innebär det skillnad i benämningar, jämfört med koncernredovisningen, främst avseende finansiella intäkter och kostnader och eget kapital.

Utdelningar

Utdelningsintäkt redovisas när rätten att erhålla utdelning bedöms som säker.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar likvida medel, kortfristiga placeringar, kundfordringar, lång- och kortfristiga fordringar, leverantörsskulder, låneskulder samt övriga skulder. IFRS 9 tillämpas ej av moderbolaget och finansiella tillgångar som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas i enlighet med lägsta värdes princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Leasade tillgångar

I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationell leasing. Leasingavgiften redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Koncernbidrag

Erhållna koncernbidrag redovisas i enlighet med RFR 2 som finansiell intäkt i resultaträkningen i posten "Resultat från andelar i koncernföretag".

Aktier i dotterbolag

Aktier i dotterbolag redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivningar. När det finns en indikation på att aktier och andelar i dotterbolagen eller intresseföretagen minskat i värde görs en beräkning av återvinningsvärdet. Är detta lägre än redovisat värde görs en nedskrivning. Nedskrivningar redovisas i posten "Resultat från andelar i koncernföretag".

Intressebolagsredovisning

I moderbolagets bokslut redovisas andelar i intresseföretag till anskaffningsvärde med avdrag för eventuell nedskrivning. Som intäkt från intressebolag redovisas endast erhållen utdelning av vinstmedel som intjänats efter förvärvet.

NOTER

NOT 1 AFFÄRSOMRÅDEN

Koncernen är organiserad i två affärsområden, tillika rörelsesegment. Marine & Safety utvecklar och marknadsför brandlarm, gaslarm samt emissionssystem, huvudsakligen till den internationella sjöfarten. Safety Engineering levererar kompletta brandsäkerhetssystem till olje-, gas- och kraftindustrin. Övrig verksamhet inom koncernen avser koncerngemensamma funktioner. Överföring eller transaktioner mellan segment sker enligt normala kommersiella villkor, vilka också gäller för externa parter. Rörelsegränstillgångar hänförliga till affärsområdena består framför allt av immateriella och materiella anläggningstillgångar, varulager, fordringar och rörelsekonton. Respektive affärsområde redovisas med ett eget kapital som motsvarar koncernens soliditet. Rörelsegränsskulder hänförliga till affärsområdena består av rörelseskulder, men inte av poster som skatt och viss företagsupplåning. Investeringar består av inköp av materiella anläggningstillgångar och immateriella anläggningstillgångar.

Redovisning per affärsområde för räkenskapsåret 2018 och 2017 framgår nedan:

MSEK	Marine & Safety	Safety Engineering	Övrigt	Eliminering	Koncernen
<i>Räkenskapsåret 2018</i>					
Nettoomsättning, externt	1 345,4	74,9			1 420,3
Nettoomsättning, internt till andra affärsområden	0,9	–		-0,9	0,0
Rörelseresultat, kvarvarande verksamheter ¹⁾	159,4	-1,8	-25,0		132,6
Rörelsemarginal ¹⁾	12 %	-2 %			9 %
<i>I rörelseresultatet för kvarvarande verksamheter ingår</i>					
Avskrivningar	61,7	3,8	0,0		65,5
Rörelseresultat, verksamheter under avveckling	-1,2	-37,3	-3,6		-42,1
Årets rörelseresultat ¹⁾	158,2	-39,1	-28,6		90,5
<i>Tillgångar</i>					
Materiella anläggningstillgångar	39,8	2,3	7,4		49,5
Immateriella anläggningstillgångar	522,5	81,1			603,6
Fordringar inom koncernen			788,4	-788,4	0,0
Spärrade likvida medel			5,6		5,6
Övriga finansiella anläggningstillgångar	87,8	14,3	23,2		125,3
Summa anläggningstillgångar	650,1	97,7	824,6	-788,4	784,0
Varulager	250,9	3,1			254,0
Fordringar m.m.	340,9	48,9	2,3		392,1
Likvida medel, spärrade likvida medel och placeringar	85,7	3,9	15,8		105,4
Summa omsättningstillgångar	677,5	55,9	18,1		751,5
Tillgångar som innehas för försäljning	–	337,5	–		337,5
Summa tillgångar	1 327,6	491,1	842,7	-788,4	1 873,0
<i>Eget kapital och skulder</i>					
Eget kapital	394,4	-12,2	16,1		398,3
Obligationslån			750,0		750,0
Skulder till kreditinstitut	4,3	31,1	65,2		100,6
Skulder inom koncernen	591,1	197,3		-788,4	0,0
Övriga långfristiga skulder	59,9	5,0	0,7		65,6
Övriga kortfristiga skulder	277,9	48,9	10,7		337,5
Summa skulder	933,2	282,3	826,6	-788,4	1 253,7
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	–	221,0	–		221,0
Summa eget kapital och skulder	1 327,6	491,1	842,7	-788,4	1 873,0
Operativt kapital	904,1	316,8	21,5		1 242,4
Avkastning på genomsnittligt operativt kapital ¹⁾	18 %	0 %			10 %

1) Exklusive engångsnedskrivning av goodwill om 50 MSEK 2018 avseende affärsområde Safety Engineering.

MSEK	Marine & Safety	Safety Engineering	Övrigt	Eliminering	Koncernen
<i>Räkenskapsåret 2017</i>					
Nettoomsättning, externt	1 239,3	74,0			1 313,3
Nettoomsättning, internt till andra affärsområden	–	2,1		-2,1	0,0
Rörelseresultat, kvarvarande verksamheter	173,2	-4,6	-25,1		143,5
Rörelsemarginal	14 %	-6 %			11 %
<i>I rörelseresultatet för kvarvarande verksamheter ingår</i>					
Avskrivningar	45,5	3,4	0,0		48,9
Rörelseresultat, verksamheter under avveckling	-10,0	-48,8	-2,3		-61,1
Årets rörelseresultat	163,2	-53,4	-27,4		82,4
<i>Tillgångar</i>					
Materiella anläggningstillgångar	36,2	9,9	7,2		53,3
Immateriella anläggningstillgångar	513,7	163,3			677,0
Fordringar inom koncernen			702,2	-702,2	0,0
Spärrade likvida medel			33,0		33,0
Övriga finansiella anläggningstillgångar	56,6	54,6	30,9		142,1
Summa anläggningstillgångar	606,5	227,8	773,3	-702,2	905,4
Varulager	202,7	99,4			302,1
Fordringar m.m.	309,1	120,4	4,1		433,6
Likvida medel, spärrade likvida medel och placeringar	88,9	17,8	132,6		239,3
Summa omsättningstillgångar	600,7	237,6	136,7		975,0
Tillgångar som innehas för försäljning	34,7	149,2	0,5		184,4
Summa tillgångar	1 241,9	614,6	910,5	-702,2	2 064,8
<i>Eget kapital och skulder</i>					
Eget kapital	382,4	189,5	64,1		636,0
Obligationslån			750,0		750,0
Skulder till kreditinstitut	5,8	78,7	86,6		171,1
Skulder inom koncernen	558,5	143,7		-702,2	0,0
Övriga långfristiga skulder	73,4	35,4	0,3		109,1
Övriga kortfristiga skulder	209,4	61,3	9,3		280,0
Summa skulder	847,1	319,1	846,2	-702,2	1 310,2
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	12,4	106,0	0,2		118,6
Summa eget kapital och skulder	1 241,9	614,6	910,5	-702,2	2 064,8
Operativt kapital	847,9	456,9	32,8		1 337,6
Avkastning på genomsnittligt operativt kapital	22 %	-1 %			12 %

Avstämning mot resultat före skatt, från kvarvarande verksamheter

MSEK	Koncernen	
	2018	2017
Rörelseresultat, från kvarvarande verksamheter enligt ovan	132,6	143,5
Engångsnedskrivning av goodwill	-50,0	–
Finansiella intäkter samt finansiella kursvinster	12,5	14,8
Finansiella kostnader samt finansiella kursförluster	-63,1	-68,3
Resultat före skatt, från kvarvarande verksamheter	32,0	90,0

Koncernintern försäljning mellan affärsområden

MSEK	2018	2017
Marine & Safety	0,9	0,0
Safety Engineering	0,0	2,1

Respektive affärsområdes andel av resultat respektive utdelning från innehav redovisade med kapitalandelsmetoden

MSEK	2018	2017
Marine & Safety, andel av resultat	8,4	4,8
Marine & Safety, andel av utdelning	-2,1	-1,8
Safety Engineering, andel av resultat	–	–
Safety Engineering, andel av utdelning	–	–

Nettoomsättning per geografisk marknad per affärsområde respektive totalt

	Marine & Safety		Safety Engineering		Koncernen	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Sverige	14 %	12 %	31 %	25 %	15 %	13 %
Övriga Europa	39 %	34 %	56 %	48 %	39 %	35 %
Amerika	11 %	12 %	3 %	8 %	11 %	12 %
Asien	33 %	38 %	9 %	17 %	32 %	37 %
Övriga marknader	3 %	4 %	1 %	2 %	3 %	3 %
	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Koncernens materiella och immateriella anläggningstillgångar per geografisk marknad

MSEK	2018	2017
Sverige	272,2	208,2
Storbritannien	294,9	285,6
Övriga Europa	43,6	162,5
Amerika	6,1	11,7
Asien	35,7	49,2
Övriga marknader	0,5	13,1
	653,0	730,3

I nettoomsättning ingår intäkter från:

	2018	2017
Varor	82,1 %	80,0 %
Tjänster	13,5 %	15,0 %
Entreprenaduppdrag	4,4 %	5,0 %
	100,0 %	100,0 %

Koncernens intäkter fördelade per segment och intäktslag

	Marine & Safety		Safety Engineering		Koncernen	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Nybyggnation	603,1	524,7	–	–	603,1	524,7
Eftermarknad	742,3	714,6	11,7	8,1	754,0	722,7
Entreprenaduppdrag	–	–	63,2	65,9	63,2	65,9
	1 345,4	1 239,3	74,9	74,0	1 420,3	1 313,3

Tidpunkt för intäktsredovisningen

Vid en tidpunkt	742,3	714,6	11,7	8,1	754,0	722,7
Över tid	603,1	524,7	63,2	65,9	666,3	590,6

NOT 2 LÖNER, ANDRA ERSÄTTNINGAR OCH SOCIALA KOSTNADER

	2018		2017	
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)
Moderbolaget	7,3	4,9 (2,0)	7,2	3,9 (2,0)
Dotterbolag	374,6	99,7 (36,0)	378,0	91,1 (30,0)
Koncernen	381,9	104,6 (38,0)	385,2	95,0 (32,0)
Varav avvecklade verksamheter	44,3	6,9 (0,0)	41,7	7,0 (2,1)

Löner och andra ersättningar fördelade per land och mellan styrelseledamöter m fl och anställda

	2018		2017			2018		2017	
	Styrelse och vd	Övriga anställda	Styrelse och vd	Övriga anställda		Styrelse och vd	Övriga anställda	Styrelse och vd	Övriga anställda
Verksamheter i Sverige:					Marocko	0,7	0,9	0,7	1,2
Moderbolaget	3,5	3,9	3,6	3,6	Nederländerna	3,0	20,1	2,2	19,0
Dotterbolag, Sverige	10,6	133,5	5,5	143,5	Norge	2,0	20,8	2,8	24,6
Dotterbolag utomlands:					Oman	–	0,0	–	1,0
Australien	–	5,2	–	5,1	Qatar	–	2,1	–	1,9
Belgien	–	1,0	–	1,0	Saudiarabien	–	–	–	–
Cypern	0,4	0,4	–	0,6	Singapore	1,8	10,5	1,8	9,3
Canada	–	1,5	–	–	Spanien	1,1	0,9	1,0	0,8
Danmark	–	0,0	–	–	Storbritannien	1,4	13,6	1,3	10,8
Frankrike	–	2,3	–	–	Syd Korea	–	12,3	–	10,5
Förenade Arabemiraten	5,9	49,0	6,7	57,3	Tyskland	1,8	12,1	1,6	10,0
Grekland	0,4	4,1	0,4	3,7	USA	3,8	22,9	3,6	21,2
Indien	0,0	4,0	0,8	6,2	Totalt i dotterbolag	32,9	341,7	28,4	349,6
Italien	–	7,9	–	7,5	Koncernen totalt	36,4	345,6	32,0	353,2
Kina	–	16,6	–	14,4	Varav avvecklade verksamheter	6,7	37,6	7,5	60,1
Malaysia	–	–	–	–					

Personal	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Verksamheter i Sverige				
Moderbolaget	5	5	5	5
Dotterbolag i Sverige	271	289	–	–
Totalt i Sverige	276	294	5	5
Dotterbolag utomlands:				
Australien	7	8	–	–
Belgien	2	2	–	–
Canada	3	–	–	–
Cypern	2	2	–	–
Danmark	5	–	–	–
Frankrike	5	4	–	–
Förenade Arabemiraten	137	193	–	–
Grekland	18	19	–	–
Indien	111	121	–	–
Italien	15	15	–	–
Kina	73	71	–	–
Malaysia	0	0	–	–
Marocko	4	6	–	–
Nederländerna	36	35	–	–
Norge	38	48	–	–
Oman	0	5	–	–
Qatar	9	8	–	–
Saudiarabien	0	0	–	–
Singapore	17	18	–	–
Spanien	4	4	–	–
Storbritannien	20	20	–	–
Syd Korea	33	31	–	–
Tyskland	19	18	–	–
USA	27	28	–	–
Totalt i utlandet	585	656	0	0
Koncernen totalt	861	950	5	5
Därav avvecklade verksamheter	183	265	–	–

Av antalet anställda i koncernen under 2018 var 18 procent kvinnor (17). Moderbolaget har 5 anställda (5), varav 5 män (4).

Antalet anställda i Sverige fördelar sig enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Göteborg	246	230	–	–
Stockholm	7	40	5	5
Malmö	23	24	–	–
Summa	276	294	5	5

NOT 3 ERSÄTTNING TILL REVISORERNA

I administrationskostnader och i årets resultat för verksamheter under avveckling ingår bland annat ersättning till revisorerna enligt nedan:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
PwC				
Revisionsuppdraget	4,9	3,3	3,1	1,9
Skatterådgivning	0,1	0,4	0,1	0,4
Övriga tjänster ¹⁾	0,1	0,3	0,1	0,3
Totalt	5,1	4,0	3,3	2,6

Övriga revisorer

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Revisionsuppdraget	1,8	1,6	–	–
Total kostnad för ersättning till revisorer	6,9	5,6	3,3	2,6

1) varav 0,1 MSEK (0,1) avser revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag.

Arvoden för icke-revisionstjänster utfört av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB till koncernen uppgår till 0,2 MSEK och avser skattemässig rådgivning om mervärdesskatt och CFC-beskattnings.

NOT 4 OPERATIONELLA LEASINGAVTAL

Nominella värdet av framtida minimileasingavgifter, avseende icke uppsägningsbara leasingavtal fördelar sig enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Förfaller till betalning inom ett år	28,0	25,4	0,8	0,9
Förfaller till betalning senare än ett år men inom fem år	64,3	78,2	0,0	0,4
Förfaller till betalning senare än fem år	57,1	48,9	–	–
Totalt	149,4	152,5	0,8	1,3
Nuvärde	137,0	140,2	0,8	1,3

Leasingkostnader och leasingintäkter avseende operationella leasingavtal uppgick under året till:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Leasingkostnader	32,1	36,6	0,8	1,0
Varav:				
minimileasingavgifter	8,6	13,1	0,0	0,3
variabla avgifter	23,5	23,5	0,8	0,7

Förutom sedvanliga avtal om lokalhyra, tomträttsavgäld och billeasing har koncernen inte ingått andra operationella leasingavtal av större betydelse.

IFRS 16, Leasing, publicerad i januari 2016 och ersätter IAS 17 Leasing och kommer att tillämpas från 1 januari 2019. Det kommer att innebära att nästan alla leasingavtal redovisas i balansräkningen, eftersom skillnaden mellan operativa och finansiella leasingavtal tas bort. Enligt den nya standarden ska en tillgång (rätten att använda ett hyrt objekt) och en finansiell skuld att betala hyror redovisas. De enda undantagen är kortfristiga avtal och leasingavtal med lågt värde. Standarden kommer att påverka redovisningen av koncernens operationella leasingavtal. De operativa leasingavtal som kommer att redovisas i Consiliums balansräkning som ett resultat av IFRS 16 kommer huvudsakligen att avse byggnader (kontor och produktionsanläggningar), transporter (bilar) och annan utrustning (t.ex. IT och annan kontorsutrustning). Den övergångsregel som valts är lättnadsregeln vid förenklad beräkning vid övergångsdatumet 1 januari 2019. De leasingavtal som finns vid ingången av 1 januari 2019 kommer att öka balansomslutningen med cirka 120 MSEK, varav cirka 94 MSEK avser diskonterade avtal för hyra av lokaler och mark, samt påverka 2019 års resultat före skatt negativt med cirka 3 MSEK. Justerat EBITDA som används för att mäta segmentens resultat förväntas att öka med cirka 2 MSEK. Förändringen beror på att kostnaderna för de operationella leasingavtalen tidigare ingick i EBITDA men avskrivningen på nyttjanderätten och räntan på leasingskulden inte ingår i detta resultatmått.

NOT 5 FINANSIELLA INTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Räntor	1,6	4,4	1,4	2,7
Ränteintäkter från dotterbolag	–	–	20,9	8,8
Kursdifferenser	10,5	8,9	7,1	2,5
Övrigt	0,4	1,5	0,0	2,5
Summa	12,5	14,8	29,4	16,5

NOT 6 FINANSIELLA KOSTNADER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Räntekostnader	-49,3	-55,8	-46,6	-47,6
Kursdifferenser	-5,6	-10,0	0,0	-13,3
Övrigt	-8,2	-2,5	-4,7	-7,5
Summa	-63,1	-68,3	-51,3	-68,4

NOT 7 SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Aktuell skatt för året	-14,8	-36,4	0,0	0,1
Förändring uppskjuten skatt	5,2	22,3	-7,9	12,7
Aktuell skatt hänförlig till tidigare år	-4,0	-	-	-
Totalt	-13,6	-14,1	-7,9	12,8
Skillnad skattekostnad och 22 procent skatt				
Resultat före skatt	32,0	90,0	117,4	-58,0
22 procent skatt	-7,0	-19,8	-25,8	12,8
Skatt på årets resultat	-13,6	-14,1	-7,9	12,8
Skiltnadsbelopp	-6,6	5,7	17,9	0,0
Specifikation av skiltnadsbelopp				
Effekt av:				
utländska skattesatser	-3,5	-0,9	-	-
ej skattepliktiga intäkter	1,8	7,1	17,4	-
ej avdragsgilla kostnader	-0,7	-0,5	-0,4	0,0
skatt hänförlig till tidigare år	-4,1	-	-	-
ändrad skattesats i Sverige	1,2	-	0,9	-
övrigt	-1,3	-	-	-
Totalt	-6,6	5,7	17,9	0,0

NOT 8 UPPSKJUTEN SKATT

Uppskjutna skattefordringar avser dels skattemässigt underskottsavdrag och dels uppskjuten skatt på kassaflödessäkring. Inga andra skattemässiga temporära skillnader finns.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Skatteeffekt av:				
Kassaflödessäkring	2,3	0,4	0,0	0,1
Underskottsavdrag i svenska verksamheter	33,3	43,9	16,3	24,1
Underskottsavdrag i utländska verksamheter	30,6	14,8	-	-
Summa	66,2	59,1	16,3	24,2
Uppskjuten skatt, IB	59,1	39,4	24,2	11,5
Uppskjuten skatt, förändring via resultaträkning	5,2	22,3	-7,9	12,7
Uppskjuten skatt, förändring via totalresultat	1,9	-2,6	0,0	0,0
Valutakursdifferenser	0,0	0,0	-	-
Genom förvärv av dotterbolag	0,0	0,0	-	-
Uppskjuten skatt, UB	66,2	59,1	16,3	24,2

Följande poster har redovisats i koncernens resultat:

Uppskjuten skatt hänförlig till kassaflödessäkring 1,9 MSEK (-2,6), underskottsavdrag 5,2 MSEK (22,3).

Det finns inga restriktioner eller förfallotider beträffande hur länge huvuddelen av redovisade uppskjutna skattefordringar kan nyttjas, förutom 4,0 MSEK som förfaller inom 3 år. Koncernens uppskjutna skattefordringar bedöms kunna nyttjas inom rimlig tid, varför i princip hela värdet har redovisats i balansräkningen för koncernen respektive för moderbolaget. Uppskjutna skattefordringar om 3,9 MSEK som är hänförlig till avvecklad verksamhet har inte bedömts som aktiverbara. Skattepliktig inkomst i Consiliums svenska och utländska enheter förväntas öka tack vare en ökad tillväxt inom koncernen, avyttring av verksamheter som inte har koppling till säkerhet samt genom kostnadsminskningar.

Följande post har redovisats i moderbolagets resultat:

Uppskjuten skatt hänförlig till kassaflödessäkring -0,1 MSEK (0,0), underskottsavdrag -7,8 MSEK (12,7). Inga uppskjutna skattefordringar är förfallna.

NOT 9 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	Byggnader och mark	Maskiner	Inventarier	Summa
Per 1 januari 2017				
Anskaffningsvärde	37,6	23,3	120,9	181,8
Akkumulerade avskrivningar	-11,7	-21,3	-93,7	-126,7
Bokfört värde	25,9	2,0	27,2	55,1
1 januari – 31 december 2017				
Ingående bokfört värde	25,9	2,0	27,2	55,1
Valutakursdifferenser	0,1	-0,1	-2,4	-2,4
Investeringar	0,0	0,5	15,0	15,5
Förvärv	0,0	0,4	0,2	0,6
Avyttringar och utrangeringar	0,0	0,0	-0,3	-0,3
Avskrivningar	-0,9	-0,6	-11,1	-12,6
Tillgångar som innehas för försäljning	0,0	-0,3	-2,3	-2,6
Utgående bokfört värde	25,1	1,9	26,3	53,3
Per 31 december 2017				
Anskaffningsvärde	37,7	24,1	133,4	195,2
Akkumulerade avskrivningar	-12,6	-21,9	-104,8	-139,3
Tillgångar som innehas för försäljning	0,0	-0,3	-2,3	-2,6
Bokfört värde	25,1	1,9	26,3	53,3

Per 1 januari 2018				
Anskaffningsvärde	37,7	24,1	133,4	195,2
Akkumulerade avskrivningar	-12,6	-21,9	-104,8	-139,3
Tillgångar som innehas för försäljning	0,0	-0,3	-2,3	-2,8
Bokfört värde	25,1	1,9	26,3	53,1
1 januari – 31 december 2018				
Ingående bokfört värde	25,1	1,9	26,3	53,3
Valutakursdifferenser	1,0	-0,2	0,6	1,4
Investeringar	0,2	0,7	9,8	10,7
Förvärv	-	-	-	0,0
Avyttringar och utrangeringar	-	-0,2	-0,5	-0,7
Avskrivningar	-0,9	-0,3	-10,9	-12,1
Tillgångar som innehas för försäljning	-0,2	-0,4	-2,5	-3,1
Utgående bokfört värde	25,2	1,5	22,8	49,5
Per 31 december 2018				
Anskaffningsvärde	38,8	19,2	108,8	166,8
Akkumulerade avskrivningar	-13,4	-17,0	-81,2	-111,6
Tillgångar som innehas för försäljning	-0,2	-0,7	-4,8	-5,7
Bokfört värde	25,2	1,5	22,8	49,5

Inventarier	Moderbolaget	
	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	0,1	0,1
Investeringar	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	0,1	0,1
Ingående avskrivningar	0,0	0,0
Årets avskrivningar	0,0	0,0
Utgående avskrivningar	0,0	0,0
Bokfört värde	0,1	0,1

Avskrivningarna avseende byggnader fördelas med vardera 25 procent till kostnad sålda varor, försäljningskostnader, administrationskostnader samt utvecklingskostnader. Avskrivningar avseende maskiner belastas kostnad sålda varor.

NOT 10 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR, KONCERNEN

	Goodwill	Kundrelationer	Balanserad utveckling	Patent, varumärken och licenser	Summa
<i>Per 1 januari 2017</i>					
Anskaffningsvärde	473,0	11,4	492,1	18,0	994,5
Accumulerade avskrivningar	0,0	0,0	-306,1	-14,3	-320,4
Bokfört värde	473,0	11,4	186,0	3,7	674,1
<i>1 januari – 31 december 2017</i>					
Ingående bokfört värde	473,0	11,4	186,0	3,7	674,1
Valutakursdifferenser	-13,9	-0,6	-2,0	-0,1	-16,6
Investeringar	4,3	0,0	71,0	0,0	75,3
Förvärv	6,7	0,1	1,3	2,7	10,8
Avyttringar och utrangeringar	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,1
Avskrivningar	0,0	-0,6	-48,0	-0,3	-48,9
Tillgångar som innehas för försäljning	–	–	-17,6	–	-17,6
Utgående bokfört värde	470,1	10,3	190,6	6,0	677,0
<i>Per 31 december 2017</i>					
Anskaffningsvärde	470,1	10,9	562,3	20,6	1 063,9
Accumulerade avskrivningar	0,0	-0,6	-354,1	-14,6	-369,3
Tillgångar som innehas för försäljning	–	–	-17,6	–	-17,6
Bokfört värde	470,1	10,3	190,6	6,0	677,0
<i>Per 1 januari 2018</i>					
Anskaffningsvärde	470,1	10,9	562,3	20,6	1 063,9
Accumulerade avskrivningar	0,0	-0,6	-354,1	-14,6	-369,3
Tillgångar som innehas för försäljning	–	–	-17,6	–	-17,6
Bokfört värde	470,1	10,3	190,6	6,0	677,0
<i>1 januari – 31 december 2018</i>					
Ingående bokfört värde	470,1	10,3	190,6	6,0	677,0
Valutakursdifferenser	6,8	0,3	1,5	0,2	8,8
Investeringar	2,3	0,0	47,1	0,2	49,6
Förvärv	1,6	0,0	0,0	0,0	1,6
Avyttringar och utrangeringar	-0,7	0,0	-17,6	0,0	-18,3
Avskrivningar	0,0	-0,6	-47,5	-0,3	-48,4
Nedskrivningar	-50,0	–	–	–	-50,0
Tillgångar som innehas för försäljning	-33,1	–	16,4	–	-16,7
Utgående bokfört värde	397,0	10,0	190,5	6,1	603,6
<i>Per 31 december 2018</i>					
Anskaffningsvärde	480,1	11,2	549,9	21,0	1 062,2
Accumulerade avskrivningar	0,0	-1,2	-358,2	-14,9	-374,3
Accumulerade nedskrivningar	-50,0	–	–	–	-50,0
Tillgångar som innehas för försäljning	-33,1	–	-1,2	–	-34,3
Bokfört värde	397,0	10,0	190,5	6,1	603,6

Prövning av nedskrivningsbehov av goodwill

En sammanfattning av fördelningen av koncernens goodwill på de kassaflödesgenererande enheterna återfinns nedan:

	2018	2017
Marine & Safety	342,0	334,7
Safety Engineering	55,0	135,4
Totalt	397,0	470,1

Consilium har identifierat två rörelsesegment, tillika kassaflödesgenererande enheter. Inom respektive rörelsesegment är bolagen i hög utsträckning integrerade, med betydande affärsområdesinterna transaktioner mellan bolagen. Enheterna inom respektive kassagenererande enhet uppvisar en liknande riskbild och utveckling.

2018

	Marin& Safety	Safety Engineering
Långsiktig tillväxttakt (%)	2,0	2,0
Budgeterad rörelsemarginal (%)	11,2	9,2
Diskonteringsränta före skatt (%)	11,6	15,1

2017

	Marin& Safety	Safety Engineering
Långsiktig tillväxttakt (%)	2,0	2,0
Budgeterad rörelsemarginal (%)	12,6	10,0
Diskonteringsränta före skatt (%)	11,6	12,3

Ledningen har fastställt värdena för de väsentliga antagandena ovan enligt följande:

Antagande	Metod som använts vid fastställande av värden
Långsiktig tillväxttakt	Den genomsnittliga tillväxttakten som används för att extrapolera kassaflöden efter prognosperioden. Tillväxttakten är i enlighet med branschprognoser.
Diskonteringsränta före skatt	Återspeglar specifika risker i de respektive affärsområde och i de länder som de är verksamma i.
Budgeterad rörelsemarginal	Baseras på tidigare års resultat och förväntningar på den framtida marknadsutvecklingen.

Värderingen av respektive kassaflödesgenererande enhet har gjorts från beräkning av nyttjandevärde. Nyttjandevärdet baseras på kassaflödesprognoser, där prognosen för de första åren baseras på styrelsens fastslagna budget. Diskonteringsräntan före skatt som använts har varit 11,6 procent för Marine & Safety respektive 15,1 procent för Safety Engineering. Budgeterad rörelsemarginal har baserats på tidigare års resultat och förväntningar på den framtida marknadsutvecklingen. En tillväxttakt på 2 procent har använts i beräkningen av kassaflödena på lång sikt (år 6 och framåt).

Med hänsyn till den svaga marknadssituationen inom olje- och gasmarknaden, särskilt inom offshore, väljer Consilium i samband med sin fokusering mot säkerhet att skriva ned goodwillvärden inom affärsområde Safety Engineering med 50 MSEK. Inget nedskrivningsbehov på andra tillgångar än goodwill har bedömts föreligga inom affärsområde Safety Engineering.

Väsentliga antaganden: Påverkan av möjliga förändringar av viktiga antaganden
Bolagets känslighetsanalys visar att en rimlig förändring i årlig tillväxttakt (+/- 2 procent), rörelsemarginal (+/- 1 procent), diskonteringsränta (+/- 1 procent) samt övriga gjorda antaganden inte skulle ha så stor effekt att de var och en för sig skulle reducera nyttjandevärdet till ett värde understigande det redovisade värdet.

För affärsområde Safety Engineering är den prognostiserade omsättningstillväxten och marginalförbättringen viktiga antaganden. En negativ avvikelse i den prognostiserade omsättningstillväxten med 5 procent och oförändrad marginal eller oförändrad omsättningstillväxt och minskning av rörelsemarginalen med 10 procent skulle leda till ett nedskrivningsbehov.

Resultat av årets nedskrivningsprövning

Årets nedskrivning av goodwill uppgick till 50 MSEK. Nedskrivningen härrör från den prövning av värdet på koncernens immateriella tillgångar inom affärsområde Safety Engineering som genomfördes i samband med arbetet med delårsrapporten för perioden januari-september 2018.

På grund av den svaga marknadssituationen inom olje- och gasmarknaden, särskilt inom offshore, har en engångsnedskrivning av goodwill i affärsområdet Safety Engineering gjorts i kvartal 3 med 50 MSEK. Det har i prövningarna konstaterats att utrymmet för affärsområde Safety Engineering är begränsat och att små negativa förändringar i enskilda variabler kan innebära att nyttjandevärdet kan komma att understiga bokfört värde. Per den sista december 2018 har en förnyad prövning genomförts, prövningen visade inte på något ytterligare nedskrivningsbehov.

Det har i prövningarna konstaterats att utrymmet för affärsområde Marine & Safety är betryggande och det är ledningens bedömning att det även med en viss variation i de viktigaste variablerna ej kommer att föreligga något nedskrivningsbehov.

Baserat på inelligande orderstock, förväntad orderingång och marknadsförsättningar, bedömer företagsledningen att prognosticerade kassaflöden och beräknat nyttjandevärde är rimliga, för såväl affärsområde Marine & Safety som för affärsområde Safety Engineering, efter gjord nedskrivning av goodwill i Safety Engineering med 50 MSEK. Nyttjandevärdet överstiger bokfört värde och inget ytterligare nedskrivningsbehov bedöms föreligga.

Koncernen har prövat om nedskrivningsbehov föreligger för pågående balanserade utvecklingskostnader. Inga nedskrivningar av pågående balanserade utvecklingskostnader har föranletts av de nedskrivningsprövningar som gjorts under innevarande år. Under 2018 har avskrivning gjorts på alla väsentliga utvecklingsprojekt som är kommersialiserade.

NOT 11 ANDELAR I DOTTERBOLAG

	Moderbolaget	
	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	174,1	174,1
Lämnat aktieägartillskott	5,0	–
Förvärv av aktier	6,9	–
Intern avyttring/förvärv av aktier	-90,0	–
Bokfört värde	96,0	174,1

	Kapital-andel	Rösträtts-andel	Antal aktier	Bokfört värde
Consilium Marine Group AB	100 %	100 %	500 000	84,1
Consilium Marine & Safety Group AB	100 %	100 %	30 000	11,9
				96,0

Företag/organisationsnummer	Säte	Antal aktier/andelar	Kapital-/rösträtts-andel %
<i>Svenska dotterbolag</i>			
Consilium Building Safety AB 556714-2244	Västra Frölunda	2 000	100
Consilium Säkerhet Syd AB 556629-7825	Malmö	834	50
Consilium Säkerhet Väst AB 556702-3857	Göteborg	3 000	50
Consilium Säkerhet Öst AB 556693-0235	Stockholm	2 000	50
China Marine Techtrade AB 556560-0664	Nacka	1 000	100
Consilium Incendium AB 556828-7881	Kungälv	570	57
Consilium Marine Group AB 556063-8503	Nacka	500 000	100
Consilium Marine & Safety Group AB 556519-2134	Nacka	30 000	100
Consilium Marine & Safety AB 556070-9353	Göteborg	220 000	100
Consilium Security Group AB 556547-6123	Nacka	10 000	100
Consilium Navigation Group AB 556519-2126	Nacka	1 000	100
Consilium Marine & Safety Sales & Support AB 556709-9220	Göteborg	1 000	100
Markground Industri AB 556046-1328	Nacka	2 150	100
Storm & Co. Skeppsradio AB 556083-7840	Göteborg	2 000	100

Företag/organisationsnummer	Säte	Kapital-/rösträtts-andel %
<i>Utländska dotterbolag</i>		
Buenco Gasdetection B.V.	Bleiswijk/Nederländerna	100
Consilium Building Safety AS	Oslo/Norge	100
Consilium JKK Group AS	Kristiansand/Norge	60
FireNor AS	Kristiansand/Norge	60
Fireproducts AS	Kristiansand/Norge	60
Consilium Marine Aps	Köpenhamn/Danmark	100
Firenor Firefighting Engineering Co., Ltd	Dalian, Kina	80
Consilium Hongkong Co. Ltd	Hongkong/Kina	100
Consilium GmbH	Hamburg/Tyskland	100
Consilium France SAS	Toulon/Frankrike	65
Consilium Italy Srl	Florens/Italien	100
Consilium Marine Hellas Ltd	Pireaus/Grekland	50
Consilium Marine Cyprus Ltd	Limassol/Cypern	50
Consilium Shanghai Co. Ltd	Shanghai/Kina	100
Consilium Trading Co. Ltd	Shanghai/Kina	100
Consilium Norway AS	Oslo/Norge	100
Consilium BV	Schonhoven/Nederländerna	100

Företag/organisationsnummer	Säte	Kapital-/ rösträtts- andel %
<i>Utländska dotterbolag forts.</i>		
Consilium Marine US Inc.	Fort Lauderdale/USA	100
ACAF Systems Inc.	Coventry RI/USA	60
Consilium Marine Korea Ltd	Pusan/Sydkorea	100
Consilium FireNor Korea Ltd	Pusan/Sydkorea	75
Consilium Novamarine Pty Ltd	Newcastle/Australien	100
Consilium Micropack Ltd	Aberdeen/Skottland	79
Micropack (Engineering) Ltd	Aberdeen/Skottland	79
Micropack Detection (Americas) Inc.	Fort Collins/USA	79
Consilium Marine Singapore Ltd	Singapore	75
Consilium ME Holding Ltd	Sharjah/Förenade Arabemiraten	70
Consilium ME Marine services LLC	Sharjah/Förenade Arabemiraten	70
Consilium Qatar WLL	Doha/Qatar	70
Consilium Marine India Pte Ltd	Mumbai/Indien	70
Consilium RMI Spain SA	Bilbao/Spanien	70
Consilium Marine & Safety Canada Inc	Vancouver/Kanada	70
LAP Sikkerhed ApS	Roskilde/Danmark	50
<i>Innehav som innehas till försäljning</i>		
C Engineering Group Ltd	Sharjah/Förenade Arabemiraten	70
Consilium Middle East (FZC)	Sharjah/Förenade Arabemiraten	70
Consilium Automation & Fire protection Pvt Ltd	Kochin/Indien	70
SFS Fire & Security Pvt Ltd.	New Dehli, Indien	49
Consilium Engineering & Trading LLC	Muscat/Oman	70
Consilium Engineering Sdn Bhd	Kuala Lumpur/Malaysia	70
Consilium Solutas Sdn Bhd	Kuala Lumpur/Malaysia	70
Consilium Middle East General Contracting LLC	Abu Dhabi/Förenade Arabemiraten	70
Consilium Tharawat LLC	Muscat/Oman	49
Consilium Addar Company	Riyadh/Saudiarabien	36
Consilium Technologies LLC	Dubai/Förenade Arabemiraten	34
Consilium Automation & Fire protection Pvt SARL	Casablanca/Marocko	70
C Engineering Group Ltd	Sharjah/Förenade Arabemiraten	70

NOT 12 INNEHAV REDOVISADE MED KAPITALANDELSMETODEN

	Koncernen	
	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	40,6	46,9
Omklassificering	–	-9,3
Förvärv	5,0	–
Årets resultat	8,4	4,8
Årets utdelning	-2,2	-1,8
Utgående anskaffningsvärde	51,8	40,6

Belopp redovisat som omklassificering 2017 avser bokfört värde på de 50-procentiga innehaven i de samägda bolagen Consilium Marine Hellas Ltd och Consilium Marine Cyprus Ltd.

Företag	Kapital-/ rösträtts- andel %	Bokfört värde aktier	Bokfört värde kapital- andelar	Summa bokfört värde koncern
CN System Scandinavia AB	50	0,1	1,1	1,2
Foab Production AB	30	5,0	1,4	6,4
Consilium Marine Oy (Finland)	50	0,3	2,3	2,6
Microdata Due Srl (Italien)	40	19,6	7,8	27,4
Consilium Vietnam J.S.C. (Vietnam)	49	0,3	0,0	0,3
Consilium Nittan Marine Ltd (Japan)	50	0,5	6,1	6,6
Norcott Technologies Limited (England)	30	0,3	0,7	1,0
Consilium SAL Navigation AB	50	5,0	1,7	6,7
Optronics Technology AS (Norge)	24	0,1	-0,5	-0,4
		31,2	20,6	51,8

Transaktioner med innehav utan bestämmande inflytande

I juni 2018 såldes 50 procent av rörelsegruppen Navigation genom en så kallad management-buy-out. Tillsammans med företagsledningen för Navigation överfördes verksamheten till det gemensamt ägda bolaget Consilium SAL Navigation AB. Under 2018 har också 24,5 procent av aktierna i det norska utvecklingsbolaget Optronics Technology AS förvärvat.

Inget intresseföretag har några skulder, eventalförpliktelser eller åtaganden om framtida investeringar som koncernen kan bli betalningsskyldig för. Consilium AB har lämnat en borgen, som är maximerad till 5 MSEK, till Consilium SAL Navigation AB. Då inget enskilt intressebolag har en årlig omsättning överstigande 30 MSEK, när Consiliums ägarandel har applicerats, anses inte att något intressebolag, i denna mening, bedöms vara väsentligt.

NOT 13 FINANSIELL RISKHANTERING**Finansiell riskhantering**

Consilium-koncernen är i sin verksamhet exponerad för olika finansiella risker. Koncerngemensamma policies, som fastställs av styrelsen, ligger till grund för hanteringen av dessa risker på olika nivåer i koncernen. Målen med dessa policies är att få en samlad bild av risksituationen, att minimera negativa resultateffekter samt att klargöra ansvar och befogenheter inom koncernen. Uppföljning av att fastställda policies följs görs löpande på lokal och central nivå och avrapportering sker till styrelsen.

Valutarisk*Transaktionsexponering*

Koncernens bolag har intäkter och kostnader i olika valutor och därmed är koncernen exponerad för risker avseende valutakursrörelser. Denna risk påverkar rörelsens resultat och benämns transaktionsexponering.

Nettoexponering i valutor omräknade till MSEK

(med nettoexponering avses intäkter minus kostnader)

2018					Övriga	Summa		
	USD	EUR	NOK	GBP	valutor	utländska valutor	SEK	Totalt
Koncernens rörelseresultat	319,9	240,6	-55,5	8,3	-105,8	407,5	-324,9	82,6

2017					Övriga	Summa		
	USD	EUR	NOK	GBP	valutor	utländska valutor	SEK	Totalt
Koncernens rörelseresultat	393,5	193,6	-6,7	-45,7	-64,7	470,0	-326,5	143,5

Nettoexponeringen är störst i USD följt av EUR. Målet för valutariskhanteringen är att kortsiktigt minimera valutakursrörelsernas effekt på koncernens resultat. Hanteringen av transaktionsriskerna sker lokalt av respektive dotterbolag. Consilium tillämpar säkringsredovisning genom kassaflödessäkring där valuta-terminer används som säkringsinstrument och avtalade framtida ordrar i utländsk valuta används som säkringsföremål. Consilium säkrar regelmässigt större delen av ordrar i utländsk valuta, förutom löpande service och reservdelsförsäljning. Effektiviteten är hög eftersom endast tecknade kontrakt terminssäkras och ej förväntade order.

Nedan redovisas en tabell över valutakontrakt per balansdagen omräknat till MSEK. Samtliga belopp förfaller inom 24 månader.

Valutaterminkontrakt – kassaflödessäkring	Koncernen	
	2018	2017
EUR	101,7	115,6
USD	142,5	127,1
Varav förfaller inom 12 månader	206,2	177,0

Effekten i totalresultatet efter skatt av kassaflödessäkringen uppgår till -7,0 MSEK (9,2). Vinsten och förluster i eget kapital på valutaterminkontrakt per 31 december 2018 kommer att överföras från balansräkningen till resultaträkningen vid olika tidpunkter mellan tre månader och två år från balansräkningens datum.

Genomsnittliga kurser på terminskontrakt		2018	2017
EUR		10,03	9,62
USD		8,37	8,26

Consilium bedömer att samtliga derivatinstrument, säkringsföremål och säkringsrelationer uppfyller kraven för säkringsredovisning som kassaflödessäkringar och är mycket effektiva. Förändringarna i verkligt värde på koncernens derivatinstrument redovisas därför inom "övrigt totalresultat, poster som senare kan omklassificeras till resultaträkningen".

Per 31 december 2018 fanns ett undervärde på 10,7 MSEK. Vid utgången av 2017 fanns ett undervärde på 1,8 MSEK.

Värden som redovisas i övrigt totalresultat från kassaflödessäkringar per 31 december 2018 kommer att överföras till resultaträkningen vid olika tidpunkter inom tre månader och två år från balansräkningens datum.

Omräkningsexponering

Consilium redovisar resultat- och balansräkningar i SEK. Flera av koncernens bolag har sin redovisning i annan valuta. Detta innebär att koncernens resultat och eget kapital exponeras vid koncernkonsolideringen när främmande valutor omräknas till SEK. Denna exponering påverkar främst koncernens egna kapital och benämns omräkningsexponering. I normalfallet säkras inte denna exponering.

Prisrisk

Consilium exponeras för prisrisker relaterade till inköp av komponenter. Inköpen av komponenter uppgick till 498,6 MSEK (460,1) och består av ett stort antal olika insatsvaror med sinsemellan olika prisutvecklingar över tiden. För bestående materialförändringar kan bolagen i de flesta fall kompensera sig i priset, även om klausuler om sådan kompensation tillhör undantagen.

Ränterisk

Eftersom Consilium inte innehar några väsentliga räntebärande tillgångar är koncernens intäkter och kassaflöde från den löpande verksamheten i allt väsentligt oberoende av förändringar i marknadsräntor. Consiliums finansnetto och resultat påverkas av fluktuationer i räntenivåerna avseende upplåning. Indirekt påverkas koncernen också av räntenivåernas inverkan på ekonomin i stort. Consiliums uppfattning är att kort räntebindningstid är riskmässigt förenligt med den verksamhet som koncernen bedriver. Därför har lånen i normalfallet räntebindningstider från 12 månader upp till 5 år. Den korta räntan har också varit lägre än långräntan under den senaste tioårsperioden, vilket påverkat koncernens resultat positivt.

Känslighetsanalys

Faktor	Förändring, +/-	Effekt på rörelse- resultat, MSEK
Nettoomsättning	1 %	+/- 14,3
Räntekostnader	1 %	+/- 8,5
Personalkostnader	1 %	+/- 4,7
Avskrivningar	1 %	+/- 0,7
Valutakursförändring, USD	1 %	+/- 4,2
Valutakursförändring, EUR	1 %	+/- 2,3
Prisförändring	1 %	+/- 5,0

De tecknade terminskontrakten innebär att resultateffekten flyttas framåt i tiden, eftersom en övervägande del av de prognostiserade flödena för den kommande tolv månadersperioden täcks av tecknade kontrakt. Under den tiden kan åtgärder vidtas för att mildra effekterna.

Upplåning

Skulderna till kreditinstitut består av ett fåtal mindre checkräkningskrediter i olika valutor och med olika villkor. Räntenivåerna varierar mellan 1,50 procent (1,50) och 5,75 procent (5,75). Genomsnittlig ränta på checkkrediterna är 1,50 procent (1,50). Därtill kommer en limitavgift på i genomsnitt 0,2 procent av den beviljade krediten. Alla lån har rörlig ränta med räntebindningstid upp till 90 dagar. I övrigt se not 21.

Nettoskulden uppgår vid senaste årsskiftet till 739,6 MSEK (648,8). En förändring av räntan med 1 procent påverkar resultatet med 8,5 MSEK (9,2).

Kreditrisk

Kreditrisk uppstår genom innehav i likvida medel, derivatinstrument och tillgodohavanden hos banker och kreditinstitut samt utestående kundfordringar. I de fall då oberoende kreditbedömning saknas, görs en riskbedömning av kundens kreditvärdighet där finansiell ställning, historiska erfarenheter samt andra faktorer beaktas. Individuella risklitter fastställs baserat på interna och externa kreditbedömningar i enlighet med de gränser som satts av företagsledningen. Det finns ingen hög koncentration av kreditrisker; vare sig genom exponering mot enskilda kunder, särskilda branscher och/ eller regioner. För vissa kundfordringar kan koncernen ta in säkerheter i form av garantier, andra skriftliga åtaganden från företagen eller rembursor som kan tas i anspråk om motparten hamnar i fallissemang enligt villkoren i avtalet. Kundfordringar och avtalstillgångar skrivs bort när det inte finns någon rimlig förväntan om återbetalning. Kreditförluster på kundfordringar och avtalstillgångar redovisas som kreditförluster – netto inom rörelseresultatet. Återvinningar av belopp som tidigare skrivits bort redovisas mot samma rad i resultaträkningen.

Tidigare redovisningspolicy för nedskrivning av kundfordringar

Tidigare år har nedskrivningen av kundfordringar beräknats baserat på modellen för inträffade förluster. Enskilda fordringar som inte gick att driva in skrevs ned genom att minska det redovisade beloppet direkt. Övriga fordringar bedömdes kollektivt för att bedöma om det fanns objektiva bevis för att det fanns ett nedskrivningsbehov. Nedskrivningen för dessa fordringar redovisades i en separat post. Koncernen bedömde att det fanns ett nedskrivningsbehov vid någon av följande indikatorer: kunden var i svåra finansiella svårigheter, en hög sannolikhet att kunden skulle gå i konkurs eller omstruktureras, och fallissemang eller dröjsmål med betalningar (mer än 30 dagar). Fordringar för vilka en kreditförlustreserv redovisades skrevs bort mot reserven när det inte fanns någon förväntan om att återfå ytterligare kontanter.

Storleken på respektive kunds kredit bedöms individuellt. För alla nya kunder görs en kreditprövning. Meningen är att kreditgränserna skall avspejla kundens betalningsförmåga. Inom koncernen finns en god riskspridning av försäljningen på branscher och företag.

Den svaga konjunkturutvecklingen inom vissa marknadsområden innebär generellt att företagets finansiella situation har försämrats och att riskerna för kundförluster ökat.

Historiskt sett har kundförlusterna varit låga. Consilium bedömer att det inte föreligger någon betydande kreditrisk i förhållande till viss kund, motpart eller geografisk region. Likvida medel innehåller endast kassa- och banktillgodohavanden och uppgår till 92,3 MSEK (208,6).

I dotterbolagen är 5,6 MSEK (34,8) av likvida medel ställda som pant för bankgarantier och rembursor.

Likviditetsrisk

Consilium har lån som förfaller vid olika tidpunkter. En stor del av lånen är checkkrediter som formellt enligt villkoren är ettåriga. Med refinansiering avses risken att Consilium inte kan klara sina åtaganden på grund av att ett lån kan sägas upp och svårighet kan uppstå att få nya lån. Consilium hanterar denna risk genom att ha god likviditetsberedskap. För att följa likviditetsutvecklingen upprättar Consilium likviditetsprognoser löpande.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Tillgängliga kassamedel	92,3	208,6	2,7	101,9
Beviljade krediter	130,9	109,7	30,0	40,0
Utnyttjad del av krediter	-87,0	-63,3	-1,2	-11,5
Tillgänglig likviditet	136,2	255,0	31,5	130,4

Löptidsanalys med skulder inklusive ränta som ska erläggas för respektive tidsperiod enligt låneavtal.

2018-12-31	0-6 mån	6 mån -1 år	1-2 år	2-5 år
Upplåning	49,2	48,9	816,6	30,6
Leverantörsskulder	133,5	–	–	–
Övriga rörelseskulder	161,6	32,3	11,3	25,2
	344,3	114,7	827,9	55,8

2017-12-31	0-6 mån	6 mån -1 år	1-2 år	2-5 år
Upplåning	76,2	75,9	66,5	810,9
Leverantörsskulder	139,1	–	–	–
Övriga rörelseskulder	92,7	33,4	–	–
	308,0	109,3	66,5	810,9

Hantering av kapitalrisk

Koncernens mål avseende kapitalstrukturen är att fortsätta att expandera verksamheten så att den genererar avkastning till aktieägarna, samtidigt som kostnaderna för kapitalet hålls på en rimlig nivå. För att förändra kapitalstrukturen kan utdelningen höjas eller sänkas, nya aktier kan utfärdas, aktier kan återköpas och tillgångar kan säljas. Kapitalrisken mäts som nettoskuldssättningsgrad innebärande räntebärande skulder minskat med likvida medel i förhållande till eget kapital. Syftet är att skapa handlingsfrihet genom att ha låg skuldssättningsgrad. Vid de två senaste årsskiftena var nettoskuldssättningsgraden som följer:

Koncernen	2018	2017
Räntebärande skulder	850,6	921,1
Likvida medel, spärrade likvida medel och kortfristiga placeringar	-111,0	-272,3
Nettoskuld	739,6	648,8
Eget kapital	398,3	636,0
Nettoskuldssättningsgrad, %	186	102

Avstämning av finansiella skulder vars kassaflöde redovisas i kassaflödet från finansieringsverksamheten

Nedan analyseras förändringar mellan 2018-01-01 och 2018-12-31.

	Skulder till kreditinstitut som förfaller inom 1 år	Skulder till kreditinstitut som förfaller efter 1 år	Obligationsskuld som förfaller efter 1 år	Långfristiga skulder som förfaller efter 1 år	Summa
Bokfört värde per 1 jan, 2018	101,3	69,8	750,0	81,4	1 002,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten	–	–	–	–	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	3,6	-19,4	–	–	-15,8
Valutakursdifferenser	–	0,1	–	-0,2	-0,1
Omklassificering	-54,5	-0,3	–	-44,7	-99,5
Bokfört värde per 31 dec, 2018	50,4	50,2	750,0	36,5	887,1

Avstämning av finansiella skulder vars kassaflöde redovisas i kassaflödet från finansieringsverksamheten

Nedan analyseras förändringar mellan 2017-01-01 och 2017-12-31.

	Skulder till kreditinstitut som förfaller inom 1 år	Skulder till kreditinstitut som förfaller efter 1 år	Obligationsskuld som förfaller efter 1 år	Långfristiga skulder som förfaller efter 1 år	Summa
Bokfört värde per 1 jan, 2017	112,8	115,5	750,0	159,0	1 137,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten	–	–	–	-1,6	-1,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	23,3	-44,8	–	–	-21,5
Valutakursdifferenser	7,4	-0,9	–	-3,3	3,2
Omklassificering	-42,2	–	–	-72,7	-114,9
Bokfört värde per 31 dec, 2017	101,3	69,8	750,0	81,4	1 002,5

Finansiella tillgångar och skulder per kategori i koncernen

	Värderat till upplupet anskaffningsvärde	Värderat till verkligt värde via resultaträkningen	Värderat till verkligt värde via övrigt totalresultat	Värderat till verkligt värde via eget kapital	Summa
2018-12-31					
Andra långfristiga fordringar	12,9	–	–	–	12,9
Kundfordringar och andra fordringar	392,1	–	–	–	392,1
Kortfristiga placeringar	–	13,1	–	–	13,1
Likvida medel	92,3	–	–	–	92,3
Derivat	–	–	10,6	–	10,6
Företagsobligationslån	750,0	–	–	–	750,0
Skulder till kreditinstitut	100,6	–	–	–	100,6
Långfristiga skulder, put/call option	–	11,3	–	25,2	36,5
Leverantörsskulder	151,6	–	–	–	151,6
Övriga rörelseskulder	142,9	–	–	33,5	176,4

	Derivat som används för säkringsändamål	Finansiella tillgångar som kan säljas	Övriga finansiella tillgångar och skulder	Summa
2017-12-31				
Andra långfristiga fordringar	75,8	–	–	75,8
Kundfordringar och andra fordringar	435,4	–	–	435,4
Kortfristiga placeringar	–	–	28,9	28,9
Likvida medel	208,6	–	–	208,6
Derivat	–	1,8	–	1,8
Företagsobligationslån	–	–	750,0	750,0
Skulder till kreditinstitut	–	–	171,1	171,1
Långfristiga skulder, put/call option	–	21,1	60,3	81,4
Leverantörsskulder	–	–	139,1	139,1
Övriga rörelseskulder	–	–	126,1	126,1

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen och eget kapital

Valutaderivat redovisade på Nivå 2 värderas till terminkurs. Finansiella skulder redovisade på Nivå 3 värderas till beräknad tilläggsköpeskilling, dels baserad på bedömd utveckling av resultat- och balansposter för respektive förvärvad verksamhet, dels på enligt avtal fastställda minimivärden. Beräknade värden i utländsk valuta räknas om till SEK enligt bokslutsdagens kurs.

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
2018-12-31				
Derivatinstrument som innehas för säkringsändamål				
– Valutaderivat	–	10,6	–	10,6
Finansiella tillgångar som kan säljas				
– Kortfristiga placeringar	13,1	–	–	13,1
Finansiella skulder				
– Put/call option	–	–	70,0	70,0
2017-12-31				
Derivatinstrument som innehas för säkringsändamål				
– Valutaderivat	–	1,8	–	1,8
Finansiella tillgångar som kan säljas				
– Kortfristiga placeringar	28,9	–	–	28,9
Finansiella skulder				
– Put/call option	–	–	81,4	81,4

NOT 14 VARULAGER

	Koncernen	
	2018	2017
Råmaterial	106,1	96,8
Produkter i arbete	10,0	54,7
Färdiga varor	136,3	119,7
Förskott från kunder	2,6	31,8
Nedskrivning av varulager	-1,0	-0,9
Bokfört värde	254,0	302,1

NOT 15 KUNDFORDRINGAR

	Koncernen	
	2018	2017
Kundfordringar	312,3	331,4
Reservering osäkra kundfordringar	-4,0	-4,3
Bokfört värde	308,3	327,1

Specifikation av kundfordringar	Koncernen	
	2018	2017
Ej förfallet	186,7	193,8
Förfallet 1-30 dagar	54,4	51,0
Förfallet 31-90 dagar	19,8	31,9
Förfallet över 90 dagar	47,4	50,4
	308,3	327,1

Beloppen avser kunder som inte har betalningsanmärkningar. Betalningstider varierar beroende på kultur och land och historiskt sett har inga nedskrivningsbehov krävts, vilket gör att inga nedskrivningar skett.

Reserv för osäkra fordringar	Koncernen	
	2018	2017
Ingående balans	-4,3	-5,2
Återföring av tidigare reserveringar	1,0	2,8
Årets reservering	-0,7	-1,9
Utgående balans	-4,0	-4,3

NOT 16 AVTALSTILLGÅNGAR OCH AVTALSSKULDER

	Koncernen	
	2018	2017
Uppdragsinkomster som redovisats som intäkt under räkenskapsperioden	666,3	590,6
Erhållna förskott	13,7	29,3
Av beställaren innehållna belopp	–	66,3
Fordringar hos beställare avseende pågående uppdrag	27,6	76,1
Skulder till beställare avseende pågående uppdrag	15,6	33,1

Avtalstillgångar respektive avtalsskulder har minskat beroende på ändrat scope för avvecklad verksamhet. Samtliga pågående projekt som intäktsredovisas över tid har en ursprunglig löptid på högst ett år eller faktureras baserat på nedlagd tid.

Koncernen har inte några avtal där tiden mellan överlämningen av varorna eller tjänsterna till kunden och betalningen från kunden överstiger ett år. Till följd av detta, justerar koncernen inte transaktionspriset för effekterna av en betydande finansieringskomponent.

NOT 17 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Förutbetalda hyror	4,1	3,5	0,2	0,2
Förutbetalda leasingavgifter	0,4	0,4	0,0	0,0
Förutbetalda försäkringspremier	2,8	2,4	0,4	0,3
Derivatinstrument	–	–	–	–
Upplupna intäkter	27,6	30,4	–	–
Obligationskostnader	0,6	1,7	0,6	1,7
Övrigt	12,6	8,0	0,2	0,4
Summa	48,1	46,4	1,4	2,6

NOT 18 AKTIEKAPITALUTVECKLING

Datum	Transaktion	Ökning av aktiekapitalet, kr	Totalt aktiekapital, kr	Antal aktier
1993	Bolagets bildande		50 000	10 000
1994	Nyemission	20 575 000	20 625 000	4 125 000
1994	Nyemission	4 375 000	25 000 000	5 000 000
1994	Konvertering	7 500	25 007 500	5 001 500
2001	Konvertering	60 900	25 068 400	5 013 680
2002	Konvertering	5 000	25 073 400	5 014 680
2004	Nyemission	5 500 000	30 573 400	6 114 680
2004	Konvertering	2 100	30 575 500	6 115 100
2006	Konvertering	550	30 576 050	6 115 210
2006	Konvertering	4 915 805	35 491 855	6 898 371
2006	Teckningsoption	12 160	35 504 015	7 100 803
2006	Nyemission	11 834 665	47 338 680	9 467 736
2006	Konvertering	266 660	47 605 340	9 521 068
2007	Konvertering	4 905 675	52 511 015	10 502 203
2007	Apportemission	1 500 000	54 011 015	10 802 203
2007	Nyemission (registrerat 2008-01-03)	500 000	54 511 015	10 902 203
2009	Nyemission	4 000 000	58 511 015	11 702 203

Aktiernas kvotvärde är 5 kronor. Aktierna består av serie A och B.

	Röster		
A-aktier	907 490	å 10 röster	9 074 900
B-aktier	10 794 713	å 1 röst	10 794 713
	11 702 203		19 869 613

Av totalt utfärdade aktier har moderbolaget 4 400 st B-aktier i eget lager.

Villkoren för företagsobligationslånet som förfaller 2020 innehåller begränsningar för vinstutdelning, återköp av aktier samt för betalning av ränta på underordnat lån (hybridobligationen), som innebär att det finns ett årligt utbetalningstak som är maximerad till 50 procent av koncernens nettovinst enligt föregående räkenskapsår.

Övrigt tillskjutet kapital/överkursfond

Överkursfond/övrigt tillskjutet kapital uppstår när aktier ställs ut till överkurs, dvs aktierna betalas till ett högre pris än kvotvärdet.

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven består av samtliga utländska omräkningsdifferenser som uppstår vid omräkning av resultat- och balansposter till svenska kronor i de konso- liderade räkenskaperna.

	2018	2017
Ingående balans den 1 januari	-53,3	-1,7
Årets omräkningsdifferens kvarvarande verksamhet	40,3	-47,8
Årets omräkningsdifferens avvecklade verksamheter	12,8	-3,8
Utgående balans den 31 december	-0,2	-53,3

Säkringsreserv

Säkringsreserven består av den effektiva delen av ackumulerad nettoförändring i verkligt värde i kassaflödessäkringar relaterade till säkrade transaktioner som ännu inte har inträffat. Terminssäkringar görs för huvuddelen av kontrakterade inköp och försäljningar i utländsk valuta.

	2018	2017
Ingående balans den 1 januari	-1,4	-10,6
Redovisat i övrigt totalresultat, netto efter skatt	-7,0	9,2
Utgående balans den 31 december	-8,4	-1,4

Omvärderingsreserv put/call option

Två put/call optioner har tecknats vid förvärv av aktierna i JKK och Micropack. Omvärdering av de underliggande skuldernas värde bokförs som en värdeförändring av optionens värde i eget kapital. Omvärdering av de underliggande skulderna är gjorda utifrån uppnådda respektive prognostiserade resultat för de tidsperioder som optionens respektive skuldens värde baseras på.

	2018	2017
Ingående balans den 1 januari	69,4	21,4
Årets omvärderingseffekt	-2,9	45,2
Årets valutakursomräkningseffekt	-1,0	2,8
Utgående balans den 31 december	65,5	69,4

NOT 19 AVSÄTTNINGAR

	Koncernen	
Avsättningar	2018	2017
Avsättningar för pensioner och liknande	6,7	5,5
Avsättningar för garantiåtaganden	6,9	6,4
Övriga avsättningar	15,6	15,8
Summa	29,2	27,7

Dotterbolagen har viss typ av garantiåtaganden och åtar sig att reparera eller ersätta delar som inte presterar tillräckligt. En avsättning om 6,9 MSEK (6,4) har redovisats på balansdagen för förväntade garantianspråk, baserat på tidigare erfarenhet av nivån för reparationer och ersättningsdelar. Garantiåtaganden löper normalt under 2 år.

	Koncernen	
Avsättningar	2018	2017
Ingående balans 1 januari	27,7	33,5
Avsättningar under året	7,8	1,0
Verksamheter under avveckling	-6,2	–
Återfört under året	–	-6,8
Omräkningsdifferenser	-0,1	–
Utgående balans 31 december	29,2	27,7

	Koncernen	
Avsättningar för pensioner och liknande	2018	2017
Avsättning vid periodens ingång	5,5	4,5
Periodens avsättningar	1,2	1,0
Amortering	0,0	0,0
Avsättning vid periodens utgång	6,7	5,5

	Koncernen	
Avsättningar för pensioner och liknande	2018	2017
Italien	2,0	1,7
Sydkorea	4,7	3,8
Summa	6,7	5,5

	Koncernen	
De viktigaste aktuariella antagandena som används	2018	2017
Diskonteringsränta	1,6 %	1,5 %
Framtida löneökningar	1,5 %	1,5 %
Inflation	2,0 %	2,0 %

	Koncernen	
De belopp som redovisas i resultaträkningen är följande	2018	2017
Kostnader för tjänstgöring	1,2	1,0
Räntekostnader	0,0	0,0
Aktuariella förluster	0,0	0,0
Summa	1,2	1,0

De belopp som redovisas i balansräkningen har beräknats enligt följande

	Koncernen	
	2018	2017
Nuvärde av ofonderade förpliktelser	6,7	5,5
Verkligt värde av förvaltningstillgångar	0,0	0,0
Summa	6,7	5,5

Förmånsbestämda pensionsplaner

Inom koncernen finns förmånsbestämda pensionsplaner, där de anställda har rätt till ersättning efter avslutad anställning baserat på slutlön och tjänstgöringstid. Förmånsbestämda pensionsplaner finns i koncernens dotterbolag i Italien och Sydkorea.

	2018	2017
Per 31 december		
Nuvärde av förmånsbestämd förpliktelse	6,7	5,5
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	0,0	0,0
Underskott/överskott i planen	6,7	5,5
Erfarenhetsbaserad justering av förmånsbestämda förpliktelser	–	–

Totala pensionskostnader som redovisas i koncernens resultaträkning är följande:

	Koncernen	
	2018	2017
Summa kostnader för förmånsbestämda planer	1,2	1,0
Summa kostnader för avgiftsbestämda planer	36,8	28,9
Summa pensionskostnad	38,0	29,9

Totala pensionskostnader som redovisas i koncernens resultaträkning fördelas på följande poster

	Koncernen	
	2018	2017
Kostnader för sålda varor	11,4	9,0
Försäljningsomkostnader	13,7	10,5
Administrationsomkostnader	12,9	10,4
Summa pensionskostnad	38,0	29,9

Pensionsförsäkring i Alecta

För tjänstemän i Sverige tryggas ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för ålders- och familjepension genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10 klassificering av ITP-planer som finansieras genom en försäkring i Alecta, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2018 har bolaget inte haft tillgång till information för att kunna redovisa sin proportionella andel av planens förpliktelser, förvaltningstillgångar och kostnader vilket medfört att planen inte varit möjlig att redovisa som en förmånsbestämd plan. Dessa redovisas istället som avgiftsbestämda planer. Pensionsplanen ITP 2 som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Premien för den förmånsbestämda ålders- och familjepensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad återstående tjänstgöringstid. Förväntade avgifter nästa rapportperiod för ITP 2-försäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 9,0 MSEK (8,8).

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte stämmer överens med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 155 procent. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125 procent eller överstiger 155 procent ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån, återgår till normalintervallet. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premiereduktioner.

Sjukvårdsförmåner efter avslutad anställning

Koncernens anställda har inga sjukvårdsförmåner efter avslutad anställning.

NOT 20 KOSTNADER FÖRDELADE PÅ KOSTNADSSLAG

	Koncernen	
	2018	2017
Råmaterial och förbrukningsmaterial	498,6	460,1
Förändringar i lager av färdiga varor och produkter i arbete	48,1	18,3
Personalkostnader	467,4	435,8
Marknadsföringskostnader	7,2	7,0
Hyseskostnader	32,9	29,2
Transport- och resekostnader	58,5	52,0
Avskrivningar	65,5	48,9
Nedskrivning goodwill ¹⁾	50,0	–
Övriga externa tjänster	65,0	71,3
Övriga kostnader	78,9	79,5
Summa	1 372,1	1 202,1

1) Nedskrivning av goodwill om 50 MSEK skulle ha klassificerats som utvecklingskostnad om den inte hade särredovisats i resultaträkningen. Nedskrivningen har ingen kassaflödespåverkan.

NOT 21 UPPLÅNING

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
<i>Långfristiga</i>				
Banklån	50,2	69,8	42,8	64,2
Företagsobligation	750,0	750,0	750,0	750,0
<i>Kortfristiga</i>				
Banklån	50,4	101,3	21,4	21,4
Checkräkningskrediter	29,0	24,9	–	–

Vid årets slut uppgick beviljade, men ej utnyttjade krediter till 43,8 MSEK (46,4). Bokfört värde är detsamma som verkligt värde.

Consiliums företagsobligation har en löptid på fem år, och förfaller i mars 2020 samt löper med en rörlig kupongränta om 3m Stibor +5,75 procent. Företagsobligationen kan dock lösas i förtid till extra kostnad. Enligt villkoren för företagsobligationen skall relationen Net debt/EBITDA inte överstiga 4,0 och likvida medel inte understiga 40 MSEK. Consilium AB (publ) har uppfyllt samtliga lånevillkor för obligationslånet under både 2018 års och 2017 års rapportperioder.

Kontraktsenliga tidpunkter för omförhandlingar

	6 mån eller mindre	6–12 mån	1–5 år	Mer än 5 år	Summa
<i>Per 31 december 2018</i>					
Summa upplåning	25,2	25,2	800,2	–	850,6
<i>Per 31 december 2017</i>					
Summa upplåning	–	101,3	819,8	–	921,1

Förfallodagar för långfristig upplåning är som följer

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Mellan 1 och 2 år	792,8	101,3	792,8	21,4
Mellan 2 och 5 år	7,4	819,8	–	814,2
Mer än 5 år	–	–	–	–

Effektiv ränta på balansdagen var som följer

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Checkräkningskredit	1,50	1,50	1,25	1,25
Banklån	3,25	3,23	3,25	3,25
Andra lån	5,77	5,80	5,75	5,75

Företagsobligation

Consilium AB (publ) emitterade den 1 november 2012 ett 5-årigt icke-säkerställt obligationslån på totalt 325 MSEK. Consilium utnyttjade rätten att emittera ytterligare 75 MSEK under 2013. Den 24 april 2015 förtidsinlöstes obligationslånet om 400 MSEK. Ett nytt 5-årigt icke-säkerställt obligationslån om 600 MSEK, med möjlighet att emittera ytterligare 300 MSEK, emitterades 25 mars 2015. Den 26 februari 2016 utnyttjade Consilium rätten att emittera ytterligare 150 MSEK, vilket innebär att det finns möjlighet att emittera ytterligare 150 MSEK. Räntan utbetalas kvartalsvis och löper med 3 månader stibor plus 5,75 procent.

Vid årsskiftet hade Consiliums totala upplåning följande förfallostruktur

Förfallostruktur på Consiliums upplåning	2018	2017
2018	–	101,3
2019	50,4	27,0
2020	771,4	771,4
2021	28,8	21,4
2022	0,0	0,0
2023	0,0	0,0

NOT 22 LÅNGFRISTIGA SKULDER

	Koncernen	
	2018	2017
Put/call option i Consilium JKK Group AS	–	32,8
Put/call option samt köpeskilling i Consilium Micropack Ltd	36,5	48,6
Summa	36,5	81,4

	Put/call option samt köpeskilling i Consilium JKK Group AS	Put/call option i Consilium Micropack Ltd	Total
Ingående balans 1 januari 2017	42,0	117,0	159,0
Förändring redovisad i eget kapital	-4,7	-40,9	-45,6
Vinst/förlust redovisad som övrigt intäkt	-4,5	-27,5	-32,0
Utgående balans 31 december 2017	32,8	48,6	81,4
Ingående balans 1 januari 2018	32,8	48,6	81,4
Förändring redovisad i eget kapital	0,7	-2,2	-1,5
Vinst/förlust redovisad som övrigt intäkt	–	-9,9	-9,9
Omföring till kortfristig skuld	-33,5	–	-33,5
Utgående balans 31 december 2018	0,0	36,5	36,5

Förfallostruktur på Consiliums långfristiga skulder

JKK, put/call 33,5 MSEK förfaller efter utgång av halvårsskiftet 2019

Micropack, put/call 11,3 MSEK förfaller efter utgång av år 2019 alt. 2020
samt köpeskilling 16,1 MSEK förfaller efter utgång av år 2019 alt. 2021
9,1 MSEK förfaller efter utgång av år 2020 alt. 2022

Värdering av put/call option och villkorad köpeskilling

Värderingen baseras på förväntade resultatutfall som uppskattas baserat på concernledningens kunskap om verksamheten och hur den nuvarande ekonomiska miljön sannolikt kommer att påverka den.

NOT 23 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Upplupna räntekostnader	2,9	2,9	2,6	2,6
Semesterlöner	32,3	32,0	1,4	1,4
Upplupna sociala kostnader	11,2	10,2	0,7	0,7
Garantiavsättningar	0,4	1,6	–	–
Förutbetalda intäkter	18,5	11,3	–	–
Övriga poster	24,2	23,7	0,7	0,8
Summa	89,5	81,7	5,4	5,5

NOT 24 STÄLLDA SÄKERHETER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
<i>För egna skulder och avsättningar</i>				
Företagsinteckningar	103,4	103,4	–	–
Fastighetsinteckningar	3,6	4,6	–	–
Kortfristiga placeringar ¹⁾	13,1	28,9	13,1	28,9
Likvida medel	8,9	34,8	3,3	–
Summa avseende egna skulder och avsättningar	129,0	171,7	16,4	28,9

1) Rättelse har gjorts av jämförelsetal för 2017.

NOT 25 EVENTUALFÖRPLIKTELSE

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Borgensåtaganden till förmån för övriga koncernföretag	–	–	77,2	55,6
Bankgarantier	22,7	46,6	–	–
Borgensförbindelse intresseföretag	5,0	–	5,0	–
Summa eventualförpliktelser	27,7	46,6	82,2	55,6

Koncernen hyr ett antal kontorslokaler. Koncernen leasar också olika slags maskiner och andra tekniska anläggningar samt bilar. Hyres- och leasingavtalen har olika villkor och rätt till förlängning. Inga väsentliga skulder förväntas uppkomma till följd av någon av ovanstående typer av eventualförpliktelser.

NOT 26 TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE**Inköp och försäljning mellan koncernföretag**

Av moderbolagets försäljning avser 100 procent (100) försäljning till egna dotterbolag. Vid inköp och försäljning mellan koncernföretag och till/från intressebolag tillämpas samma principer för prissättning som inköp och försäljning mellan externa parter.

Inköp av varor och tjänster från närstående

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Platanen AB, managementtjänster	3,8	3,8	3,8	3,8
Platanen AB, administrationstjänster	0,5	0,4	0,5	0,4
Fastighetsbolag Henriksborg HB, hyra	3,0	2,6	0,7	0,7
Summa	7,3	6,8	5,0	4,9

Managementtjänster avser styrelseordförande. Administrationstjänster avser administration samt löpande redovisning. Köpta tjänster från Platanen AB och dess dotterbolag Fastighetsbolaget Henriksborg HB, utgår på marknadsmässiga villkor. Managementtjänster och hyra från närstående utgår på marknadsmässiga villkor.

NOT 27 STYRELSELEDAMÖTER OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

	2018		2017	
	Antal på balansdagen	varav män	Antal på balansdagen	varav män
<i>Koncernen (inkl. dotterbolag)</i>				
Styrelseledamöter	61	(97 %)	59	(95 %)
Verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare	46	(93 %)	46	(91 %)
<i>Moderbolaget</i>				
Styrelseledamöter	7	(71 %)	7	(71 %)
Verkställande direktör och andra ledande befattningshavare	3	(100 %)	3	(100 %)

Till styrelsen utgår arvode enligt beslut på årsstämman. Något annat särskilt arvode utgår ej. För anställda inom koncernen utgår ej arvode för styrelsearbete i dotterbolag. Ersättning till verkställande direktören och ledningsgruppen utgörs av grundlön inklusive bilförmån och eventuell bonus. Pension utgår enligt gällande ITP-plan. Ledningsgruppen omfattar koncernchefen, verkställande direktörerna för de två affärsområdena och moderbolagets ekonomi- och finanschef. Bonus är baserad på finansiella mål och utgår med maximalt tre månadslöner. Ersättningssystem för verkställande direktören beslutas av styrelsen. Ersättningssystem för de ledande befattningshavarna beslutas av styrelsens ordförande och verkställande direktör. Ersättning till bolagets styrelse har utgått med 800 KSEK (800). Därav har 175 KSEK (175) utgått till styrelseordförande. Ersättning för managementtjänster har dessutom utgått enligt not 26. Inga pensionsåtaganden finns gentemot styrelseordföranden för 2018 eller 2017. Verkställande direktören har uppburit en årslön om 2 684 KSEK (2 795). Ingen bonus har utgått för vare sig 2018 eller 2017. Därtill tillkommer förmån av fri bil. Pension utgår enligt gällande ITP-plan. Pensionsåldern för verkställande direktören i koncernen och i dotterbolagen är 65 år. För verkställande direktören gäller en uppsägningstid om 12 månader. Det utgår inget särskilt avgångsvederlag eller pensionsförmån vid uppsägning. De ledande befattningshavarna i Consilium AB och dess dotterbolag har sedvanliga löneavtal utan några särskilda pensionsförmåner vid uppsägning. Vid uppsägning från bolagets sida utgår för ledande befattningshavare en årslön eller mindre inklusive normala pensionskostnader. Inget tantiem eller bonus har utbetalats.

NOT 28 ERSÄTTNINGAR OCH FÖRMÅNER UNDER ÅRET

2018	Styrelse-arvode/ grundlön	Bonus	Pensions-kostnader	Bil-förmån	Summa
<i>Styrelsen</i>					
Styrelseordförande, Carl Rosenblad	0,2	–	–	–	0,2
Styrelseledamot, Fredrik Nygren	0,1	–	–	–	0,1
Styrelseledamot, Peter Carlberg	0,1	–	–	–	0,1
Styrelseledamot, Ann-Marie Åström	0,1	–	–	–	0,1
Styrelseledamot, Erik Lindborg	0,1	–	–	–	0,1
Styrelseledamot, Carl Adam Rosenblad	–	–	–	–	–
Styrelseledamot, Thomasine Rosenblad	0,1	–	–	–	0,1
<i>Valberedningen</i>					
Ordförande, Lennart Norling	0,0	–	–	–	0,0
Rasmus Palmqvist	0,0	–	–	–	0,0
Ledningen (varav verkställande direktören)	8,1 (2,7)	– (–)	2,7 (1,2)	0,4 (0,1)	11,2 (4,0)
Summa	8,8	–	2,7	0,4	11,9

2017	Styrelse-arvode/ grundlön	Bonus	Pensions-kostnader	Bil-förmån	Summa
<i>Styrelsen</i>					
Styrelseordförande, Carl Rosenblad	0,2	–	–	–	0,2
Styrelseledamot, Fredrik Nygren	0,1	–	–	–	0,1
Styrelseledamot, Peter Carlberg	0,1	–	–	–	0,1
Styrelseledamot, Ann-Marie Åström	0,1	–	–	–	0,1
Styrelseledamot, Erik Lindborg	0,1	–	–	–	0,1
Styrelseledamot, Carl Adam Rosenblad	–	–	–	–	–
Styrelseledamot, Thomasine Rosenblad	0,1	–	–	–	0,1

2017	Styrelse- arvode/ grundlön	Bonus	Pensions- kostnader	Bil- förmån	Summa
Valberedningen					
Ordförande, Lennart Norling	0,0	–	–	–	0,0
Rasmus Palmqvist	0,0	–	–	–	0,0
Ledningen	7,1	–	2,3	0,2	9,6
(varav verkställande direktören)	(2,8)	(–)	(1,0)	(0,1)	(3,9)
Summa	7,8	–	2,3	0,2	10,3

NOT 29 JUSTERINGAR FÖR POSTER SOM EJ INGÅR I KASSAFLÖDET

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Avsättningar	-34,5	-27,1	–	–
Resultatandel från intressebolag	-8,4	-4,8	–	–
Övrigt	-10,6	-7,9	–	8,7
Summa	-53,5	-39,8	–	8,7

NOT 30 LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

	Moderbolaget	
	2018	2017
Ingående balans	172,1	180,8
Kursdifferens	4,3	-2,1
Amortering	-2,7	-6,6
Utgående balans	173,7	172,1

NOT 31 RESULTAT PER AKTIE

	Koncernen	
	2018	2017
Resultat per aktie före och efter utspädning		
Från kvarvarande verksamheter hänförligt till moderbolagets aktieägare	-0,68	5,29
Från avvecklade verksamheter hänförligt till moderbolagets aktieägare	-18,93	-3,63
Totalt resultat per aktie hänförligt till moderbolagets aktieägare	-19,61	1,66

	Koncernen	
	2018	2017
Resultatmätt som använts i beräkningen av resultat per aktie		
Resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare		
från kvarvarande verksamheter	4,2	63,9
från avvecklad verksamhet	-221,5	-42,5
Räntekostnader hänförliga till hybridobligation	-12,2	-2,0
Genomsnittligt antal aktier	11 702 203	11 702 203

Hybridobligation

Consilium AB (publ) emitterade den 1 november 2017 en icke-säkerställd hybridobligation på totalt 200 MSEK, med möjlighet att emittera ytterligare 200 MSEK. Obligationen har en evig löptid och redovisas i eget kapital. Enligt villkoren för hybridobligationen finns ingen formell skyldighet att betala ränta. Obligationen har således ingen förfallodag men företaget har rätt att lösa in obligationen fyra år efter utgivningsdagen och sedan vid varje efterföljande räntebetalningsdatum. Förutsatt en kvartalsvis räntebetalning löper hybridobligationen med 3 månader STIBOR plus 6,00 procent, under de första fyra åren. Effektiv ränta på balansdagen var 6,00 procent.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2018	2017	2018	2017
Hybridobligation				
Nominellt värde	200,0	200,0	200,0	200,0
Redovisat inom eget kapital	200,0	200,0	200,0	200,0

NOT 32 OMKLASSIFICERINGSJUSTERINGAR

Kassaflödessäkringar	Brutto	Uppskjuten skatt
Ingående balans 1 januari, 2018	-1,8	0,4
Omklassificering till resultaträkningen	1,1	-0,2
Nya ingångna avtal	-9,9	2,2
Utgående balans 31 december, 2018	-10,6	2,4

Kassaflödessäkringar	Brutto	Uppskjuten skatt
Ingående balans 1 januari, 2017	-13,6	3,0
Omklassificering till resultaträkningen	10,1	-2,2
Nya ingångna avtal	1,7	-0,4
Utgående balans 31 december, 2017	-1,8	0,4

NOT 33 RÖRELSEFÖRVÄRV

I april 2018 förvärvade Consilium 70 procent av aktierna i det kanadensiska företaget Startech Marine Services Inc. Startech startade sin verksamhet 2009 och säljer produkter inom marinelektronik och ger service och support till fartyg som opererar på den kanadensiska västkusten. Bolaget har sedan 2010 agerat som agent åt Consilium och förvärvet är i linje med Consiliums strategi att erbjuda global support till sina kunder.

Startech har en nettoomsättning om cirka 3 MSEK och har 3 anställda. Bolaget har namnändrats till Consilium Marine & Safety Canada Inc. Anskaffningsvärdet för 70 procent av aktierna uppgick till 0,1 MSEK. En redovisad badwill på 0,4 MSEK uppstod som ett resultat av förvärvet.

I maj 2018 förvärvade Consilium 50 procent av aktierna i det danska företaget LAP Sikkerhed ApS. Bolaget har varit Consiliums representant och samarbetspartner för försäljning av brandlarm till fastigheter i Danmark under mer än 20 år. LAP Sikkerhed har en nettoomsättning om cirka 15 MSEK och har 5 anställda. Anskaffningsvärdet för 50 procent av aktierna uppgick till 2,1 MSEK. Värdet av redovisad goodwill, som ett resultat av förvärvet, uppgår till 2,0 MSEK. De förvärvade verksamheterna har påverkat koncernens intäkter under perioden januari till december 2018 med 12,8 MSEK och resultat efter skatt med -0,3 MSEK. Inga väsentliga utgifter har relaterats till förvärven.

	Startech Marine Services	LAP Sikkerhed
Köpeskilling:		
Kontant köpeskilling	0,1	1,6
Villkorad köpeskilling	–	0,6
Summa köpeskilling	0,1	2,2

Tillgångar och skulder avseende de förvärvade verksamheterna vid förvärvstidpunkten:

	Startech Marine Services	LAP Sikkerhed
Materiella anläggningstillgångar	0,4	0,3
Immateriella anläggningstillgångar	0,3	–
Finansiella anläggningstillgångar	–	0,2
Varulager	0,4	1,5
Kortfristiga fordringar	1,1	1,4
Likvida medel	0,3	2,3
Långfristiga skulder		
Kortfristiga skulder	-1,8	-5,3
Förvärvade identifierbara nettotillgångar	0,7	0,4
Innehav utan bestämmande inflytande	-0,2	-0,2
Badwill/goodwill	-0,4	2,0
Förvärvade nettotillgångar	0,1	2,2

Goodwill är hänförlig till de anställda och den höga lönsamheten i den förvärvade verksamheten. Badwill är hänförlig till förväntade initiala uppstartskostnader. Ingen del av redovisad goodwill eller badwill förväntas vara skattemässigt avdragsgill respektive skattepliktig.

Kassaflöde för att förvärva dotterföretag, efter avdrag för förvärvade likvida medel:

	Startech Marine Services	LAP Sikkerhed
Kontant köpeskilling	-0,1	-1,6
Avgård förvärvade tillgodohavanden; – likvida medel	0,3	2,3
Nettointillgång av likvida medel – investeringsverksamheten	0,2	0,7

Under perioden har även en tilläggsköpeskilling avseende Consilium Incendium AB utbetalats om 1,8 MSEK.

NOT 34 AVVECKLAD VERKSAMHET

Beskrivning

I samband med årsrapporten 2017 meddelade Consilium sin avsikt att fokusera verksamheten på säkerhetsprodukter och säkerhetssystem och inledde en aktiv plan för att hitta en köpare till övriga självständiga rörelsegränar, vilket avsåg produktbolagens navigationsverksamhet samt automationsverksamheten med instrumentering och tillhörande delsystem. Rörelsegränarna Navigation och Automations tillgångar och skulder redovisades därför som innehav för försäljning i årsredovisningen för 2017 samt i kvartalsrapporterna 1 och 2 under 2018. Under kvartal 3 2018 har även rörelsegränsen Engineering lagts till som verksamhet för avyttring. Detta innebär att resultaträkningen och kassaflödesanalysen för 2017 har räknats om.

I juni 2018 såldes 50 procent av rörelsegränsen Navigation genom en så kallad management-buy-out och i september 2018 sålde Consilium sin 70-procentiga andel i Tritex Power & Automation (FZC), båda transaktionerna med en mindre vinst.

Consilium har vid denna årsredovisnings undertecknande ännu inte slutfört de förhandlingar som pågår avseende försäljning av Engineering/Automationsverksamheten, varför redovisning av avvecklad verksamhet även redovisas per 2018-12-31, trots att mer än 12 månader har gått sedan styrelsen beslutade om försäljning. Eftersom försäljningen inte är avslutad väljer Consilium att göra en koncernmässig nedskrivning med 225 MSEK till bedömt verkligt värde på nettotillgångar som innehas till försäljning.

Analys av resultat och kassaflöden

Resultat och kassaflödesinformation som redovisas nedan avser räkenskapsåret som avslutades den 31 december 2018 respektive 31 december 2017.

	2018	2017
Försäljningsintäkter	324,3	335,3
Kostnader för sålda varor	-263,5	-302,7
Bruttovinst	60,8	32,6
Omkostnader	-102,1	-97,0
Övriga rörelseintäkter/kostnader	-0,7	3,3
Rörelseresultat	-42,0	-61,1
Finansiella intäkter samt finansiella kursvinster	0,7	2,6
Finansiella kostnader samt finansiella kursförluster	-13,6	-13,8
Resultat efter finansiella poster	-54,9	-72,3
Inkomstskatter	–	15,9
Resultat från avvecklade verksamheter	-54,9	-56,4
Nedskrivning av nettotillgångar i avvecklade verksamheter	-225,0	–
Summa övrigt totalresultat för året, netto efter skatt	–	–
Summa totalresultat från avvecklade verksamheter	-279,9	-56,4
Nettokassaflöde från den löpande verksamheten	-93,1	-98,7
Nettokassaflöde från investeringsverksamheten	-20,3	-10,0
Nettokassaflöde från finansieringsverksamheten	0,5	14,3
Nettokassaflöde från avvecklade verksamheter	-112,9	-94,4

Tillgångar och skulder i avyttringsgrupp som innehas för försäljning

De avvecklade verksamheternas tillgångar och skulder klassificerades som tillgångar som innehas för försäljning. Nedan anges tillgångarna och skuldernas värde per den 31 december 2018 och 2017.

	2018	2017
Tillgångar som innehas för försäljning		
Materiella anläggningstillgångar	3,7	2,6
Immateriella anläggningstillgångar	1,2	17,6
Finansiella anläggningstillgångar	60,2	15,3
Varulager	94,2	84,7
Kundfordringar	146,2	46,9
Övriga kortfristiga fordringar	30,7	16,1
Kassa och bank	1,3	1,2
Totala tillgångar i avyttringsgrupp som innehas för försäljning	337,5	184,4
Skulder direkt hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning		
Avsättningar och övriga långfristiga skulder	13,9	6,4
Skulder till kreditinstitut	100,8	42,2
Leverantörsskulder	76,0	55,2
Övriga kortfristiga skulder	30,3	14,8
Totala skulder i avyttringsgrupp som innehas för försäljning	221,0	118,6

NOT 35 HÄNDELSE EFTER BALANSDAGEN

Huvudägaren Platanen Holding AB har valt att för Consilium AB:s räkning betala den ränta om 3 067 KSEK som belöpte på hybridobligationen och som förföll till betalning den 1 februari 2019, avseende perioden 2018-11-02–2019-02-01, samt den ränta om 3 000 KSEK som förföll den 2 maj 2019, avseende perioden 2019-02-02–2019-05-02, och att betrakta detta som ett villkorat aktieägartillskott till Consilium AB (publ). Tillskotten är villkorat innebärande att återbetalning ska kunna göras ur disponibla vinstmedel inom ramen för reglerna i 17 och 18 kapitlet i Aktiebolagslagen och inte strider mot utbetalningsvillkoren enligt företagsobligationsavtal 2015/2020.

Consilium har vid denna årsredovisnings undertecknande ännu inte slutfört de förhandlingar som pågår avseende försäljning av Engineering/Automationsverksamheten, varför redovisning av avvecklad verksamhet även redovisas per 2018-12-31, trots att mer än 12 månader har gått sedan styrelsen beslutade om försäljning. Eftersom försäljningen inte är avslutad väljer Consilium att göra en koncernmässig nedskrivning med 225 MSEK till bedömt verkligt värde på nettotillgångar som innehas till försäljning.

Styrelsen för Consilium har tidigare beslutat att undersöka förutsättningarna för en uppdelning av Consilium i två fristående bolag, ett för kvarvarande verksamhet inom affärsområdet Marine & Safety, och ett för kvarvarande verksamhet inom affärsområdet Safety Engineering. Styrelsen har senare också informerat om att denna utredning kan ge upphov till utdelningar, fusioner och försäljningar.

Inga andra väsentliga händelser har inträffat efter balansdagen.

NOT 36 FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Fritt eget kapital i moderbolaget uppgår per 2018-12-31 till 281 953 KSEK. Enligt villkoren för företagsobligationslånet som förfaller 2020 finns en begränsning för vinstutdelning, som innebär att det finns ett årligt utbetalningstak som är maximerad till 50 procent av koncernens nettovinst enligt föregående räkenskapsår. Eftersom koncernens nettovinst för räkenskapsåret 2018 blev negativ, så innebär det att utbetalningsbegränsningen inte möjliggör någon utdelning till aktieägarna. Styrelsen föreslår därför att ingen utdelning lämnas och att fritt eget kapital om 281 953 KSEK i moderbolaget överförs i ny räkning.

NOT 37

Moderbolagets och koncernens resultat- och balansräkningar kommer att föreläggas årsstämman 2019-06-19 för fastställelse.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en

rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står för.

Stockholm 29 maj 2019

Carl Rosenblad
Styrelsens ordförande

Peter Carlberg
Styrelseledamot

Erik Lindborg
Styrelseledamot

Fredrik Nygren
Styrelseledamot

Carl Adam Rosenblad
Styrelseledamot

Ann-Marie Åström
Styrelseledamot

Thomasine Rosenblad
Styrelseledamot

Ove Hansson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits i Stockholm 29 maj 2019
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Camilla Samuelsson
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till bolagsstämman i Consilium AB (publ), org.nr 556480-3327

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Consilium AB (publ) för år 2018. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 28–63 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen.

Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets och koncernens styrelse i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Vår revisionsansats

Revisionens inriktning och omfattning

Vi utformade vår revision genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna. Vi beaktade särskilt de områden där verkställande direktören och styrelsen gjort subjektiva bedömningar, till exempel viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som har gjorts med utgångspunkt från antaganden och prognoser om framtida händelser, vilka till sin natur är osäkra. Liksom vid alla revisioner har vi också beaktat risken för att styrelsen och verkställande direktören åsidosätter den interna kontrollen, och bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Vi anpassade vår revision för att utföra en ändamålsenlig granskning i syfte att kunna uttala oss om de finansiella rapporterna som helhet, med hänsyn tagen till koncernens struktur, redovisningsprocesser och kontroller samt den bransch i vilken koncernen verkar.

Vid utformandet av den övergripande revisionsstrategin bestämdes revisionens omfattning och inriktning av revisionen för de rapporterade enheterna. Consilium-koncernen består av cirka 45 operativa enheter varav många är relativt små enheter som enskilt enbart utgör en mindre del av koncernens resultat- och balansposter. De mest väsentliga enheterna har varit föremål för en revision av de finansiella rapporterna som helhet medan övriga enheter har varit föremål för specificerade granskningsåtgärder av de mest väsentliga resultat- och balansposterna utifrån verksamhetens karaktär. Förutom i Sverige är PwC valda revisorer i bolagen i Norge, Italien och Förenade Arabemiraten. För andra väsentliga dotterbolag där PwC ej är valda revisorer har vi instruerat valda revisorer och inhämtat skriftlig rapportering avseende utförd granskning. Därutöver har vi bedömt hur involverade vi har behövt vara i deras revisionsarbete för att kunna dra slutsatsen att tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis inhämtats för att vi

ska kunna uttala oss om koncernens finansiella rapporter som helhet. Under året har vi även besökt dotterbolag i USA och diskuterat väsentliga revisionsfrågor om finansiell rapportering och intern kontroll med företagsledningen och lokal revisor.

Vår revision utförs löpande under året. Utöver revisionen av koncernredovisningen och årsredovisningen genomför vi översiktlig granskning av Consiliums delårsrapport för de första nio månaderna.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning påverkades av vår bedömning av väsentlighet. En revision utformas för att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida de finansiella rapporterna innehåller några väsentliga felaktigheter. Felaktigheter kan uppstå till följd av oegentligheter eller misstag. De betraktas som väsentliga om enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med grund i de finansiella rapporterna.

Baserat på professionellt omdöme fastställde vi vissa kvantitativa väsentlighets-tal, däribland för den finansiella rapportering som helhet. Med hjälp av dessa och kvalitativa överväganden fastställde vi revisionens inriktning och omfattning och våra granskningsåtgärders karaktär, tidpunkt och omfattning, samt att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på de finansiella rapporterna som helhet.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

SÄRSKILT BETYDELSEFULLT OMRÅDE

Värdering av goodwill

Goodwill beskrivs i årsredovisningen i not 10 och i redovisnings- och värderingsprinciperna.

Goodwill uppgick till 397 MSEK den 31 december 2018 och allokeras till koncernens två kassagenererande enheter, som motsvarar koncernens två segment, med 342 MSEK för Marine & Safety respektive 55 MSEK för Safety Engineering.

De nedskrivningsprövningar av de redovisade värdena för goodwill som Consilium upprättar baseras på prognoser om framtida händelser vilka till sin natur är osäkra varmed det finns en risk för felaktig värdering.

Då goodwill utgör en av de mest väsentliga poster i koncernens balansräkning utgör granskningen av värdering av goodwill som delvis bygger på antaganden ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.

Merparten av goodwill avser förvärvet av JKK-gruppen (Norge) 2014 och Micropack (Skottland) 2016. Goodwill identifierad vid förvärvet av JKK-gruppen, 88 MSEK, allokeras till den kassagenererande enhet Safety Engineering och goodwill identifierad vid förvärvet av Micropack, 270 MSEK, allokeras till den kassagenererande enhet Marine & Safety. Båda dotterbolagen bedriver service och försäljning mot oljeindustrin inom offshore.

Efter förvärvet av JKK-gruppen har oljepriset minskat kraftigt till följd av en svag marknadssituation inom olje- och gasmarknaden. Detta har påverkat Consiliums kassagenererande enhet Safety Engineering med minskad omsättning och resultat, vilket har aktualiserat frågan om värdering av den goodwill som är allokerad till Safety Engineering. Med hänsyn till den svaga marknadssituationen inom olje- och gasmarknaden, särskilt inom offshore, har Consilium redovisat nedskrivning om 50 MSEK inom den kassagenererande enhet Safety Engineering under 2018. Den nedskrivningsprövning som Consilium har gjort visar på att små negativa avvikelser i antaganden skulle leda till ytterligare nedskrivningsbehov, detta framgår av not 10.

Vid förvärvet av Micropack redovisades en goodwill om 270 MSEK. Detta förvärv genomfördes efter att oljepriset redan gått ner.

HUR VÅR REVISION BEAKTADE DET SÄRSKILT BETYDELSEFULLA OMRÅDET

Värdering av goodwill

Vi har i samband med vår revision utfört en rad granskningsåtgärder för att verifiera att ledningens nedskrivningstester av goodwill är baserade på allmänt vedertagna värderingsmetoder, matematiskt korrekta och baserade på rimliga antaganden om bland annat framtida kassaflöden och diskonteringsräntor.

Vi har bland annat granskat att nedskrivningstestens prognos över framtida kassaflöden för det närmaste året baseras på bolagets budget och affärsplaner samt rimliga antaganden om framtida marknad. Vi har även utvärderat den långsiktiga marginalen och tillväxttakten. Vi har granskat budget mot faktiska utfall och orderstock för 2019 samt jämfört antaganden om tillväxt mot prognoser från externa källor.

Vår prövning av diskonteringsräntan som används i beräkningen omfattar att ta ställning till att diskonteringsräntan återspeglar specifika och allmänna risker som gäller för de kassagenererande enheterna.

Vi har också utvärderat företagsledningens analys av känsligheten i värderingen för förändringar i dessa antaganden som skulle kunna medföra att ett nedskrivningsbehov föreligger.

Vi har jämfört de i årsredovisningen införda upplysningar mot kraven i IAS 36 och fann dem att vara i all väsentligt uppfylla.

SÄRSKILT BETYDELSEFULLT OMRÅDE

Värdering av optionsskulder och tilläggsköpeskillning

Värdering av goodwill

Optionsskulder och tilläggsköpeskillning beskrivs i årsredovisningen i not 22 och i redovisnings- och värderingsprinciperna.

Optionsskulder och tilläggsköpeskillning uppgick till 70 MSEK den 31 december 2018.

Grunden för options- och tilläggsköpeskillningsskulder redovisade värde baseras på dels historiska händelser och dels prognoser om framtida händelser vilka till sin natur är osäkra.

Utifrån postens väsentlighet och att redovisningen delvis bygger på bedömningar utgör granskningen av värdering av optionsskulder och tilläggsköpeskillning ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.

Vid förvärvet av både Micropack och JKK-gruppen erhöll Consilium optioner att köpa in utestående aktier. För JKK-gruppen uppgår den beräknade skulden den december 2018 till 33 MSEK och för Micropack uppgår motsvarande skuld, inklusive tilläggsköpeskillningen, till 37 MSEK. Skulderna är lägre än året innan till följd av nedjusterade resultatprognoser. Bedömningen av det framtida resultatet har en direkt koppling till skuldernas storlek.

HUR VÅR REVISION BEAKTADE DET SÄRSKILT BETYDELSEFULLA OMRÅDET

Värdering av optionsskulder och tilläggsköpeskillning

Vi har bland annat granskat options- och tilläggsköpeskillningsskulder genom att bedöma bolagets historiska resultat och resultatprognoser för kvarvarande period för Micropack och JKK-gruppen. Vi har bedömt de historiska resultaten mot de rapporterade resultaten för Micropack och JKK-gruppen.

Granskningen av prognosen för Micropacks kommande års resultat har baseras på bolagets budget och affärsplan samt rimliga antaganden om framtida marknad.

SÄRSKILT BETYDELSEFULLT OMRÅDE

Finansiering av verksamheten och väsentliga händelser efter balansdagen med betydelse för finansiering av verksamheten

Finansiering av verksamheten och väsentliga händelser efter balansdagen beskrivs i förvaltningsberättelsen samt i årsredovisningens noter 13, 21 och 35.

Bolaget finansiering består till merparten av en företagsobligation som per den 31 december uppgår till 750 MSEK och förfaller i mars 2020. Mot bakgrund av detta är vår bedömning att bolagets upplysningar i årsredovisningen avseende finansiering av verksamheten och väsentliga händelser efter balansdagen med betydelse för finansiering av verksamheten är av särskild betydelse. Vi har i vår granskning därför haft fokus på hur dessa förhållanden presenteras i årsredovisningen.

HUR VÅR REVISION BEAKTADE DET SÄRSKILT BETYDELSEFULLA OMRÅDET

Finansiering av verksamheten och väsentliga händelser efter balansdagen med betydelse för finansiering av verksamheten

Vi har granskat styrelsens väsentliga beslut med betydelse för finansiering av verksamheten och för väsentliga händelser efter balansdagen med betydelse för finansieringen av verksamheten. Vi har diskuterat dessa beslut och deras möjliga utfall och förväntade effekter på verksamhetens finansiering med företagsledningen.

Vi har även granskat och med företagsledningen diskuterat koncernens kassaflödesprognos för det kommande året och olika möjliga utfall beroende på den framtida finansieringen av verksamheten.

Ovan granskningsinsats har legat till grund för vår granskning av upplysningarna i noterna 13, 21 och 35 till finansieringsavtal och övrig underliggande dokumentation. Vi har därutöver granskat att förvaltningsberättelsens upplysningar avseende finansiering av verksamheten och väsentliga händelser efter balansdagen är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–27, 72–77 respektive 80–82. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS, så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig

felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Consilium AB (publ) för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB, utsågs till Consilium AB (publ)s revisor av bolagsstämman den 24 maj 2018 och har varit bolagets revisor sedan 1994.

Stockholm den 29 maj 2019
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Camilla Samuelsson
Auktoriserad revisor

BOLAGSSTYRNING

Consiliums aktie är noterad vid Nasdaq Stockholm. Consilium tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning (koden) sedan 1/7 2008 i enlighet med börsens regelverk. Denna bolagsstyrningsrapport ingår i de formella årsredovisningshandlingarna och har granskats av bolagets revisor. I slutet av bolagsstyrningsrapporten redovisas styrelsens rapport över intern kontroll. Bolagsstyrningsrapporten syftar ytterst till att beskriva de organ, styrmedel och principer som Consilium tillämpar för att nå koncernens övergripande mål att skapa värden för aktieägarna. Consilium har under 2018 en avvikelse relativt koden avseende jämställdhetspolicy, se mer under rubriken Styrelse.

BOLAGSSTÄMMA

Bolagsstämman är Consiliums högsta beslutande organ där aktieägarna ges möjlighet att utöva sitt inflytande över bolaget. De aktieägare som vill delta vid en bolagsstämma och rösta för sina aktier ska dels vara upptagna i Consiliums aktiebok senast fem vardagar före stämman, dels anmäla sig, samt eventuella biträden, hos bolaget vid den tidpunkt som anges i kallelsen till stämman. De aktieägare som inte själva kan närvara har möjlighet att företrädas genom ombud enligt aktiebolagslagens regler.

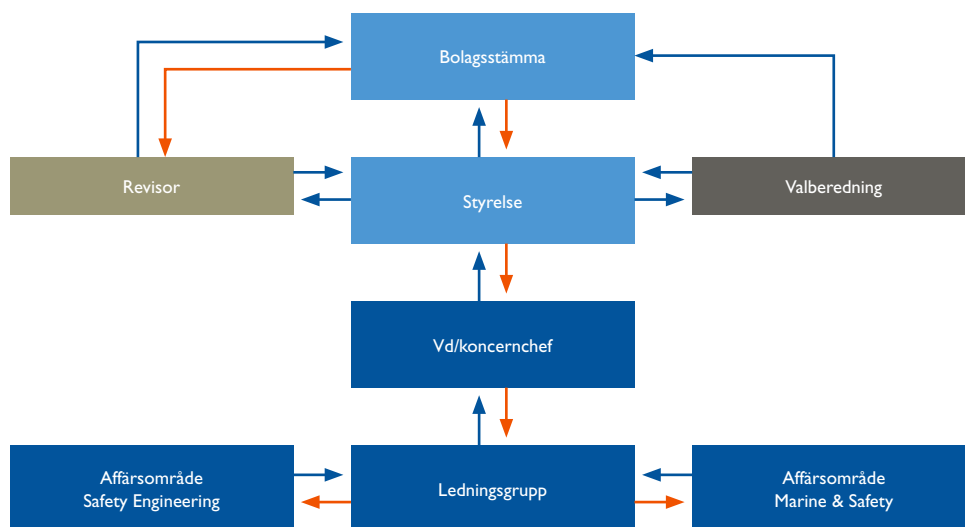
ÅRSSTÄMMA

Inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår samlas Consiliums aktieägare till årsstämma. På årsstämman utses styrelseledamöter och revisorer, samt beslutas om fastställande av ersättning till dessa, utnämmande av medlemmar till valberedning samt hur dessa vid frånfall ska ersättas, principer för ersättning av ledande befattningshavare. Vidare fastställs resultat- och balansräkningar, beslutas om disposition av vinstmedel samt om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter samt verkställande direktör. Finns anledning att samla bolagsstämman före nästkommande årsstämma kallas aktieägarna till extra bolagsstämma. Consilium genomförde ingen extra bolagsstämma under 2018.

ÅRSSTÄMMA 2018

Årsstämma i Consilium avseende räkenskapsåret 2017 hölls i Nacka den 24 maj 2018. På stämman fattades, utöver de frågor som redovisats ovan, beslut om att inte utge någon utdelning för räkenskapsåret till aktieägarna, samt bemyndigande för styrelsen att fatta beslut om nyemission av aktier eller konvertibla skuldebrev, med avvikande från aktieägarnas företrädesrätt, för finansiering av eventuella förvärv. Samtliga sittande styrelseledamöter omvaldes. Carl Rosenblad omvaldes som ordförande. Aktieägare motsvarande 84 procent av rösterna och 74 procent av kapitalet var närvarande vid stämman.

BOLAGSSTYRNINGSMODELL

- Vald/utsedd av
- Informerar/rapporterar till

Externa regelverk

Aktiebolagslagen
Bokföringslagen
Årsredovisningslagen
Regelverk för emittenter
Svensk kod för bolagsstyrning

Interna styrmedel

Bolagsordning
Styrelsens arbetsordning
Vd-instruktion
Koncernpolicy och instruktioner
Affärsplan, mål och strategier

VALBEREDNING

Valberedningens uppgift är att inför årsstämma framlägga förslag avseende val och arvodesfrågor. Valberedningen 2018 utgjordes av Lennart Norling (ordförande, oberoende till bolaget och större ägare), styrelsens ordförande Carl Rosenblad, samt Rasmus Palmqvist (oberoende till bolaget och större aktieägare). Valberedningen hade ett (1) möte under 2018.

Valberedningen har även att ansvara för utvärdering av styrelsens sammansättning och arbete. Valberedningens arbete presenterades på årsstämman 2018. Valberedningens oberoende ledamöter har uppburit ersättning om 12 000 kr per person, samt ersättning för eventuella omkostnader, i enlighet med beslut av årsstämman.

STYRELSE

Consiliums styrelse har det yttersta ansvaret att styra bolagets verksamhet mellan årsstämmorna. Styrelsen utser koncernchef tillika vd och beslutar i frågor rörande strategisk inriktning av verksamheten och bolagets övergripande organisation.

Consiliums styrelse har sedan årsstämman i maj 2018 bestått av sju ledamöter. Bland styrelsens ledamöter finns dels personer som representerar de större ägarna, dels personer som är oberoende av dessa ägare. Vd ingår inte i styrelsen, men är alltid närvarande vid styrelsemötena, liksom normalt även finansdirektören som är styrelsens sekreterare. Även andra tjänstemän inom koncernen kan delta i styrelsens sammanträden som föredragande.

Styrelsen har valt att inte ha någon fastställd mångfaldspolicy. Det är styrelsens uppfattning att målsättningen med styrelsens sammansättning är att nå en effektiv förvaltning av verksamheten i relation till dess utvecklingsskede, och att det i sig ger bättre effekt. Det faktum att två av de tre senast tillkomna styrelseledamöterna är kvinnor och därtill sänkt styrelsens medelålder visar att mångfald kan åstadkommas med en sådan målsättning.

Styrelsen genomförde sju protokollförda möten under 2018. Vid dessa möten behandlades, bland annat, frågor rörande bokslut och rapportering, marknadsläge och utsikter, affärsplan, mål och strategier, hållbarhet, riskhantering, budget, långsiktig finansiering,

strategiska samarbeten och förvärv, samt övriga investeringar.

Därutöver diskuterades även de lagar och regelverk som kan påverka Consiliums arbete och rapportering. Styrelsens och adjungerades närvaro och beroendeställning framgår av tabellen på nästa sida.

STYRELSENS ORDFÖRANDE

Styrelsens ordförande ansvarar för att styrelsens arbete bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sitt uppdrag. Ordföranden organiserar och leder arbetet för att skapa bästa möjliga förutsättningar för styrelsens medlemmar. Ordföranden håller även regelbunden kontakt med bolagets vd för att säkerställa att styrelsen har tillgång till all väsentlig information som krävs för att följa och planera för bolagets utveckling och ekonomiska ställning. Ordförande i styrelsen är Carl Rosenblad.

STYRELSENS ARBETE

Styrelsen har fastställt en arbetsordning rörande arbetsfördelningen mellan styrelsen och vd. Styrelsens arbetsordning reglerar bland annat styrelsens ansvarsområden, arbetsuppgifter och beslutanderätt. Huvuduppgifterna innebär att besluta i strategiska frågor, svara för bolagets kapitalförsörjning och kapitalstruktur, tillse att bolaget har en kompetent ledning samt besluta i andra frågor av större betydelse, såsom större investeringar och förvärv. Av arbetsordningen framgår också regler för hantering av information samt utvärdering av styrelsens respektive vd:s arbete. En skriftlig instruktion för vd innehåller utöver arbetsfördelning mellan styrelsen och vd även regleringar av vd:s befogenheter. Styrelsen genomför årligen en egen utvärdering och resultatet redovisas för valberedningen.

En viktig uppgift är att säkerhetsställa att rapporteringen inom bolaget samt till styrelsen och aktiemarknaden är korrekt och lämnas i god tid. Detta har reglerats genom att styrelsen löpande erhåller en fastställd rapport innehållande bland annat viktigare händelser och utveckling av orderingång, fakturering, resultat, kassaflöde, ekonomisk ställning och antal anställda för koncernen och de enskilda bolagen. Styrelsen har minst ett årligt möte med huvudrevisorn som dessutom har en fortlöpande kontakt med styrelseordföranden.

UTSKOTTSARBETE

Consiliums styrelse har valt att inte ha något revisionsutskott med anledning av bolagets ringa storlek. Revisionsfrågor hanteras av styrelsen i sin helhet. Consiliums revisor rapporterar minst en gång per år personligen till styrelsen sina iakttagelser från granskningen och sina bedömningar av den interna kontrollen. Därutöver behandlas frågor rörande valutakursutveckling, investeringar, företagsförvärv och strategisk inriktning. Consilium har av samma skäl som ovan inte heller något ersättningsutskott utan har valt att även låta ersättningsfrågor behandlas av styrelsen. Arbetet omfattar att fastställa vd:s förmåner samt bereda ersättningsprogram såsom optionsprogram för beslut på bolagsstämma.

SÄRSKILDA BOLAGSORDNINGSBESTÄMMELSER

Consiliums bolagsordning har inga särskilda bestämmelser om tillsättande och entledigande av styrelseledamöter, samt om ändring av bolagsordningen.

VD OCH KONCERNLEDNING

Vd och koncernchef för Consilium är Ove Hansson. Arbetsfördelningen mellan vd och styrelsen, samt vd:s befogenheter regleras i bolagets vd-instruktion som fastställs och revideras årligen. I koncernledningen ingick vid årets utgång, utöver vd, bolagets finansdirektör samt cheferna för Consiliums affärsområden. För mer information om koncernledningen se sidan 75.

AKTIEKAPITAL OCH AKTIEÄGARE

Aktiekapitalet uppgick vid årsskiftet 2018 till 58,5 MSEK fördelat på 11 702 203 aktier med ett kvotvärde på 5,0 SEK per aktie. Varje A-aktie motsvarar tio röster och varje B-aktie motsvarar en röst. Alla aktier har lika rätt till bolagets tillgångar och resultat. För mer information om aktien och aktieägarna, se sid 22–23.

OPERATIV STYRNING

Consilium bedriver verksamhet i ett antal divisioner inom två affärsområden, Marine & Safety samt Safety Engineering, som ansvarar för Consiliums erbjudanden och globala marknadsorganisationer. Verksamheten är organiserad i en funktionsorganisation för att kunna utnyttja synergier och stordriftsfördelar inom utveckling, produktion, inköp, marknad och försäljning och leds av två affärsområdeschefer.

Koncernens affärsmässiga organisation är uppbyggd enligt principen om decentralisering av befogenheter och ansvar. Inom respektive affärsområde finns en dotterbolagsstyrelse där koncernchefen är ordförande. I dotterbolagen finns arbetsordningar för styrelserna och skriftliga instruktioner för verkställande direktörerna

motsvarande de i moderbolaget. I dotterbolagen finns därutöver ett antal policies och instruktioner som reglerar verksamheterna, inklusive affärsområdenas divisioner, exempelvis beträffande IT, miljö, kvalitet, jämställdhet, attestrutiner, finansiering och valutasäkring.

Koncernchefen är övergripande ansvarig för den dagliga verksamheten, och kontrollen av denna, och koncernens dotterbolagschefer rapporterar veckovis orderingång, fakturering och orderstock för varje resultatenhet. Bokslut upprättas månadsvis för varje resultatenhet och analyseras på olika nivåer inom gruppen, inklusive affärsområdesnivå, och konsolideras på koncernnivå.

RAPPORTERING

Intern rapportering sker inom samma system som används för koncernboksluten, som presenteras för marknaden kvartalsvis. Utöver resultat- och balansräkningar innehåller boksluten nyckeltal och andra relevanta uppgifter. Analyser görs bland annat av lagernivåer och rörlighet i varulager samt kundfordringar och kundkredittdider.

Grundtankar inom koncernens rapporterings- och uppföljningssystem är att dessa ska präglas av transparens och decentralisering. Inom respektive dotterbolag läggs stor vikt vid att utveckla och effektivisera processerna. En nyckel till framgång är att ha tillgång till relevant och riktig information att mäta och följa upp. Mycket arbete har lagts på att implementera och utveckla affärssystemen för att kunna mäta lönsamheten på enskilda affärer, kunder, branscher och geografiska marknader. De egna kostnaderna följs upp och mäts för de olika momenten i produktion, administration och försäljning och jämförs med tidigare utfall och målsättningar.

ERSÄTTNING TILL STYRELSE OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Vid årsstämman 2018 fastställdes att arvode om 800 000 kronor ska utgå till styrelsen att fördelas inom styrelsen med 175 000 kronor till styrelsens ordförande och 125 000 kronor vardera till externa styrelseledamöter. Årsstämman beslutade vidare om principer för ersättning till ledande befattningshavare som i huvudsak innebär att för ledande befattningshavare ska marknadsmässiga löner och övriga anställningsvillkor tillämpas. Ersättning till ledande befattningshavare utgörs av grundlön, årlig rörlig ersättning, i förekommande fall aktierelaterade långsiktiga incitamentsprogram, pensionsförmåner, övriga förmåner samt villkor vid uppsägning och avgångsvederlag. Den årliga rörliga ersättningen är alltid maximerad till högst 3 månadslöner. Ingen ledande befattningshavare har mer än 12 månaders uppsägningstid. Årlig rörlig ersättning samt aktierelaterade långsiktiga incitamentsprogram ska i huvudsak vara relaterade till företagets/koncernens resultat- och värdeutveckling. Pensionsförmåner är alltid avgiftsbaserade.

STYRELSENS NÄRVARO, BEROENDESTÄLLNING OCH ERSÄTTNING

	Invald	Närvaro 2018	Relation Consilium	Relation större aktieägare	Arvode
Carl Rosenblad, ordf.	1994	7(7)	Beroende	Beroende	175 000
Carl Adam Rosenblad	1996	6(7)	Beroende	Beroende	–
Fredrik Nygren	2007	6(7)	Oberoende	Oberoende	125 000
Peter Carlberg	2008	7(7)	Oberoende	Oberoende	125 000
Ann-Marie Åström	2009	5(7)	Oberoende	Oberoende	125 000
Erik Lindborg	2012	7(7)	Oberoende	Beroende	125 000
Thomasine Rosenblad	2014	7(7)	Oberoende	Beroende	125 000
Ove Hansson, vd	–	7(7)	–	–	–
Roger Orreteg, sekr.	–	7(7)	–	–	–

REVISOR

Revisorns uppgift är att granska styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, samt Consiliums bokföring och finansiella rapportering. Huvudansvarig revisor lämnar också en revisionsberättelse till årsstämman. Vid årsstämman har aktieägare möjlighet att ställa frågor till revisorn.

Consiliums revisor utses av bolagsstämman. På årsstämman 2018 valdes Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB till revisorer för en tid om fyra år, med Camilla Samuelsson som huvudansvarig revisor. Årsstämman 2018 beslutade att ersättning till revisorerna ska utgå mot faktura i enlighet med godkända inköpsprinciper.

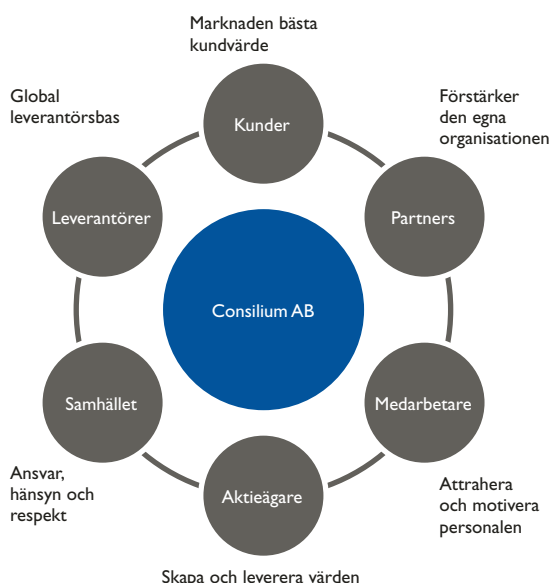
CONSILIUMS INTRESSENTER

Consilium är beroende av en mängd aktörer i sin omgivning där samarbeten och kontakter finns såväl genom informella relationer som i partnerskap och genom avtal. Bolagets intressenter utgörs både av dem som påverkar Consilium och sådana som Consilium vill påverka. Den förenklade intressentmodellen nedan saknar fragmenterade intressenter såsom exempelvis konkurrenter med vilka bolaget inte har några tydliga relationer. Modellen kompletteras med värdeord som uttrycker de värden som relationerna innehåller eller Consilium söker etablera.

ANSVARSTAGANDE

Consilium har ambitionen att bedriva en ansvarsfull verksamhet med hänsyn tagen till hållbar utveckling. Consilium ser hållbar utveckling som ett förhållande där dagens behov kan tillgodoses utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillgodose sina, i enlighet med FN-definitionen från 1987. Consiliums målsättning är att produktbolag och produktionsenheter ska ha ett miljöledningssystem enligt ISO 14000. Grundläggande är att verksamheten ska planeras, genomföras, följas upp och förbättras enligt dessa principer för att minska företagets negativa miljöpåverkan. Consilium ser detta arbete som en naturlig del i sitt åtagande gentemot företagets intressenter. Där utöver är det Consiliums bestämda uppfattning att ett framgångsrikt miljöarbete även ger ekonomiska fördelar, både på kort och på lång sikt. För mer information om Consiliums ansvarstagande, läs hållbarhetsrapporten sid 72–77.

INTRESSENTMODELL

STYRELSENS RAPPORT OM INTERN KONTROLL FÖR RÄKENSKAPSÅRET 2018

Consiliums styrelse ansvarar för den interna kontrollen enligt aktiebolagslagen och Svensk kod för bolagsstyrning. Consiliums finansiella rapportering följer de regler som gäller för bolag noterade på Nasdaq Stockholm och de lokala lagar och regler i varje land där verksamhet bedrivs. Mål för Consiliums finansiella rapportering är att:

- vara korrekt och fullständig samt följa tillämpliga lagar, regler och rekommendationer
- ge en rättvisande beskrivning av bolagets verksamhet
- stödja en rationell och initierad värdering av verksamheten.

Intern finansiell rapportering ska utöver dessa mål ge stöd till korrekta affärsbeslut på alla nivåer i koncernen. Styrelsens beskrivning av den interna kontrollen har som utgångspunkt den struktur som finns i COSO:s (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) ramverk för intern kontroll.

KONTROLLMILJÖ

För att skapa och vidmakthålla en fungerande kontrollmiljö har styrelsen fastställt ett antal grundläggande dokument av betydelse för den finansiella rapporteringen. Där bland särskilt styrelsens arbetsordning och instruktion för den verkställande direktören. Ansvaret för att i det dagliga arbetet upprätthålla den av styrelsen anvisade kontrollmiljön vilar primärt på den verkställande direktören. Denne rapporterar regelbundet till styrelsen utifrån fastställda rutiner. Utöver detta kommer rapportering från bolagets revisor. Den interna kontrollstrukturen bygger också på ett ledningssystem baserat på bolagets organisation och sätt att bedriva verksamheten, med tydligt definierade roller och ansvarsområden och delegering av befogenheter.

En viktig roll i kontrollstrukturen spelar också koncernens styrdokument exempelvis policies och riktlinjer inklusive uppförandekod där också affäretik ingår. De styrande dokumenten rörande redovisning och finansiell rapportering utgör de väsentligaste delarna av kontrollmiljön när det gäller den finansiella rapporteringen. Dessa dokument uppdateras löpande vid ändringar av exempelvis redovisningsstandarder, lagstiftning och noteringskrav.

RISKBEDÖMNING

I koncernen genomförs löpande riskbedömning för identifiering av väsentliga risker avseende den finansiella rapporteringen. Beträffande den finansiella rapporteringen bedöms risken främst ligga i väsentliga felaktigheter i redovisningen till exempel avseende bokföring och värdering av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader eller andra avvikelser. Bedrägeri och förlust genom förskingring är en annan risk. Riskhantering är inbyggd i varje process och olika metoder används för att värdera och begränsa risker och för att säkerställa att de risker som Consilium är utsatt för hanteras i enlighet med fastställda policies, instruktioner samt etablerade uppföljningsrutiner, vilka syftar till att minska eventuella risker och främjar korrekt redovisning, rapportering och informationsgivning.

KONTROLLAKTIVITETER

Kontrollaktiviteterna är till för att hantera de risker som styrelsen och ledning bedömer vara väsentliga för att förebygga, upptäcka och korrigera eventuella fel i den finansiella rapporteringen. Sådana kontrollaktiviteter kan vara tydlig beslutsordning och beslutsprocesser för större beslut såsom förvärv, andra typer av större investeringar, avyttringar, avtal och analytiska uppföljningar med mera. En viktig uppgift för Consiliums staber är också att implementera, vidareutveckla och upprätthålla koncernens kontrollrutiner samt att utföra intern kontroll inriktad på affärskritiska frågor. Processansvariga på olika nivåer är ansvariga för utförande av nödvändiga kontroller avseende den finansiella rapporteringen.

I boksluts- och rapporteringsprocesser finns kontroller vad gäller värdering, redovisningsprinciper och uppskattningar. Alla enheter har egna controllers/ekonomichefer som deltar i utvärderingen av sin egen rapportering. De kontinuerliga analyser som görs av den finansiella rapporteringen tillsammans med de analyser som görs på koncernnivå är mycket viktiga för att säkerställa att den finansiella rapporteringen inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Koncernens controllerorganisation spelar en viktig roll i den interna kontrollprocessen och ansvarar för att den finansiella rapporteringen från varje enhet är korrekt, fullständig och i tid.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

Consilium har interna informations- och kommunikationsvägar som syftar till att främja fullständighet och riktighet i den finansiella rapporteringen, till exempel genom styrdokument i form av interna anvisningar, riktlinjer och policys avseende den finansiella rapporteringen. Regelbundna uppdateringar och meddelanden om ändringar av redovisningsprinciper, ändringar på krav i rapportering eller annan informationsgivning görs tillgängliga och kända för berörda medarbetare. Genom koncernens intranät har organisationen tillgång till policys och riktlinjer. Styrelsen erhåller löpande finansiella rapporter. Den externa informationen och kommunikationen styrs bland annat av bolagets informationspolicy som beskriver Consiliums generella principer av informationsgivning.

UPPFÖLJNING

Koncernens efterlevnad av antagna policys och riktlinjer följs upp av styrelsen och företagsledningen. Vid varje styrelsemöte behandlas bolagets finansiella situation. Consiliums ledning gör resultatuppföljningar månadsvis med analyser av avvikelser från budget, prognos och föregående år. Alla månadsbokslut diskuteras med respektive affärsområdes ledning. Inför publicering av kvartalsrapporter och årsredovisning går styrelsen igenom den finansiella rapporteringen.

INTERN KONTROLL

Consiliums centrala koncernfunktioner gör centralt riskbedömning som rapporteras direkt till koncernchefen. I den mån en kontrollåtgärd består av besök hos dotterbolag eller dess divisioner utförs aktiviteten enligt en framtagen och utvecklad kontrollprocess som har utvecklats i syfte att optimera arbetssätt och leverans av mervärdeskapande rapporter. Intern kontroll har även utvecklat en enhetlig riskhanteringsprocess som bland annat omfattar kundkreditpolicy och försäkringslösningar som ytterligare förstärker koncernens verksamhetsstyrning. Consilium har ingen särskild granskningsfunktion (intern revision) då styrelsen har gjort bedömningen att det inte finns särskilda omständigheter i, eller omfattning av verksamheten, som motiverar att en sådan funktion inrättas.

Stockholm 29 maj 2019

Carl Rosenblad
Styrelsens ordförande

Peter Carlberg
Styrelseledamot

Erik Lindborg
Styrelseledamot

Fredrik Nygren
Styrelseledamot

Carl Adam Rosenblad
Styrelseledamot

Ann-Marie Åström
Styrelseledamot

Thomasine Rosenblad
Styrelseledamot

Ove Hansson
Verkställande direktör

REVISORNS YTTRANDE OM BOLAGSSTYRNINGSRAPPORTEN

Till bolagstämman i Consilium AB (publ), org.nr 556480-3327

UPPDRAK OCH ANSVARSFÖRDELNING

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten för 2018 på sidorna 67–71 samt sidorna 78–79 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

GRANSKNINGENS INRIKTNING OCH OMFATTNING

Vår granskning har skett enligt FARs uttalande RevU 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

UTTALANDE

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsingar i enlighet med 6 kap. 6§ andra stycket punkterna 2-6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningen och koncernredovisningen samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Stockholm den 29 maj 2019
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Camilla Samuelsson
Auktoriserad revisor

HÅLLBARHETSRAPPORT 2018

Consiliums hållbarhetsrapport avser räkenskapsåret 2018. Rapporten är upprättad enligt bestämmelserna i årsredovisningslagen och avlämnad av styrelsen i samband med undertecknandet av årsredovisningen.

Inledningsord

Hållbarhet handlar om att ta ansvar. Vår senast genomförda intressentundersökning visar att våra medarbetare är eniga i uppfattningen att det ansvaret till stor del vilar på företag och näringsliv. Det innebär att Consilium, med 678 medarbetare fördelat på 55 kontor i 27 länder, har en viktig roll att fylla både i ett globalt och ett lokalt perspektiv.

Vårt företag har en lång historik, och inom flera av våra nischområden är Consilium världsledande. Vår hållbarhetsresa har nyligen börjat och vi erkänner ödmjukt att vi står inför ett antal utmaningar och har mycket arbete framför oss. Vi lever också i en föränderlig värld där nya möjligheter innebär att vårt arbete ibland tar en ny riktning. De mål vi satte upp inför 2018 har vi delvis uppnått, men inte alla. Anledningen är att vi på vår resa valt att fokusera på andra områden än vad vi först sett framför oss. Så fungerar vårt företag i allmänhet, och det är därför helt naturligt att även vårt hållbarhetsarbete kommer att utvecklas på samma sätt – även om det vid första anblicken kan innebära att det ser ut som att vi inte lyckas ta oss an de uppgifter vi angett i en hållbarhetsrapport.

Under 2018 fattade styrelsen i Consilium

beslut om att vi detta år ska ansluta företaget till UN Global Compact. Det är för oss ett stort och viktigt steg i vår hållbarhetsutveckling. Beslutet innebär att vi dels stödjer FN:s 10 principer rörande mänskliga rättigheter, arbetstagar rättigheter, miljö och anti-korruption, dels att vi kommer att arbeta för att implementera dem i vår affärsstrategi och vårt dagliga arbete. Som ett första steg har vi redan under 2018 integrerat principerna i vår uppförandekod *Code of Conduct*, i samband med dess revision.

Vår bedömning är att Consiliums direkta miljöpåverkan är begränsad. Det hindrar oss däremot inte från att ta ansvar och jobba med förbättringar. Under 2018 reviderade vi även våra policyer avseende tjänste- och förmånsbilar, och under detta år kommer vi se hur vi kan effektivisera våra transporter och förändra våra resor för att minska vår miljöbelastning. Ingen kan göra allt men alla kan göra lite. Ständig förbättring är ett ledord för Consilium – det gäller även vårt hållbarhetsarbete.

Nacka i maj 2019

Ove Hansson, vd och koncernchef

Consiliums bidrag i samhället

Consilium erbjuder produkter och system som syftar till att skydda liv, miljön och materiella värden från bränder och dess konsekvenser. Genom att leverera tillförlitliga lösningar av hög kvalitet till kunder som sätter säkerheten i fokus bidrar Consilium till hållbarhet i en vidare dimension än den påverkan företaget har genom sin egen verksamhet. Det är ur alla avseenden den viktigaste roll Consilium har som en aktör på världsmarknaden, utan att det i sig innebär några inskränkningar på övriga ansvarstaganden.

Consiliums ansvarstagande

Consilium har ett antal styrande dokument som uppställer ramarna inom hållbarhetsområdet. Hållbarhetsarbetet vilar på koncernens uppförandekod, *Code of Conduct* som omfattar företagets ansvarstagande genom hela värdekedjan. Uppförandekoden kompletteras med ett antal policyer, styrdokument, ledarskap, ledningssystem samt koncernens övergripande mål och strategier.

Under 2018 har Consilium reviderat sin uppförandekod och samtidigt säkerställt att koden även stämmer överens med FN:s tio principer för mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrupktion, UN Global Compact. Ansatsen följer ett beslut att Consilium under 2019 ska ansluta sig till initiativet.

Consilium har, med bas i Sverige, successivt växt genom expansion in på nya marknader och är idag verksamt med 55 kontor i 27 länder världen över. Genom sin globala verksamhet är Consilium verksamt i alla tidszoner, 24 timmar om dagen, 7 dagar i veckan – och mångfalden är stor med medarbetare från ett stort antal olika länder, med olika nationaliteter, språk och kulturer.

Koncernens affärsmässiga organisation är uppbyggd enligt principen om decentralisering av befogenheter och ansvar. Ledarskapet är till största delen decentraliserat och hållbarhetsfrågor hanteras lokalt i enlighet med denna filosofi. I dotterbolagen finns ett antal policyer och instruktioner som reglerar verksamheterna, exempelvis beträffande miljö, kvalitet, etik, arbetsmiljö och där finns också många lokala initiativ och aktiviteter. För koncernens produktbolag, som ur ett väsentlighetsperspektiv står för den största delen av koncernens miljöbelastning, kompletteras detta med miljöfrågor relaterade till, framför allt, transporter och resor.

Inom miljöområdet har Consilium trots liten direkt påverkan och få risker, tack vare avsaknaden av egen produktion, valt att inleda en analys av sitt CO₂-utsläpp och sin förbrukning av energi med utgångspunkt koncernens filosofi om ständig förbättring. Målsättningen är att över tid kunna fastställa kvantifierbara mål baserat på utfall för att uppnå ökad effektivitet och minskat avtryck. Hållbarhetsrisker inom leverantörskedjan, som idag bland annat hanteras genom ansvarsfulla inköpsprocesser, ingår tillsammans med övriga potentiella hållbarhetsrisker som en naturlig del i koncernens riskhantering och analysarbete.

Som en nischad premium-leverantör inom säkerhetsområdet ställs höga kvar på bolaget och dess medarbetare. Consilium har inte identifierat några väsentliga risker inom hållbarhetsområdet med långsiktig påverkan som är unika för koncernen eller dess verksamhet, utan bolaget omfattas av samma risker som övriga företag. Consiliums globala spridning, med många marknader med skiftande affärskultur och lagstiftning kan innebära ökade hållbarhetsrisker, exempelvis avseende anti-korrupktion och mänskliga rättigheter. Det är Consiliums bedömning att det inte är någon enskild del i värdekedjan, utan framför allt geografier som skapar risker. Consiliums leverantörer befinner sig i huvudsak i Norden vilket begränsar riskerna och Consilium har dessutom ekonomiska intressen (är exempelvis delägare) i flera av sina strategiska leverantörer. Implementering av koncernens uppförandekod är ytterligare ett sätt att hantera och motverka uppkomsten av risker. Consiliums uppförandekod och övriga styrdokument bygger på en vision om nolltolerans gällande uppställda regler vilket säkerställer en koncerngemensam riskminimering.

Consiliums uppförandekod

Consiliums uppförandekod beskriver de etiska riktlinjer som ligger till grund för koncernens verksamhet, vad som förväntas av alla medarbetare och hur Consilium förhåller sig till sina partners. Koden är ett stöd för ledare och medarbetare i deras dagliga arbete i alla Consiliums verksamheter världen över och implementeras, där tillämpligt, i samtliga lednings- och kvalitetssystem.

Consiliums uppförandekod bygger på koncernens kärnvärden:

- **We are one global team.**
- **We take responsibility.**
- **We deliver.**

Under 2018 reviderades koden med utgångspunkt i FN:s tio principer inom ramen för UN Global Compact. Dessa principer är:

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

- Respektera internationella mänskliga rättigheter.
- Försäkra sig om att det egna företaget inte är delaktiga i brott mot mänskliga rättigheter.

ARBETSRÄTT

- Upprätthålla föreningsfrihet och ett faktiskt erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar.
- Avskaffande av alla former av tvångsarbete.
- Faktiskt avskaffande av barnarbete.
- Avskaffande av diskriminering vid anställning och yrkesutövning.

MILJÖ

- Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker.
- Ta initiativ för att främja större miljömässigt ansvarstagande.
- Uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.

ANTI-KORRUPTION

- Motarbeta alla former av korrupktion, inklusive utpressning och bestickning.

Consiliums uppförandekod innehåller därutöver policyer rörande kommunikation, hantering av konfidentiell information och insiderinformation, hantering av intressekonflikter samt en beskrivning av förfarande vid misstanke om avsteg från uppförandekoden.

Inga kränkningar eller överträdelser mot punkterna ovan eller uppförandekoden har rapporterats under 2018.

Affärsmodell

Consilium utvecklar, tillverkar och marknadsför produkter och system inom brandsäkerhetsområdet. Verksamheten bedrivs inom affärsområdena Marine & Safety och Safety Engineering. Consilium har 678 anställda på 55 kontor i 27 länder och 85 procent av försäljningen sker utanför Sverige. Inom flera nischer har Consilium en världsledande ställning.

Consiliums övergripande mål är att skapa värden för aktieägarna. Consiliums kvalitativa mål är att erbjuda marknadens bästa kundvärde, innebärande att Consiliums erbjudande ska karaktäriseras av hög kvalitet, god funktionalitet, hög leveranssäkerhet samt global service och support.

Consiliums övergripande strategier omfattar att stå för kvalitet och tillförlitlighet, vara en innovativ leverantör och ligga i framkant av den tekniska utvecklingen, att ständigt sträva efter att förbättra företagets processer, produktivitet och effektivitet samt att vidareutveckla samt expandera den globala närvaron. Consilium ska därutöver vara en aktiv part i strukturförändringar på marknaden och utvärdera såväl förvärv som värdeskapande allianser och partnerskap, i syfte att integrera verksamheten både framåt och bakåt i värdekedjan.

Kvalitetsarbete

Consilium har höga krav på sin produktion och har under många år bedrivit ett omfattande arbete med kvalitetsfrågor. Målsättningen att hålla världsklass inom respektive nischområde kräver ett kvalitets-tänkande i alla verksamheter och processer, hela vägen från ledning till enskilda medarbetare, från förstudie inför utvecklingsprojekt till kundleverans och service. Kvalitetskontroll, mätning och verifiering utgör en viktig del av produktionen och säkring sker i varje del av framtagningsprocessen. Ständig förbättring är ett ledord.

Consilium har över 600 produktcertifikat och är varje år föremål för närmare 25 externa revisioner. Samtliga produktbolag och tillverkningsenheter är certifierade enligt ISO 9001 (ISO 9001:2015) och vissa enligt ISO 14001. Kvalitetsledningssystemen omfattar processer såsom utveckling, produktion, kund- och leverantörsrelationer samt ett utvecklat förbättringsarbete och beslutsstödsystem.

Under 2018 har Consilium inlett en förstudie för att nå Consiliums långsiktiga målsättning att samtliga produktbolag och produktionsenheter ska ha ett miljöledningssystem enligt ISO 14001.

TOTALT UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER, CONSILIUMS SVENSKA VERKSAMHETER

Utsläpp totalt (ton CO ₂ e)	2018	2017
Energiförbrukning	229	188
Transporter	1 157	1 352
Tjänsteresor	674	748
Summa	2 060	2 253

UTSLÄPP FÖRKNIPPADE MED ENERGIFÖRBRUKNING

Energiförbrukning (ton CO ₂ e)	2018	2017
El	198	133
Uppvärmning	31	55
Summa	229	188

UTSLÄPP FÖRKNIPPADE MED TRANSPORTER

Transporter (ton CO ₂ e)	2018	2017
Fartyg	6	6
Flyg	1 121	1 325
Lastbil	30	21
Summa	1 157	1 352

UTSLÄPP FÖRKNIPPADE MED TJÄNSTERESOR

Tjänsteresor (ton CO ₂ e)	2018	2017
Flyg ¹⁾	503	555
Bil	171	193
Summa	674	748

1) Avser tjänsteresor bokade via resebyrå.

Miljö

Consilium har ingen egentlig egen tillverkning och gör bedömningen att företagets miljöbelastning kopplat till produktion är begränsad. Övergripande ska Consilium samtidigt verka för att koncernens verksamheter, produkter och processer har så låg negativ miljöpåverkan som möjligt samtidigt som de uppfyller nationella och internationella lagar och miljökrav. Företagets produkter ska tillverkas av material och genom tillverkningsprocesser som belastar miljön så lite som möjligt, och att förekommande rest- och avfallsprodukter ska tas om hand på ett miljövänligt sätt. Consilium följer i sin verksamhet en mängd internationella regelverk som CPR (Construction Product Register), MED (Marine Equipment Directive), och RoHS2 (Restriction of Hazardous Substances in

Electrical and Electronic Equipment).

Consilium gör bedömningen att koncernens största miljöbelastning härrör sig till utsläpp av växthusgaser kopplat till energiförbrukning samt transporter av gods och tjänsteresor. Den främsta anledningen till detta är att en stor del av Consiliums leveranser består av ersättningsprodukter och reservdelar som skickas från Sverige för att installeras på fartyg som befinner sig i ständig rörelse på världshaven.

Consilium har inlett ett arbete med att se över sin direkta påverkan genom användning av energi och andra resurser. I arbetet ingår att mäta sin förbrukning kopplat till elförbrukning och uppvärmning samt utsläpp av växthusgaser relaterat till transporter och tjänsteresor med 2017 som basår. Ovan visas de uppmätta värdena för

Consiliums svenska verksamheter som ur ett väsentlighetsperspektiv utgör huvuddelen av koncernens produktbolag.

Det faktum att Consiliums kunder och marknadsbolag finns över hela världen med en stor andel utanför Europa innebär att flyg ofta är det enda rimliga transportsättet, både för produkter och personal. Det är problematiskt ur ett hållbarhetsperspektiv vilket illustreras av det faktum att flyg står för 97 procent av utsläpp av växthusgaser, trots en minskning av flygtransporter med 15 procent under 2018.

Consiliums miljöbelastning utvärderas löpande och en ny revision kommer att ingå som en naturlig del i bolagets framtida koncerngemensamma hållbarhetspolicy.

Consiliums medarbetare

Consiliums framtid är beroende av att vara en attraktiv arbetsgivare och kunna attrahera och behålla kvalificerade medarbetare. Engagerade och kvalificerade medarbetare är förutsättningen för en lönsam och långsiktig utveckling av koncernen.

Consilium verkar för att säkerställa ett professionellt agerande och ett genuint engagemang från personalen samt ett gemensamt synsätt mot ständig förbättring. I kombination med att personalen har en god utbildningsbakgrund är det viktigt med specifik bransch erfarenhet inom bolagets nischområden. Detta kräver såväl en noggrann initial urvalsprocess vid rekrytering som en kontinuerlig utbildning och utveckling.

En viktig faktor är att medarbetarna trivs och är friska. Över koncernen genomförs regelbundna medarbetarundersökningar för att säkerställa att såväl koncernens som medarbetarnas mål och utfall korrelerar, och företaget arbetar även med hälso- och friskvårdsbefrämjande initiativ. En risk för Consilium, liksom alla andra företag, är att medarbetarna är frånvarande på grund av sjukdom eller att de skadas i arbetet. De, ur ett väsentlighetsperspektiv, största enheterna uppvisade under 2018 en sjukfrånvaro uppgående till 4,0 (2,0) procent. Generellt

sett finns få arbetsplatsrelaterade risker i koncernen och total inrapporterades under året 4 (1) arbetsplatsolyckor.

Consilium har som en del i sitt löpande personalarbete tagit fram en personalpolicy som har till uppgift att bygga en organisation som tar tillvara varje individs förmåga och utvecklingspotential. Syftet med policyn är att den ska bidra till att medarbetarna vidareutvecklar de kompetenser som är nödvändiga för att i framtiden kunna bedriva en framgångsrik hållbar affärsverksamhet.

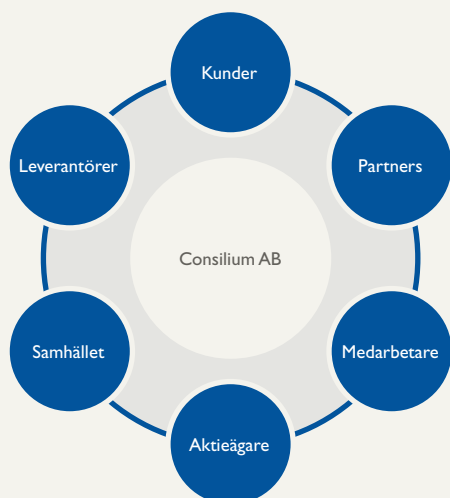
Varje bolag inom Consilium genomför utvecklingssamtal minst en gång per år med samtliga anställda för att upprätta en kartläggning av de anställdas kompetens, kunskaper, karriärmål och utvecklingsbehov, vilka också matchas mot koncernens behov. Varje bolag inom Consilium planerar och genomför interna utbildningsprogram, och medarbetare ges erfarenhet av direkt marknads- och kundkontakt genom utplacering i utländska marknadsbolag.

Consiliums hållbarhetsmål 2018

1. Ansluta Consilium till UN Global Compact.
2. Slutföra arbetet med en koncernövergripande hållbarhetspolicy.
3. Fastställa Consiliums hållbarhetsmål utifrån koncernens hållbarhetspolicy.
4. Öka kännedomen om Consiliums hållbarhetsarbete, såväl internt som externt.
5. Öka det generella medvetandet rörande hållbarhet i koncernens samtliga bolag.

Intressentdialog

Consilium har en mängd intressenter runt om i världen. Med ett antal intressenter har Consilium ett ömsesidigt beroende. Andra intressenter är sådana som påverkar Consilium eller som Consilium vill påverka. Consilium har identifierat sina viktigaste intressenter i kunder, medarbetare, partners, aktieägare, leverantörer och samhället i övrigt. Consilium har löpande dialoger och utbyten med majoriteten av sina intressenter som en naturlig del i den dagliga verksamheten.

Consilium genomförde sin första intressentundersökning rörande hållbarhet under 2017. Undersökningen var begränsad till ett urval av medarbetare i ledande position inom Consilium-koncernen. Undersökningen visade att de frågor som de tillfrågade klassade som de viktigaste även var de som framkom som de områden där Consilium ofta har

sina styrkor, som mänskliga rättigheter, personal, anti-korruption och andra sociala hållbarhetsfrågor.

Under 2018 genomförde Consilium en ny undersökning. Målgruppen var denna gång återigen medarbetare men urvalet var betydligt större. Undersökningen fastställde de slutsatser som identifierats 2017 men gav även ytterligare information i form av en samlad syn att företag och näringsliv har ett stort ansvar för hållbar utveckling. Undersökningen visade även att kunskapen om hållbar utveckling är god, men att medvetenheten om Consiliums eget arbete, vilket nu blir ett hållbarhetsmål, var lägre än förväntat.

Som komplement till intressentundersökningar kopplat till hållbarhet genomför Consilium såväl regelbundna medarbetarundersökningar som återkommande kundundersökningar.

REVISORNS YTTRANDE AVSEENDE DEN LAGSTADGADE HÅLLBARHETSRAPPORTEN

Till bolagsstämman i Consilium AB (publ), org.nr 556480-3327

UPPDRAG OCH ANSVARSFÖRDELNING

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för 2018 på sidorna 72–77 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med

den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

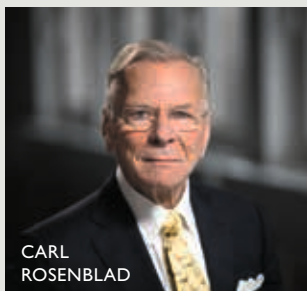
UTTALANDE

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 29 maj 2019
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Camilla Samuelsson
Auktoriserad revisor

CONSILIUMS STYRELSE

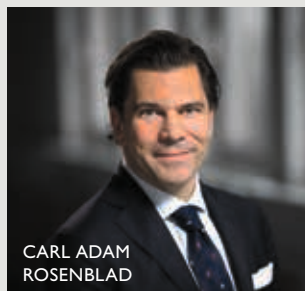

CARL
ROSENBLAD

Född 1935.
Jur. kand. Civilekonom.
Styrelseledamot sedan 1994.
Ordförande sedan 2000.

Övriga styrelseuppdrag:
Styrelseordförande i Platanen Holding AB med dotterbolag, Åda Backar AB, Svenska Bostadsfonden Management AB 1-2, Svenska Bostadsfonden Institution AB 1-2.

Aktieinnehav i Consilium: se sid 23.

CARL ADAM
ROSENBLAD

Född 1965.
Civilekonom.
Styrelseledamot sedan 1996.
Chef affärsområde Safety Engineering.

Övriga styrelseuppdrag:
Styrelseledamot i bolag tillhörande Consilium-koncernen, Platanen AB samt i Svenska Bostadsfonden Management.

Aktieinnehav i Consilium: 24 000.

FREDRIK
NYGREN

Född 1966.
Fil. kand. Ekonomi.
Styrelseledamot sedan 2007.
Ordförande i ExeoTech Invest AB (publ) med dotterbolag.

Övriga styrelseuppdrag:
Styrelseordförande Twinblade Technologies Holding Sweden AB (publ), styrelseordförande i Swedish Lloyd Ltd, styrelseledamot La Petite Epicerie International Pte Ltd.

Aktieinnehav i Consilium: 0.

PETER
CARLBERG

Född 1955.
Högskoleingenjör.
Styrelseledamot sedan 2008.
Vice President Marine Division, Alfa Laval.

Övriga styrelseuppdrag:
Styrelseledamot i PMC4U Consulting AB.

Aktieinnehav i Consilium: 2 500.

ANN-MARIE
ÅSTRÖM

Född 1965.
Jur. kand.
Styrelseledamot sedan 2009.

Övriga styrelseuppdrag:
Styrelseordförande i Rederi AB Gotland, Styrelseordförande i Gotland Tankers AB, Ledamot i SKULDs styrelse, Ledamot i Stockholms reparationsvarv AB styrelse, INTERTANKO executive committee

Aktieinnehav i Consilium: 1 000.

ERIK
LINDBORG

Född 1952.
Civilingenjör.
Styrelseledamot sedan 2012.
Verkställande direktör MTC Brattberg AB.

Övriga styrelseuppdrag:
Styrelseledamot i MCT Brattberg AB och Fururitas AB, styrelseledamot i MCT Capital AB.

Aktieinnehav i Consilium: 0.

THOMASINE
ROSENBLAD

Född 1964.
Fil. kand. HR.
Styrelseledamot sedan 2014.
Verkställande direktör i Career Planet AB.

Övriga styrelseuppdrag:
Styrelseledamot i Career Planet AB.

Aktieinnehav i Consilium: 9 723.

Samtliga styrelseuppdrag avser uppdrag per 2018-12-31.

CONSILIUMS LEDNING

OVE
HANSSON

Född 1955.

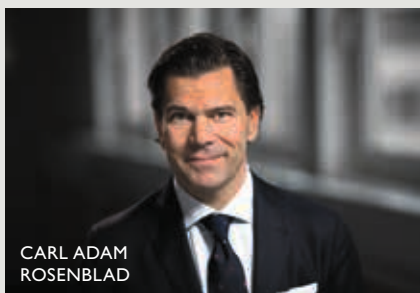
Jur. kand. Civilekonom.

Verkställande direktör och koncernchef Consilium AB.
Styrelseordförande i Consiliums dotterbolag.

Tidigare uppdrag/befattning:

Styrelseledamot i Consilium AB under åren 2000-2004.

Aktieinnehav i Consilium: 100 086.

CARL ADAM
ROSENBLAD

Född 1965.

Civilekonom.

Chef affärsområde Safety Engineering.
Styrelseledamot i Consilium AB och bolag
tillhörande Consilium-koncernen, Platanen AB
samt i Svenska Bostadsfonden Management.

Tidigare uppdrag/befattning:

Chef affärsområde Marine & Safety.

Aktieinnehav i Consilium: 24 000.

ROGER
ORRETEG

Född 1956.

Civilekonom.

Finansdirektör, Consilium AB.

Tidigare uppdrag/befattning:

Ekonomichef, Consilium AB.

Aktieinnehav i Consilium: 2 000.

NICKLAS
BERGSTRÖM

Född 1971.

Civilekonom.

Chef affärsområde Marine & Safety.
Styrelseledamot i Foab Production AB samt bolag
tillhörande Consilium-koncernen.

Tidigare uppdrag:

Divisionschef Marine & Safety.

Aktieinnehav i Consilium: 13 900.

CAMILLA SAMUELSSON

Född 1968.

Auktoriserad revisor.

Huvudrevisor sedan 2017.

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB
113 97 Stockholm

Medlem av FAR.

Samtliga uppgifter per 2018-12-31.

ADRESSER

SVERIGE

Huvudkontor

Consilium AB

Västra Finnbodavägen 2-4
Box 5028
131 05 Nacka
Tel: 08-563 05 300
Fax: 08-563 05 399
info@consilium.se
www.consilium.se

Consilium Marine & Safety AB

Salsmästaregatan 21
Box 8763
402 76 Göteborg
Tel: 031-710 77 00
Fax: 031-710 78 00

Västra Finnbodavägen 2-4
Box 5021
131 05 Nacka
Tel: 08-563 05 100
Fax: 08-563 05 199

Consilium Building Safety AB

Södra Långebergsgatan 36
421 32 Västra Frölunda
Sverige
Tel: +46 31 28 59 40
sales.cbs@consilium.se
service.cbs@consilium.se

Consilium Säkerhet Syd AB

Topplocksgatan 3
212 41 Malmö
Tel: 040-36 50 60
Fax: 040-36 50 61

Florettgatan 39
254 67 Helsingborg
Tel: 042-453 03 79
Fax: 042-40 36 50 61

Consilium Säkerhet Väst AB

Marieholmsholmsgränd 64
415 02 Göteborg
Tel: 031-710 79 00
Fax: 031-25 69 79

Consilium Säkerhet Öst AB

Hammarby Fabriksväg 25
120 33 Stockholm
Tel: 08-563 05 200
Fax: 08-563 05 279

Consilium Incendium AB

Rattgatan 21
442 40 Kungälv
Tel: 0303-44 00 30
info@incendiumfire.com

ÖVRIGA EUROPA

Belgien

Consilium BV

Graaf Jansdijk 22
8380 Zeebrugge
Tel: +32-50 70 30 97
Fax: +31-182 386 675

Cypern

Consilium Marine Cyprus Ltd

61, Anexartias Street 3040
Limassol Cyprus
Tel: +357-2535 5533
info@consiliumcyprus.com

Danmark

LAP Sikkerhed ApS

Ledreborg Alle 118G
DK-4000 Roskilde
Tel: +45 4342 2270
info@lapsik.dk

Finland

Consilium Marine Oy

Vapaalantie 2A5
01650 Vantaa
Tel: +358-405 25 28 25
Fax: +358-425 25 28 25

Nauti Electronics Oy

Moottorikatu 11
65170 Vaasa Finland
Tel: +358-63 17 29 11
Fax: +358-63 17 29 12
service@nautiele.fi

Frankrike

Consilium France SAS

Espace Josephine
243 Rue du Commerce
83140 Six Fours France

Grekland

Consilium Marine Hellas Ltd

19, Zoodohou Pigis Str
185 38 Pireaus
Tel: +30-210 428 7097/8
Fax: +30-210 428 7165

Italien

Consilium Italy S.r.l

Via dell' Artigianato 51
50056 Montelupo F. no Firenze
Tel: +39-0571 1738922
Fax: +39-0571 1738939
cmi@consilium.it

Via XII Ottobre 2

1-16121 Genua
Tel: +39-010 5533 900
Fax: +39-010 5533 900
cmi@consilium.it

Microdata Due srl

Via Greti del Vara, 9
19020 Follo (SP) - Italy
Tel: +39 0187 599101
Fax: +39 0187 558983
info@microdata.it

Nederländerna

Consilium BV

Zuidpool 9
2801 RW Gouda
Netherlands
Tel: +31-182 382 422
Fax: +31-182 386 675

Buvec Gasdetection BV

Zuidpool 9
2801 RW Gouda
Netherlands
Tel: +31 (0)10 521 73 44
Fax: +31 (0)10 521 87 70
sales@buveco.com

Norge

Consilium Norway AS

Karihaugveien 89
NO-1086 Oslo
Tel: +47-22 30 90 30
Fax: +47-22 30 92 05
support@consilium.no

FireNor AS

Holskogsveien 48
4624 Kristiansand 5
Norge
Tel: +47 99 09 73 00
sales@firenor.no

FireProducts AS

Holskogsveien 48
4624 Kristiansand 5
Norge
Tel: +47 99 09 73 00
sales@fireproducts.no

Consilium Control Systems AS

Holskogsveien 48
4624 Kristiansand 5
Norge
Tel: +47 99 09 73 00
sales@firenor.no

Consilium Norway AS

Stavanger Kanalarmen 12
NO-4052 Royneberg
Norge
Tel: +47 22 30 90 30
Fax: +47 22 30 92 05
info@consilium.no

Consilium Building Safety AS

Verkseier Furulunds vei 16B,
PO Box 252, NO-0614 Alnabru
0668 Oslo
Norge
Tel: +47 22 30 10 00
sales.cbs@consilium.no
service.cbs@consilium.no

Spanien

Consilium Spain

Gran Vía 81, 5o Dpto 5
48011 – Bilbao, Vizcaya
Tel: +34 94 401 3000
Fax: +34 94 401 3001
services@consiliumspain.com

Consilium Ferrol

Rio Miño 5-7, 4oA
14404 Ferrol
La Coruña
Tel: +34 688 653 960
cbarreiro@consiliumspain.com

Consilium Algeciras

Urbanización Jardines de Algeteres
Bloque 25, 2oA
11207 – Algeciras
Cadiz
Tel: +34 688 815 611
dclavero@consiliumspain.com

Consilium Barcelona

PSO. Frederica Montseny,
1 1a - 2aBloque 25, 2oA
08390 Montgat Barcelona
Tel: +34 688 873 196
julian@consiliumspain.com

Storbritannien

Micropack (Engineering) Ltd

Fire Training Centre,
Schoolhill, Portlethen,
Aberdeen AB12 4RR
Tel: +44 (0)1224 784055
info@micropack.co.uk

Consilium Marine UK

Unit 34, Space Business Centre
Knight Road
ME2 2BF Rochester
Kent, England
Tel: +44-1268 417 745
Fax: +44-1268 417 051
info@consilium.co.uk

Consilium Marine UK

Unit 16 – Jacobean House, Glebe
Street Business Centre, Town Centre
G74 4LY
East Kilbridge, Skottland
Tel: +44 1268 417 745
info@consilium.co.uk

Tyskland

Consilium GmbH

Groottsrue 4
D-20537 Hamburg
Tel: +49-40-822 22950
Fax: +49-40-822 229599
consilium@consilium-hamburg.de

AMERIKA

Kanada

Consilium Marine & Safety Canada
102-1550 Hartley Ave Coquitlam
BC, Canada, V3K 7A1
Tel: +1 604 988 1158
sales@consiliummarine.ca

USA

Consilium Marine US Inc
4370 Oaks Road, Suite 721
Fort Lauderdale
FL 33314
Tel: +1-954 791 7550
Fax: +1-954 791 7599

395 E 4TH ST
Apt. 36
Long Beach, CA 90802
Tel: +1 954 791 7550
sales@consiliummarineus.com

Houston
Tel: +1 954 791 7550
sales@consiliummarineus.com

New York
Tel: +1 954 791 7550
sales@consiliummarineus.com

Norfolk
Tel: +1 954 791 7550
sales@consiliummarineus.com

Micropack Detection (Americas) Inc
1227 Lakecrest Court;
Fort Collins, Colorado, 80526
Tel: +1 970 377 2230
info@micropackamericas.com

800 Town and Country Blvd
Suite 300
Houston, TX 77024
+1 832 454 3473

ACAF Systems Inc.
4 Grafton Street, Coventry.
RI 02816. USA
Tel: +1 401 828 9787
Fax: +1 401 828 9788
david@acafsystems.com

AFRIKA

Marocko

**Consilium Fire Automation
and Fire Protection**
Bureau 414
Casa Massira Business center
12, Avenue Ali Abderrazak
Casablanca, Marocco

ASIEN

Förenade Arabemiraten

Consilium Middle East (FZC)
Warehouse No B3/22
P.O. Box 8018
SAIF Zone, Sharjah
Tel: +971 6557 0740
Fax: +971 6557 0741
info@consilium.ae

Abu Dhabi
Tel: +971 2 622 93 46
info@consilium.ae

Dubai
Tel: +971 4 25 85 295
info@consilium.ae

Fujairah
Tel: +971 9 22 38 672
info@consilium.ae

Indien

**Consilium Marine India Pvt. Ltd.,
Visakhapatnam Br**
210, Raheja Arcade
Sector - 11, CBD Belapur
Navi Mumbai - 400 614
Tel: +91 22 679 351 50/52/53
Fax: +91 22 679 379 21
service.cmi@consilium.ae

501, Sai Krishna Complex
Rly, New Colony
530 016 Visakhapatnam
Tel: +91 891 3010 320
Fax: +91 891 3010 319
service.cmi@consilium.ae

1st Floor, Velyn Villa,
Kurisupalli Road, Perumanoor (PO)
Kochi - 682 015
Tel: +91 484 2384 298
Fax: +91 484 2385 298
service.cmi@consilium.ae

Consilium Fire Safety Pvt Ltd
293 K Estate, Westend Marg
Said-ul-Ajab 110 030
New Delhi
Tel: +91 11 4050 6600
Fax: +91 11 4050 6666
service@consilium.vn

Ahmedabad
Tel: +91 79 2929 9553
info@consilium-firesafety.com

Mumbai
Tel: +91 22 4123 8844
info@consilium-firesafety.com

Kochi
Tel: +91 48 4277 8532
info@consilium-firesafety.com

SFS Sureland Fire & Security Pvt. Ltd.
293, Kehar Singh Estate
Westend Marg, Said-ul-Ajab
New Delhi - 110030, India
Tel: +91 (11) 4050 6600
Fax: +91 (11) 4050 6666

**Consilium Automation & Fire
Protection Pvt. Ltd.**
401, Mint India Bulls
Behind Hiranadani Meadows
Next to Hyde Park
Off Ghodbunder Road
Than West, 400610
Mumbai - India
Tel: +91 2221739745

Japan

Consilium Nittan Marine Ltd
3 Fl, KDC Sasazuka Bldg.
54-5, Sasazuka 1-chome, Shibuya-ku,
Tokyo 151-8535
Tel: +81 3 5333 7060
Fax: +81 3 5333 8631

Kina

Consilium Trading Co. Ltd
Room 108, Block 2
HangXing Business Building
No. 27, Lane 258 CaoXi Road
Shanghai 200235
Tel: +86-21 5152 22 50/60/70/80
Fax: +86-21 5152 22 90

Consilium Shanghai Co. Ltd
Room E, Level 4,
No. 129, North Fu Te Road
Wai Gao Qiao Free Trade Zone
Shanghai 200131
Tel: +86-21 5868 37 16/17/18
Fax: +86-21 5868 37 15

Unit D, 8 Floor, Block 4
No. 889, Yishan Road
Xuhui District
Shanghai 200233
Tel: +86 21 6457 0800-610
Fax: +86 21 6457 0006

Consilium DaLian
Rm 1001, Unit 1
No. 3, Honqiao Street, Ganjingzi
District
Liaoning Province, 116033 DaLian City
P.R. Kina
Tel: +86 411 8670 6305
Fax: +86 411 8670 6305
service@consilium.cn

Consilium QingDao
Room 301, Unit 2, No. 14 Sakura
District
HuaCheng Road, ChengYang District,
QingDao City
ShanDong Province 200168
Kina
Tel: +86 0532 8786 94 76
Fax: +86 0532 8786 94 76

**Firenor Fire Fighting Engineering
(Dahlian) Co., Ltd**
3-1F-D, Aolan Industrial Park, No.
60-1, Dongbei 7 Street, Free Trade
Zone, Dalian China 116600
Tel: +86 411 6589 8131
kl@firenor.cn

Consilium Hong Kong
Room C & D, 10/F
Max Share Centre
367-373 King's Road
North Point, Hong Kong
Tel: +852 3521 1914
Fax: +852 2772 0730

Malaysia

Consilium Engineering Sdn Bhd
25-2, The Boulevard, Mid Valley City
Lingkaran Syed Putra
59200 Kuala Lumpur
Malaysia
Tel: +60 3 2938 7191
Fax: +60 3 2938 7888

Oman

Consilium Engineering & Trading LLC
Muscat
Tel: +968-244 813 82
service.oman@consilium.ae

Qatar

Consilium Qatar LLC
Al Matar Street, (Airport Road)
Near Old Al Rameez Building
Doha, Qatar
Tel: +974-4442 48 49
Fax: +974-4441 76 02

Saudiarabien

Consilium Addar Company
Riyadh

Singapore

**Consilium Marine
Singapore Pte Ltd**
7030 Ang Mo Kio Avenue 5
05-58 Northstar
Singapore 569880
Tel: +65-6570 8998
Fax: +65-6570 8698
mail@consilium.se

Sydkorea

Consilium Marine Korea Ltd
Room 1410, 2, Marine city 2-ro,
Haeundae-gu
Busan, 612-824
Republic of Korea
Tel: +82 51 714 5872
Fax: +82 51 714 5860
service@consilium.co.kr

Consilium Firenor Korea Ltd
Room 1407, 2, Marine city 2-ro,
Haeundae-gu
Busan, 612-824
Republic of Korea
Tel: +82 51 714 5872
Fax: +82 51 714 5860
service@consilium.co.kr

Vietnam

Consilium Vietnam J.S.C.
R4-52, Hung Phuoc 4,
Phu My Hung,
Tan Phong Ward, Dist 7
Ho Chi Minh City
Tel: +84 8 5410 1338
Fax: +84 8 5410 1339
services@consilium.vn

Consilium Vietnam J.S.C.
Room A104, N3 Building, 91
Nguyen chi Thanh
Dong Da
Hanoi
Tel: +84 4 3211 5951/52
services@consilium.vn

OCEANIEN

Australien

Consilium Novamarine Pty. Ltd.
7/27 Annie Street
Wickham (Newcastle)
NSW 2293 Australien
Tel: +61 2 4969 4477
Fax: +61 2 4962 1210
service@novamarine.com.au

HISTORIK

Consiliums varumärken har funnits på marknaden länge och bär med sig en lång tradition och historik. De varumärken Consilium marknadsför har installerats, använts och vunnit respekt under många decennier. Consiliums navigationslogg kan spåras tillbaka till 1912.

Tidiga gasdetekteringssystem och brandlarm utvecklades under 50- och 60-talet. Dessa produkter och system, tillsammans med många andra, tillfördes företaget genom ett förvärv 1985. Nedan följer ett urval av händelser i Consiliums moderna historia, efter börsnoteringen 1994.

1994 Consilium noteras den 11 maj på Stockholmsbörsens O-lista.

1997 Consilium lanserar världens första integrerade brandlarm- och gasdetekteringssystem. Samma år förvärvar Consilium ett utvecklingsprojekt för marina färdskrivare.

2000 Consilium förvärvar japanska Nittans marina brandlarmsverksamhet.

2003 Consilium utvecklar ett brandlarmsystem anpassat för tågmarknaden.

2004 Consilium förvärvar den norska konkurrenten Servoteknikk (brandlarm).

2005 Consilium lanserar en enklare marin färdskrivare, Consilium S-VDR, som en reaktion på nya internationella regelverk.

2006 Consilium och japanska Nittan slår samman sina skandinaviska brandlarmsverksamheter för landmarknaden i ett nytt bolag, CN System AB.

2007 Consilium blir en koncern med tydligare fokus på produkter och system för säkerhet och navigation i samband med att Precomp Solutions AB (publ), tidigare Consilium Components, delas ut till aktieägarna.

2008 Consilium etablerar ett nytt affärsområde som ett resultat av en allt starkare efterfrågan från olje- och gasindustrin, framför allt i Mellanöstern. Affärsområdet, Automation, har tidigare varit ett projekt inom ramen för Consiliums affärsutveckling.

2009 Consilium fusionerar verksamheterna inom affärsområde Brand & Gas och affärsområde Navigation till ett nytt affärsområde: Consilium Marine & Safety.

2011 Som ett resultat av att försäljningen av brandsäkerhetssystem till den landbaserade olje- och gasindustrin successivt har ökat i betydelse ändrar affärsområde Automation namn till Fire safety & Automation.

2012 Consilium förvärvar aktiemajoriteten i det svenska brandskyddsföretaget Incendium. Consilium emitterar ett obligationslån om 325,0 MSEK, vilket gör företaget finansiellt oberoende av bankfinansiering för egen tillväxt och skapar förutsättningar att ta aktiv del i omstrukturerings av marknaden under rådande lågkonjunktur. Consilium tecknar globalt avtal med Honeywell Life Safety avseende försäljning och service av ELTEK:s marina produkter.

2013 Consilium ökar sitt fokus på säkerhet och avyttrar radarverksamheten. Stora utvecklingsresurser satsas på arbetet med att säkerställa kommande systems säkerhetsfunktioner enligt SIL2 och RAMS.

2014 Consilium förvärvar aktiemajoriteten i det indiska brandsäkerhetsföretaget Sureland Fire & Security. Consilium förvärvar 60 procent av aktierna i det norska brandsäkerhetsföretaget JKK Group, med dotterbolag i Norge och Kina. Consilium förvärvar 40 procent av aktierna i det italienska brandlarmsföretaget MicroData.

2015 Consilium förstärker sin produkt- och marknadsorganisation genom förvärv av bolag i Australien, Finland och Nederländerna, samt genom ökat ägande i delägda bolag i Sverige, Norge och Indien. Två nya marknadsbolag etableras inom affärsområde Fire safety & Automation i Malaysia och Marocko. Consilium öppnar även ett kontor i Stavanger för marknadsföring av brandlarm till den norska offshoreindustrin.

2016 Consilium får ett genombrott i form av en order på företagets nya SIL2-godkända brandlarm som ska installeras på en oljeproduktionsplattform i Nordsjön. Consilium genomför ett antal strategiska förvärv under 2016, varav 79 procent av aktierna i Micropack (Engineering) Ltd är det största, samt utökar sitt aktieinnehav i bolaget Consilium Säkerhet Syd AB från 30 procent till 50,03 procent. I slutet av året ändrar Consilium namn på affärsområde Fire safety & Automation till Safety Engineering som bättre beskriver det samlade erbjudandet.

2017 Consilium förvärvar majoriteten av aktierna i det amerikanska brandsäkerhetsbolaget ACAF Systems Inc. För att stärka koncernens balansräkning och finansiella ställning emitterade Consilium under 2017 hybridobligationer om 200 MSEK. Emissionen ger Consilium en ökad flexibilitet att genomföra lönsamma investeringar samt gynnar bolagets relation med större kunder på internationella marknader, särskilt samband med tecknandet av långa leverans- och serviceavtal för säkerhetssystem. Under året etablerar Consilium även sitt första marknadsbolag i Frankrike.

2018 Consilium fortsätter sin renodling med fokus på produkter och system inom brandsäkerhet och avyttrar 50 procent av navigationsverksamheten samt ett bolag inom automationsverksamheten, samtidigt som verksamheter som saknar strategiskt värde för säkerhetsområdet avvecklas. Under året etablerar Consilium ett nytt marknadsbolag i Kanada, samt ett bolag i Danmark genom förvärv av en tidigare försäljningsrepresentant.

FOR ALL THOSE MOMENTS
WHEN SAFETY MATTERS

www.consilium.se